

STORTINGET

Stortingstidende

Referat fra møter i Stortinget

Nr. 95 · 12. juni
Sesjonen 2019–2020

Møte fredag den 12. juni 2020 kl. 9

President: Tone Wilhelmsen Trøen

Dagsorden (nr. 95):

1. Stortingets vedtak om endringer av internkontrollregler i sektorlovgivningen (tilpasning til ny kommunelov)
(Lovanmerkning 2 (2019–2020), jf. Lovvedtak 120 (2019–2020), Innst. 322 L (2019–2020) og Prop. 81 L (2019–2020))
2. Stortingets vedtak til lov om endringer i folkehøgskoleloven, barnehageloven og voksenopplæringsloven m.m. (utfasing av tilskudd til kortkurs i folkehøgskolen, internkontroll for friskoler og barnehager, psykososialt barnehagemiljø, krav til og tilsyn med private barnehager, kommunal barnehagemyndighet, studieforbund m.m.)
(Lovvedtak 132 (2019–2020), jf. Innst. 302 L (2019–2020) og Prop. 96 L (2019–2020))
3. Innstilling fra finanskomiteen om Midlertidige endringer i petroleumsskatteloven
(Innst. 351 L (2019–2020), jf. Prop. 113 L (2019–2020))
4. Innstilling fra finanskomiteen om Statsrekneskapen 2019
(Innst. 356 S (2019–2020), jf. Meld. St. 3 (2019–2020))
5. Innstilling fra finanskomiteen om Rapport fra Norges Banks representantskap for 2019
(Innst. 352 S (2019–2020), jf. Dokument 9 (2019–2020))
6. Innstilling fra finanskomiteen om Finansmarkedsmeldingen 2020
(Innst. 353 S (2019–2020), jf. Meld. St. 22 (2019–2020))
7. Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om Endringer i midlertidig lov om tilpasninger i introduksjonsloven for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19
(Innst. 359 L (2019–2020), jf. Prop. 123 L (2019–2020))
8. Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om Midlertidig lov om innreiserestriksjoner for utlendinger av hensyn til folkehelsen
(Innst. 366 L (2019–2020), jf. Prop. 124 L (2019–2020))
9. Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om Midlertidig lov om forlenget frist og unntak fra krav til fysisk generalforsamling og årsmøte mv. i boligbyggelag, borettslag og eierseksjonssameier for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19
(Innst. 384 L (2019–2020), jf. Prop. 128 L (2019–2020))
10. Innstilling fra justiskomiteen om Endringer i midlertidig lov om tilpasninger i prosessregelverket som følge av utbruddet av covid-19 mv. (forkynnelse mv.)
(Innst. 381 L (2019–2020), jf. Prop. 122 L (2019–2020))
11. Innstilling fra næringskomiteen om Midlertidig lov om utsettelse av fristene for å fastsette årsregnskap mv. og avholde ordinær generalforsamling mv. for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19
(Innst. 363 L (2019–2020), jf. Prop. 129 L (2019–2020))
12. Referat

Presidenten: Fra Arbeiderpartiets stortingsgruppe foreligger søknad om sykepermisjon for representanten Svein Roald *Hansen* i tiden fra og med 12. juni til og med 19. juni.

Etter forslag fra presidenten ble enstemmig besluttet:

1. Søknaden behandles straks og innvilges.
2. Vararepresentanten, Siv Henriette *Jacobsen*, innkalles for å møte i permisjonstiden.

Presidenten: Siv Henriette *Jacobsen* er til stede og vil ta sete.

Representanten Himanshu *Gulati* vil fremsette et representantforslag.

Himanshu Gulati (FrP) [09:00:40]: Det er en glede å fremme et representantforslag på vegne av Fremskrittspartiets stortingsrepresentanter Silje *Hjemdal*, Bård *Hoksrud*, Morten *Ørsal Johansen*, Terje *Halleland*, Erlend *Wiborg*, Roy *Steffensen* og meg selv om sikring av inntektsgrunnlaget for hestesporten i Norge.

Presidenten: Representanten Bjørnar *Moxnes* vil fremsette et representantforslag.

Bjørnar Moxnes (R) [09:01:14]: Jeg vil på vegne av Rødt fremme forslag om forskudd til arbeidsløse som ikke har fått penger de har rett på.

Siden forslaget handler om en sak om en løsning for dem som ikke har fått penger de skulle hatt i første halvdel av juni, og det haster, ønsker jeg at det blir behandlet etter § 39 c i forretningsordenen.

Presidenten: Representanten Petter *Eide* vil fremsette to representantforslag.

Petter Eide (SV) [09:01:46]: På vegne av SVs stortingsrepresentanter Freddy *André Øvstegård*, Nicholas *Wilkinson* og Karin *Andersen* vil jeg sette fram et forslag om å forhindre etnisk profilering fra politiet.

Det andre forslaget jeg vil sette fram, er fra stortingsrepresentantene Kari Elisabeth Kaski, Nicholas Wilkinsson og meg selv om å sikre lokalt tilstedeværende politi i Oslo.

Presidenten: Representanten Kjersti Toppe vil fremsette et representantforslag.

Kjersti Toppe (Sp) [09:02:34]: Eg vil på vegner av stortingsrepresentantane Per Olaf Lundteigen, Geir Adelsten Iversen, Åslaug Sem-Jacobsen, Siv Mossleth og meg sjølv fremja eit forslag om ei kraftfull styrking av innsatsen overfor personar med alvorlege ruslidingar og psykiske lidingar.

Presidenten: Forslagene vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Presidenten vil gjøre oppmerksom på at sakene nr. 3, 10 og 11 på dagens kart ikke har ligget ute i den reglementsmessige tid, dvs. 48 timer, jf. forretningsordenen § 46.

Presidenten vil likevel foreslå at sakene tas under behandling. Ingen innvendinger er kommet mot dette – og det anses vedtatt.

Sakene nr. 1 og 2 vil bli behandlet under ett.

Sak nr. 1 [09:03:24]

Stortingets vedtak om endringer av internkontrollregler i sektorlovgivningen (tilpasning til ny kommunelov) (Lovanmerkning 2 (2019–2020), jf. Lovvedtak 120 (2019–2020), Innst. 322 L (2019–2020) og Prop. 81 L (2019–2020))

Sak nr. 2 [09:03:24]

Stortingets vedtak til lov om endringer i folkehøgskoleloven, barnehageloven og voksenopplæringsloven m.m. (utfasing av tilskudd til kortkurs i folkehøgskolen, internkontroll for friskoler og barnehager, psykososialt barnehagemiljø, krav til og tilsyn med private barnehager, kommunal barnehagemyndighet, studieforbund m.m.) (Lovvedtak 132 (2019–2020), jf. Innst. 302 L (2019–2020) og Prop. 96 L (2019–2020))

Presidenten: Sakene gjelder lovanmerkning 2 og lovvedtak 132.

Ingen har bedt om ordet.

Sak nr. 3 [09:03:35]

Innstilling fra finanskomiteen om Midlertidige endringer i petroleumsskatteloven (Innst. 351 L (2019–2020), jf. Prop. 113 L (2019–2020))

Presidenten: Etter ønske fra finanskomiteen vil presidenten ordne debatten slik: Arbeiderpartiet 15 minutter, Høyre 15 minutter, Fremskrittspartiet 10 minutter, Senterpartiet 5 minutter, Sosialistisk Venstreparti 5 minutter, Venstre 5 minutter, Kristelig Folkeparti 5 minutter, Miljøpartiet De Grønne 5 minutter, Rødt 5 minutter og medlemmer av regjeringen 5 minutter.

Videre vil det bli gitt anledning til replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringen, og de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

Sylvi Listhaug (FrP) [09:04:28] (ordfører for saken): La meg starte med å takke for samarbeidet mellom et bredt antall partier i Stortinget som fikk til gode løsnin-ger i denne saken.

Oljenæringen har stått i krevende tider lenge. Kombinasjonen av en oljepriskrig mellom Russland og Saudi-Arabia, som man nå heldigvis har fått kontroll på, korona og nedstenging av samfunnet, der etterspørselen stupte, har ført til en kollaps i oljeprisen. Heldigvis har oljeprisen beveget seg oppover, men den er langt unna det nivået som er ønskelig.

Oljenæringen er den desidert viktigste næringen i Norge. Man regner med at de sysselsatte i næringen og de som har i tilknytning til næringen, er over 200 000 mennesker. Det er ingen annen næring i landet som har den type inntjening man ser her. I Stortinget de siste månedene har vi hatt gleden av å bruke oljepenger, som denne næringen har bidratt til, for å komme oss gjennom den krisen som vi står midt oppe i.

For distriktene er næringen utrolig viktig. Jeg har selv i løpet av de siste ukene hatt gleden av å besøke både Stord og Verdal, og har sett på nært hold hvor viktig oljeindustrien er. Det handler om alle arbeidsplassene som er i leverandørindustrien. Det er egentlig det som har vært målet med denne saken – å sikre at oljeselskaperne har likviditet og rammebetingelser som gjør at man kan igangsette store prosjekter og etterspørre tjenester og leveranser fra leverandørindustrien.

Da jeg var på Leirvik, fikk jeg møte ansatte der. Jeg fikk se deler til Hod-plattformen. Man venter der på vedtak i Stortinget for at de kan sette i gang det prosjektet. Kværner Stord venter på at dette vedtaket skal komme, slik at de er sikret oppdrag i ordrebøkene sine i årene som kommer. Uten det vedtaket Stortinget gjør i dag, kunne Kværner Verdal blitt nedlagt neste sommer. Det var derfor det var viktig å komme fram til denne løsningen, som sikrer Norges viktigste næring og viktigste industri.

Har vi fått de resultatene vi ønsket? Ja. Det gikk ikke lang tid før Aker BP var ute og signaliserte at man skulle igangsette byggingen av Hod-plattformen. I går fikk vi

den gledelige nyheten at NOAKA nå skal settes i prosess. Vi snakker her om et prosjekt på 50–60 mrd. kr. Det betyr titusenvis av arbeidsplasser rundt omkring i Norge.

I komiteen har det vært mange diskusjoner – om direkte utgiftsføring skulle omfattes av selskapsskatten, om hvor lenge denne midlertidige ordningen og tidsavgrensningen skal gjelde, om negativ terminskatt, som gjøres rett og slett for å sikre de mindre selskapene, som samarbeider med de større. For at de også skal kunne bidra og være med på disse prosjektene, er det viktig at de også har likviditet. Det handler i bunn og grunn om å sikre arbeidsplassene i Norge.

Det er også tatt vedtak og sikret merknader som peker i retning framover – om hvordan vi skal sikre grønn teknologi, og hvordan Norge skal innrette seg mot nye markeder. Da er det viktig å huske at norsk sokkel gjør verdens petroleumsindustri grønnere. Vi vet at norsk sokkel har halvparten av utslippene av det som er gjennomsnittet i verden per fat produsert olje. Når vi ser på Johan Sverdrup-plattformen, er vi nede på 0,7 kilo per fat olje.

Denne pakken gjør det mulig for oljeselskapene å fortsette dette arbeidet, og det sikrer inntekter til velferdssamfunnet. Det sikrer sysselsetting rundt om i det ganske land, og det sikrer levende distrikter, der mange nå har holdt pusten for hva Stortinget ville vedta.

Da jeg var på en konferanse på Stord, holdt hotelldirektøren et innlegg der han satte ord på hvor viktig oljeindustrien var for hotellet, for alle bedriftene, næringslivet, og at ringvirkningene for denne næringen sikret levende bedrifter.

Dette er en av de viktigste sakene Stortinget har behandlet i år. Jeg er veldig glad for resultatet og at vi nå sikrer arbeidsplasser i Norge.

Hadia Tajik (A) [09:09:44]: I dag behandlar me ei krisepakke for å redde industriarbeidsplassar i olje- og gasssektoren, og det ligg an til å få eit breitt fleirtal. Det er bra for saka.

På tysdag besøkte eg Rosenberg i Stavanger og Aker i Eigersund, der det me har til behandling i dag, har betydning for arbeidsplassane framover. På Rosenberg fortalde dei at dei har kontraktar for ut 2022, mens Aker Eigersund fortel at dei går ganske tøffe tider i møte – ikkje minst i 2021 – men at dei har håp om at pengane som no vert frigjorde, kan vera med på å gje dei fleire oppdrag.

Nesten 320 000 nordmenn er ledige eller permitterte, og veldig mykje av det me har gjort her på Stortinget sidan 12. mars, har handla om at så få arbeidsplassar som mogeleg skal gå tapt. No var titusenvis av arbeidsplassar trua i Noregs største og viktigaste næring, nemlig olje- og gassindustrien, som følgje av bl.a. koronakrisa og låge oljeprisar. Difor var det nødvendig at fellesska-

pet stilte opp for å bidra til at familiar i Stord, Verdal, Eigersund og mange andre plassar i Noreg kan vera trygge på at dei kan betala rekningane sine. Difor har Arbeidarpartiet kravd og fått gjennomslag for ei rekkje krav som styrker norsk leverandørindustri sine moglegheiter til å få oppdrag når desse pengane skal brukast.

Leveringssikkerheit, norsk HMS-standard og bruk av fagarbeidarar og lærlingar skal tilleggast større vekt. Det skal inngåast ein avtale mellom partane i arbeidslivet om fleire fast tilsette i industrien, rekruttering av lærlingar og langsiktig oppbygging av kompetansemiljø som òg kan ha overføringsverdi til fornybare industrier. Arbeidstilsynet og Petroleumstilsynet vil få fleire midlar, og me slår endeleg fast at Veidnes skal få ein ilandføringsterminal, og at regjeringa skal leggja fram forslag om at det skal falla innanfor dei mellombelse endringane i petroleumsskatteregimet eller tilsvarende verkemiddel.

Eg høyrer stemmer som er bekymra for at me no skal gjera Noreg meir oljeavhengig. Men det er slik at vegen til fornybarsamfunnet går gjennom kompetansen til olje- og industriarbeidaren. For det fyrste har me visst lenge at olje- og gassproduksjonen framover vil gå ned, og at etterspørselen etter olje og gass vil verta redusert fordi fornybare energikjelder i større grad vil ta over. Endringane i skattereglane for oljeindustrien endrar ikkje på det. Det dette handlar om, er kor brå omstillinga vert. Det den skattepakka me no behandlar, bidreg til, er at omstillinga kan skje kontrollert, utan stor arbeidsløyse og utan fare for tapt kompetanse.

Og det er mitt neste poeng – at eit altfor bratt fall i aktiviteten i olje- og gassindustrien ville kappa beina under viktige industrimiljø som skal utvikla nye, berekraftige løysingar.

For det tredje er ikkje industrien ei verksemd som ein enkelt kan skru av og på. Industrien krev store investeringar i anlegg og utstyr. Fagarbeidarar og ingeniørar må ha oppdatert kompetanse. Vert store industribedrifter fyrst lagde ned, er vegen tilbake difor lang og investeringane store.

Den krisepakka me behandlar no, har etter krav frå Arbeidarpartiet òg fleire viktige tiltak for å setja ytterlegare fart på utviklinga av ein meir klimavenleg industri i Noreg. Fleire av prosjekta som no kan verta realiserte, er prosjekt for utvikling av flytande havvind eller for elektrifisering av norske plattformer. Det var viktig for Arbeidarpartiet òg å stilla skjerpa krav til utslepp frå norsk sokkel. Industrien skal leggja fram ein plan for korleis utsleppa frå norsk sokkel skal reduserast med 50 pst. innan 2030 samanlikna med 2005. Slik sikrar me at ein del av pengane som vert frigjorde, òg går til å framskynda klimavenlege investeringar. Me stiller òg nye krav til null- og lågutsleppsløysingar for offshorefartøy i petro-

leumsproduksjonen, og me har fått gjennomslag for ein full gjennomgang av skattesystemet for å sørgja for balanse mellom investeringar i fornybar energi og investeringar i olje og gass.

Denne krisepakka er ei utstrekkt hand til industriarbeidarane våre midt i ei krisetid. No peikar pila på industrien sjølv. Me kjem til å følgja dei veldig tett. Det er ikkje tilfeldig at me har kravd ei evaluering av sysselsettingseffektane i 2023. Selskapa må levera, elles har desse skatteendringane liten legitimitet. Når selskap som Equinor og Aker no får draghjelp frå fellesskapet for å redde titusenviis av industriarbeidsplassar i Noreg, må dei òg levera tilbake til fellesskapet. Dei må skapa jobbar og kutta utslapp. Dei må visa at dei sit på nøkkelen til å ta Noreg gjennom det grønne skiftet, og at dei har vilje til å få det til. No kan dei i alle fall ikkje skulda på at det ikkje er nok pengar til det.

Eg tek til slutt opp forslaga Arbeidarpartiet er ein del av.

Presidenten: Representanten Hadia Tajik har tatt opp de forslagene hun refererte til.

Trond Helleland (H) [09:15:08]: Jeg er veldig glad for at vi klarte å komme fram til et bredt forlik i denne saken – et forlik som gir oljeindustrien, leverandøriindustrien og de som har tro på et grønt skifte, muligheten til å realisere mange store og viktige prosjekter.

Først og fremst frigir vi likviditet for oljeselskapene. Jeg har lyst til å fortsette der representanten Tajik slapp, ved å si at nå ligger presset veldig tydelig på de store operatørene for at de skal levere gode prosjekter – og det har de begynt på. De har lansert en gjenopptakelse av Hodfeltet, og de har snakket om at NOAKA-feltet nå kommer. Dette er store prosjekter som vil ha enorme ringvirkninger i Distrikts-Norge og rundt omkring.

Jeg hører at de to foregående talerne – mine medrepresentanter – har vært rundt omkring og snakket med leverandøriindustrien ute ved kysten. Jeg har tatt turen inn i skogen og snakket med Kongsberg-industrien. Der også er dette et kjempestort tema. FMC, f.eks., har veldig stor tiltro til at det som nå skjer, kan utløse ny aktivitet. Så dette gjelder hele landet. Det gjelder ikke bare kysten; det gjelder hele landet. Leverandøriindustrien er plassert rundt omkring, på de mest utrolige plasser. De leverer fantastisk teknologi som også kan brukes i det grønne skiftet.

Vi tilfører nå petroleumsselskapene en likviditet i størrelsesorden 115 mrd. kr for årene 2020 og 2021. Fordi vi endte på en friinntekt på 24 pst., har staten et negativt proveny på 8 mrd. kr, men det er hvis man tenker at det ikke skjer noe. Det er basert på at verden står stille. Jeg tror at den aktiviteten som dette vil utløse, vil gi staten Norge store skatteinntekter i mange, mange år fram-

over og trygge velferdssamfunnet på en helt annen måte enn om vi hadde endt i en situasjon der det var splittelse eller handlingslammelse i Stortinget. Da kunne vi ha stått i en situasjon der tusenvis av arbeidsplasser var utrygge, og der oljeindustrien ikke visste helt hva politikerne mente om dem. Nå sier vi klart ifra: Ja, de får tillit, men de får også tillit for å være med og bidra til at vi kan ta Norge i en mer klimavennlig og grønnere retning, fordi kompetansen som ligger i disse bedriftene, er selve grunnsteinen av den norske utviklingen av ny teknologi – innen havvind, karbonfangst osv.

Jeg har stor tiltro til at de lovnadene vi har fått i den litt spennende runden vi hadde for å få denne saken på plass, skal oppfylles. Derfor ligger det et stort press på industrien, oljeselskapene og norsk næringsliv for å bidra til å realisere det vi nå har blitt enige om.

Vi har blitt enige om mye. Det at vi øker friinntekten til 24 pst., er vel det viktigste grepet for å utløse investeringer. Men det er også andre ting, som negativ terminskatt og nedsettelse av et grønt utvalg som skal se på ny teknologi og nye investeringer. Vi har også sett på krav til utslippsreduksjon på sokkelen på 50 pst. innen 2030. Alt dette er viktige punkt som går inn i den brede enigheten vi nå har i Stortinget om denne saken.

At det er et flertall fra Fremskrittspartiet, via regjeringspartiene, til Arbeiderpartiet og Senterpartiet, viser at nesten uansett hva som skulle skje ved det kommende valget, er dette en bred enighet som vi kan basere oss på, som gir tillit til oljeselskapene, og som ikke minst gir norske arbeidstakere muligheten til å fortsette å jobbe i sterke teknologibedrifter i Norge.

Marit Arnstad (Sp) [09:20:12]: Senterpartiet er veldig glad for det brede forliket vi nå har inngått om en utsatt skatt til oljeindustrien, som gjør at en får likviditet og kan komme i gang med prosjekter som er viktige for svært mange. Vi mener det er en styrke at forliket er så bredt som det er. Det gjør også at det blir vanskeligere å bryte opp et slikt forlik senere, men at forliket står seg godt.

Dette er blitt en debatt med mange sjabloner, og jeg ser jo at i de ulike kommentarspaltene handler det veldig mye om subsidier av oljeindustrien. Jeg tror det er verdt å nevne, i alle fall, at det er knapt noen annen privat industri i Norge som indirekte og direkte sysselsetter så mye folk som det denne industrien gjør. Den er svært viktig for hele landet.

Det er også verdt å nevne at mens vi på midten av 1990-tallet ikke hadde en krone i noe oljefond, har vi i dag 10 000 milliarder i et oljefond, og det er det denne næringen som i stor grad har bidratt til. Og det er mye av den kapitalsterkheten som denne næringen har bidratt med, som også skal brukes til å investere i grønne nærin-

ger. Så litt mer anerkjennelse for den jobben som de som har jobbet i denne næringen, har gjort, kunne vært på sin plass i dag.

Det er betegnende for mange av oss, tror jeg, at vi har historier vi kan fortelle fra industrien. Det sier noe om at denne industrien finnes over hele landet. Jeg er ikke så veldig opptatt av hva vi gir videre til oljeselskapene, men jeg er utrolig opptatt av hva vi gir videre til leverandørindustrien, for den er så viktig for så mange steder rundt omkring i landet.

Min historie handler sjølsagt om Kværner Verdal, som er den største private arbeidsplassen i Trøndelag, og som sysselsetter 750 personer direkte på verftet. Men i Verdal Industripark er det 3 200 stk., og det er et helt samfunn på Innherred og i Verdal som er avhengig av de arbeidsplassene. Lettelsen deres da dette forliket ble klart, lar seg nesten ikke beskrive. Det samme ser vi på Stord, på Leirvik, på Tranby – og mange, mange andre steder rundt omkring i landet.

Så det er ikke oljeindustrien dette egentlig handler om; det er leverandørindustrien. Det er de som nå må sikres i en svært vanskelig situasjon. Det er klart at det ligger noen forventninger til oljeselskapene etter et slikt forlik. Det ligger den forventningen at Hod skulle komme. Den kom, og det var de veldig lettet over i Trøndelag, og også på Leirvik, vil jeg tro, for de får også oppdrag.

Så kommer NOAKA. Det tror jeg også er veldig viktig. Der har det vært mildt sagt uenighet mellom operatørene for å få samordnet utbyggingene, både teknisk og finansielt, men når de nå klarer det, og når de nå varsler at det vil komme, så kommer det til å være viktig. Dette er feltutbygginger – det er mange små installasjoner det er snakk om – som passer som hånd i hanske for norsk leverandørindustri. Vi kan snakke så mye vi vil om at en skal sikre kontraktstrategier, men dette er en utbygging som er som designet for norsk leverandørindustri – det er nettopp den kompetansen, den spesialiseringen, den teknologien som norsk leverandørindustri sitter på.

Det ligger også noen forventninger videre til oljeselskapene når det gjelder Sandnessjøen, at de også der bidrar til at det blir virksomhet framover, og at de også tar på stort alvor det som står i innstillingen om å bidra til ringvirkninger i Finnmark gjennom en plan for Veidnes. Det prosjektet fortjener å bli gjennomgått og at det blir et nytt driv i arbeidet for å få det realisert.

Jeg skal ikke legge skjul på at Senterpartiet i utgangspunktet ønsket en litt annen type løsning. Det er fordi vi mente at det i sum ville være rimeligere for samfunnet, såkalt provenynøytralt, og at det derfor ville vært en fordel. Vi synes allikevel at det var av stor verdi for oss å inngå et forlik som var så bredt som det forliket vi i dag skal behandle.

Så er det også verdt å nevne de grønne tiltakene som ligger i innstillingen, når det gjelder både karbonfangst og -lagring, plugging av brønner, mål for utslippskutt og ikke minst et utvalg for grønne investeringer som skal se på muligheten for hvordan en skal ordne skatteinsentiver for andre grønne verdikjeder i Norge.

Kari Elisabeth Kaski (SV) [09:25:19]: De forslagene som flertallet står bak i dag, er noe av det mest uansvarlige jeg har sett i norsk politikk. I dag vedtar flertallet en støttepakke til oljeindustrien som innebærer store skattekkutt – 8 mrd. kr, kanskje mer – uten noen klare forpliktelser om arbeidsplasser i Norge, uten krav til kutt i klimagassutslipp eller omstilling.

Det er verdt å ha med seg bakteppet her. Denne våren har flere ting truffet oljebransjen på én gang – globalt flommer verden over av olje, tilbudet er for stort, det presser prisene ned. Samtidig er det brems i etterspørselen, ikke bare på grunn av koronapandemien, men også fordi verden legger om energimarkedet og har en omstilling på gang. Også koronapandemien og smitteverntiltakene traff oljen og bremsset aktiviteten. Det er klart at dette rammer leverandørindustrien. Når oljeprisen faller, ser vi hvor oljeavhengig Norge er.

Så sier flere partier her at omstillingen blir for brå. Men dette har vært varslet lenge. Vi har visst at denne omstillingen ville skje. Derfor er det et paradoks, mener jeg, at stortingsflertallet møter denne varslede omstillingen og investeringsfallet med en politikk som forsterker oljeavhengigheten, i stedet for en aktiv industripolitikk som gir nye oppdrag til leverandørindustrien for framtiden.

Stortingsflertallet vedtar i dag vilkårløst skattekkutt. De øker statens risiko, og vi aner ikke hva som blir de fulle konsekvensene av disse endringene. Slik gjør stortingsflertallet den samme feilen som flertallet her på huset har gjort i lang tid – de satser på én hest og knytter staten og fellesskapets skjebne enda tettere til den hesten.

Men omstillingen og investeringsfallet kommer til å komme igjen. Det vil tvinge seg fram. Det blir ikke noe lettere i 2025 eller 2027 å lykkes med den omstillingen, snarere tvert imot, for da har andre land rukket å dra ifra og iført seg ledertrøya innenfor nye industrigrener. Spørsmålet blir om stortingsflertallet i 2025 eller 2027 da vil kunne stå imot det presset som uten tvil kommer til å komme om nye skattekkutt, om nye, bedre betingelser.

Når stortingsflertallet her i dag sier ja til en støttepakke til oljen, hvorfor skal de ikke gjøre det neste gang? Flere av representantene før meg har snakket om det grønne skiftet, om CCS og om havvind. Men det er dessverre sånn at det som vedtas her, ikke er en pakke for

grønn industri, samme hvor mye grønnfarge man ikler seg i innleggene fra denne talerstolen. Det er en støttepakke, en subsidiepakke for oljen. Mens oljeindustrien får vesentlig bedre rammebetingelser enn annen, landbasert, industri, får de nye industrigrenene, de vi skal leve av i framtiden, hendene bundet, de holdes igjen i den utviklingen som de står på terskelen til.

Vi kunne ha valgt å føre en aktiv industripolitikk. Vi kunne ha gitt direkte oppdrag til verftene innenfor grønn skipsfart. Vi kunne ha gitt bedre skattebetingelser for havvind og satt i gang det industrieventyret. Vi kunne ha sikret raskere framdrift for karbonfangst, som både NHO og LO ber om. Vi kunne ha realisert hydrogeninfrastruktur.

De andre landene rundt oss er i gang. Tyskland la ny lig fram sin hydrogenstrategi. De bygger industrien nå – de nye arbeidsplassene, det de landene skal leve av framover – mens vi taper konkurransen. Ikke minst, og aller verst: Leverandørindustrien vår taper konkurransen.

Stortingsflertallet velger her vinnere. De målretter skattesystemet for å realisere helt konkrete utbygginger på norsk sokkel, uten krav til arbeidsplasser eller ringvirkninger, som på Veidnes i Finnmark – det er ikke flertall for ilandføring i Finnmark, på Veidnes, med den pakken som ligger her i dag, til tross for at Arbeiderpartiet og Senterpartiet har feiret det i media. De burde vært ærligere, og SV mener vi burde ha brukt muligheten til å satse på grønn industri og framtiden.

Jeg tar opp forslagene som SV har alene, og forslagene vi har sammen med Miljøpartiet De Grønne og Rødt.

Presidenten: Representanten Kari Elisabeth Kaski har tatt opp de forslagene hun refererte til.

Ola Elvestuen (V) [09:30:53]: På mandag kom utslippstallene for Norge for 2019, og klimagassutslippene gikk ned med 2 pst., for fjerde år på rad. Norge er et lite marked, men det er noen interessante tegn ved de tallene. Blant annet gikk utslippene fra veitrafikk i 2019 ned med 7,7 pst. i Norge. Utslippene fra luftfart, sjøfart og anleggsmaskiner gikk ned med 6,5 pst. i Norge. Vi er et lite marked, men vi ligger i front når det gjelder å redusere utslipp innenfor transportsektoren.

I møte med koronaepidemien og når man nå skal komme ut av den, har Tyskland økt støtten sin til kjøp av elbiler dramatisk. Frankrike setter seg også nye, ambisiøse mål for salg av elbiler. I februar økte Norge våre ambisjoner innenfor Parisavtalen og meldte inn til FN at vi skulle kutte våre utslipp med 50 pst. innen 2030. EU skal også forsterke sine mål i september i år. Vi står midt i en klimakrise, og verden må redusere sine utslipp og sitt forbruk av olje og gass dramatisk i årene framover.

I møte med en priskrig mellom Saudi-Arabia og Russland og også et dramatisk etterspørselsfall på grunn

av koronapandemien er Venstre enig i at vi må ha egne tiltak for petroleumssektoren, men vi mener at regjeringens forslag var et balansert forslag, som frigjorde likviditet til 100 mrd. kr for oljeselskapene, og som også var tidsavgrenset og med en friinntekt på 10 pst. Det ville gitt en støtte for omstilling, men også en støtte for nye investeringer, sammen med en grønn tiltakspakke på 3,6 mrd. kr, som også ligger i den fase 3-saken regjeringen har levert.

Jeg skal erkjenne at i forhandlingene med de andre partiene har Venstre i stor grad sett det som sin oppgave å holde tilbake på friinntekten. Når den nå går opp i 24 pst., er det en støtte og en skattelette for oljeselskapene på 8 mrd. kr. Om det er midler som vil komme tilbake til staten, er det kun framtiden som vil vise, men det er ingen tvil om at risikoen for staten øker i framtidens prosjekter, gjennom at den balanseprisen selskapene vil kreve for å være lønnsomme, vil være langt lavere enn den balanseprisen staten vil ha behov for for at dette skal være lønnsomt for staten.

Det er noen vedtak i denne enigheten vi er godt fornøyd med, særlig at vi sammen med bransjen skal redusere klimagassutslippene med 50 pst. innen 2030, sammenlignet med 2005. Det er et veldig ambisiøst mål. Det er nesten sånn at det er vanskelig å se at det er mulig å nå. For å nå det må vi umiddelbart sette i gang med tiltak. Vi må ha et samarbeid med næringen, man må bruke påbud, man må bruke forbud, man må bruke tilskudd, man må bruke det eierskapet staten har, bl.a. med tydelige bestillinger inn mot styret i Petoro, for at vi skal ha en mulighet til å redusere med 50 pst. fram mot 2030. Ved å gjøre det, få ned de utslippene, er vi med på våre mål om reduksjon av klimagassutslipp, men vi må gjøre det med en innovasjon og en nytenkning som gjør at dette kan få effekt også langt utover Norges grenser.

Det er et gunstig skatteregime for petroleumssektoren som Stortinget vedtar i dag. Det vil gi økt aktivitet, og det vil gi økt aktivitet i leverandørindustrien, men med de store endringene som verden står overfor – vi må nå klimamålene våre, ikke bare i Norge, men også globalt – så gjør ikke dette vedtaket at vi kan utsette behovet for den grønne omstillingen Norge og verden må gjennom. Det er egentlig den største og beste støtten vi kan gi til norsk leverandørindustri også.

Tore Storehaug (KrF) [09:35:59]: For to måneder siden stod vi i ein situasjon med låg oljepris som følge av eit stort etterspørselsfall og stor konkurranse mellom store oljeproduserande land. Det var ein situasjon der investeringar som var viktige for den viktige norske leverandørindustrien, blei sette på vent. Vi har alle visst at investeringane på norsk sokkel kom til å gå ned, og at Noreg må gjennom ei omstilling, og slik som ting såg ut

for to måneder sidan, kom den kurva til å bli for bratt, og fallet kom til å bli for hardt.

I den situasjonen bad næringsom auka likviditet og om at ein skulle få moglegheit til å få gjennomført dei investeringane som ein var nøydd til å setje på vent. Eg meiner regjeringa sitt framlegg leverte på det. Ein la opp til direkte avskrivning og likevel 10 pst. friinntekt. Det ville gjeve ca. 100 mrd. kr i betra likviditet fordi ein flytta skatterekninga for selskapa slik at ein hadde moglegheit til å ta dei viktige investeringane som allereie var vedtekne, men no var sette på vent. Det var ei løysing som ville gjeve staten i størrelsesorden 14–15 mrd. kr meir i skatteinntekter slik som Finansdepartementet rekna, men som ville gjeve ein tilsvarande lette inn mot dei same selskapa på grunn av at ein flytta skattebyrda til dei seinare investeringane sitt livsløp. Kristelig Folkeparti meinte det var eit godt framlegg.

Så trur eg at etter denne våren er det eit slags før og etter i debatten i norsk oljepolitikk. Fram til no har alle debattar vi har hatt i denne salen om oljeskatteregimet, vore prega av at det må vere stabile rammevilkår. Der- som rammevilkåra ligg fast, og staten sin jobb er å sørge for at dei skal vere føreseielege, skal næringsom fatte avgjerder om kva for investeringar som då gjev meining inn- anfor det regimet. Det er den eine tingen som eg trur er forandra etter denne våren. Den andre tingen er at det er første gong Noreg er med på store nedtrekk i vår produksjon. Det skal produserast 300 000 færre fat på norsk sokkel. Dette er ikkje ein ordinær situasjon, og spørsmå- let om når vi kjem tilbake her, eller om vi nokon gang kjem tilbake, meiner eg svever.

Kristeleg Folkeparti meinte regjeringa sitt framlegg til skatteendringar var godt. Men vi sit i ei mindretalsre- gjering, og no har vi forhandla, og vi har fått fram ei brei einigheit. Det er ein viktig verdi i ei sak som er så viktig for store delar av norsk leverandørindustri og store delar av norsk økonomi. Den avtalen som ligg føre no, legg opp til ein lengre tidshorisont på dei midlertidige endringane, ei rausare friinntekt og at vi no går frå f. eks. at ein kunne pantsetje krava ein har til staten, til ein negativ terminskatt, som gjer at òg dei selskapa som sjølv med ei fordring på staten ikkje får pengar i banken, no kan få utbetalt sin negative terminskatt i den tida vi står inne i.

Stortinget har òg blitt einige om ei rekkje oppmo- dingsvedtak som eg meiner er viktige, og som er med på å ramme inn den einigheita som ligg. Noko av det vikti- gaste der er at det skal kome ei evaluering av sysselse- ttingseffekten av desse tiltaka, som òg gjev moglegheit til å sjå om det blir levert på det som har blitt sagt her. I tillegg til det vedtek òg Stortinget å pumpe opp ambisjo- nen som næringsom sjølv presenterte tidleg i dette året om kor store kutt og kor stor omstilling denne næringsom skal

gjennom. Tidleg i år sa næringsom at ho skulle klare 40 pst. utsléppskutt. Så stilte ein nokre villkår, deriblant at ram- mevilkåra måtte vere føreseielege. No seier vi at ein er nøydd til å klare 50 pst. Det er eit ambisiøst tal om ein skal klare det innan 2030, og det er òg her mykje av nøk- kelen ligg til korleis vi skal klare den omstillinga som òg er viktig for breidda av norsk næringsliv. Selskapa får eit stort ansvar når ein no gjennomfører så store endringar basert på at ein skal få levert på dei prosjekta næringsom sjølv har dratt fram og peika på.

Omstillinga av denne næringsom kjem til å kome. No er det eit breitt stortingsfleirtal som seier noko om kor- leis vi ønskjer å leggje til rette i ein midlertidig situasjon, som har vore vanskeleg og krevjande. I debatten før meg er det mange som har vist til kvar ein har vore på tur – kvar ein har reist rundt. Eg trur at i ei omstilt næringsom finst det mange gode eksempel ein kan vise til i Noreg, f.eks. i Flekkefjord, med elkjelane, som no elektrifiserer platt- formene som står rundt Johan Sverdrup – eller er det Jo- han Castberg, no vart eg litt i tvil. Dei står iallfall rundt dei plattformene og lagar grunnlaget for teknologi som blir eksportert til store delar av Tyskland, som òg går gjennom den same elektrifiseringa, men på land. Det gjev håp.

Per Espen Stoknes (MDG) [09:41:22]: Jeg er helt sikker på at ingen i denne salen blir overrasket over at Miljøpartiet De Grønne er negativ til oljesubsidiene, men jeg er usikker på om omfanget av denne saken vi behandler her i dag, har sunket helt inn blant politikere og journalister.

I dag skal vi fatte en av de viktigste klimabeslutningene i vårt land noensinne. Flertallets forslag om store skattelettelser og subsidier til oljeindustrien vil være et dramatisk tilbakeslag i norsk klimapolitikk. Når flertallet vedtar dette senere i dag, gjør Norge et retningsvalg. Vi går baklengs ut av koronakrisen – som Ludvig. Vi setter kursen rett inn i et nytt økonomisk uføre, og vi pålegger norske skattebetalere å finansiere økte klimagassutslipp og gammeldagse løsninger. Det er i grunnen nærliggende å trekke paralleller til den britiske kullindustrien, som en gang var en sentral drivkraft under den industrielle revolusjonen, men som endte opp som et ulønnsomt og utdatert subsidiesluk. Norsk petroleumsindustri er ikke der ennå, men det er dit vi er på vei hvis vi legger til grunn at klimapolitikken internasjonalt lykkes.

Enigheten mellom Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Senterpartiet, Venstre, Kristelig Folkeparti og Høyre er ikke bare klimaskadelig, den vil gi en urettferdig forskjellsbehandling av ulike bransjer og ulike mennesker i en krisetid. Bedrifter som driver med kultur, reiseliv, opplevelser og mye annet, står på randen av stupet. Folk

kjemper for å holde sine bedrifter flytende. Folk mister nattesøvnen fordi de kan tape jobben sin i morgen. Det er mange bedrifter som kunne hatt stor nytte av forutsigbare skatteuttak som skal vare i årevis, men det er bare oljeindustrien som får slike fordeler. Kontantstøtte, momskutt og kompensasjoner med midlertidig varighet gir ikke samme effekt og forutsigbarhet for å ta store investeringer framover.

De skatteendringene som Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Venstre, Kristelig Folkeparti og Høyre vedtar her i dag, er spesielt alvorlige fordi de er så investeringsvridende. Der koronatiltak rettet mot andre bransjer er nødhjelp for at bedriftene skal kunne overleve her og nå, er støtten til petroleum skreddersydd for å utløse langsiktige investeringer. Det er nettopp retningen på investeringene som former morgendagens Norge.

Denne prosessen i finanskomiteen har vist at Norge befinner seg i en ond sirkel av oljeavhengighet. Vi er så avhengig av olje at vi er villig til å gjøre nesten hva som helst for å holde investeringsnivået i gamle løsninger oppe.

I mange tiår var mottoet at oljeindustrien skulle ha stabile og forutsigbare rammebetingelser. Det var kanskje et praktisk motto fordi det var tilstrekkelig, men da prisen stupte, ble plutselig slike prinsipper bare brutt. Hva skjer neste gang oljeprisen stuper? Da er det antakelig som følge av en klimapolitikk som gir en permanent reduksjon i etterspørselen. Hva gjør Norge da? Skal man forlenge dagens skattefordeler med fem nye år? Skal vi senke skatten enda mer? Dagens vedtak skaper en presedens der Norge maler seg gradvis lenger inn i et hjørne etter hvert som oljealderen går mot slutten – der hver bølgebunn i oljeprisen møtes med nye subsidier, og der hver ny fossilinvestering binder oss og barna våre til masta for flere tiår framover.

På vegne av De Grønne vil jeg derfor komme med en tydelig advarsel til Stortinget i dag. Vi kommer til å angre dypt hvis vi ved inngangen til 2020-tallet velger å løse enhver økonomisk krise med store investeringer i olje og gass, basert på Equinors håpefulle, høye framtidige oljepriser. Vi skal jobbe hardt for å endre vedtakene som gjøres i dag.

Som de fleste i salen her vet, er EU vårt viktigste marked for gass. EU-kommisjonens leder, Ursula von der Leyen, uttalte tidligere denne våren at vi ikke må falle tilbake til gamle, forurensende vaner etter koronakrisen. Tysklands forbundskansler, Angela Merkel, sier at vi trenger en «green recovery» ut av krisen. EUs planer om en «green deal» som skal fase ut fossil energi, kan bli framskyndet fordi koronakrisen har økt handlingsrommet for politisk styring. Men i Norge brukes dette handlingsrommet til å styre landet i svart og grå retning.

2020-tallet er tiåret da vi skal omstille oss. Det er altfor sent å argumentere med at vi skal investere i fossil energi nå for å skape grønne jobber en gang i framtiden. Det argumentet var gyldig for 20 år siden. Nå er vi kommet til et punkt der vi må slutte med fossilinvesteringer. Å høre Høyre, Arbeiderpartiet og Senterpartiet beskrive enigheten som en forutsetning for et grønt skifte – det er med respekt å melde en surrealistisk opplevelse. Det er en myte at man kan hvile seg i form, det er en myte at man kan spise seg tynn, og det er en myte at masse fossilinvesteringer skaper et fornybart samfunn.

Bjørnar Moxnes (R) [09:46:42]: Rødt støtter kampene som fagforeninger står i for å sikre oppdrag, bevare arbeidsplasser og dermed bygge framtidens miljøvennlige industri. Det som har skjedd, er den markedsstyrte krasjen som Rødt lenge har advart mot, der oljepris og investeringer i fritt fall truer arbeidsplasser, uten at det er bygd opp ny industri til å ta over. Vi har tre tapte tiår bak oss der vi har visst at oljenæringen må omstilles i møte med en klimakrise, men ikke har satt i gang en aktiv næringspolitikk for å få det til. Det er uansvarlig klimapolitikk og industripolitisk latskap.

Regjeringer av ulik farge har gjemt seg bak fraser om næringsnøytralitet mens de har fraskrevet seg ansvaret for å utvikle landets industri. De har trodd at markedet rydder opp – noe som er ironisk, siden det var politikk som bygde opp norsk oljeindustri og norsk leverandørindustri, og som gjorde at Norge ikke bare ble en råvareleverandør, men også bygde opp egen industri, med kompetanse som er verdensledende i dag.

Derfor var det en strategisk feil da Arbeiderpartiet delprivatiserte Statoil og solgte en tredjedel av selskapet til forretningsbanker på Wall Street – ikke bare fordi vi har tapt 200 mrd. kr på satsingen i USA, men også fordi vi ga fra oss Statoil, som det industripolitiske lokomotivet det var, og i stedet underla selskapet aksjelovens bestemmelser. Dermed har Arbeiderpartiet, Høyre og de andre satt oss i en situasjon – en avmektig situasjon – hvor Stortinget må vedta endringer i skattesystemet i håp om at det vil få vårt eget oljeselskap til å gjøre investeringer som vi kunne ha sørget for skjedde, hvis vi hadde hatt full kontroll over selskapet, som vi hadde fram til år 2000.

Vi har glemt vår stolte industrihistorie, og med det svikter vi framtiden. Men alvoret i klimakrisen krever at statlig industribygging gjør comeback. Det går Rødt inn for, for vi vet at grønn industri ikke skapes over natta, og at veien til grønn omstilling ikke går via industridød. Morgendagens industri bygges på skuldrene til dagens industri og på kunnskapen og kompetansen hos industriarbeiderne på Stord, i Verdal, i Egersund, i Sandnessjøen, for å nevne noen få.

For Rødt er det ikke noe alternativ å la arbeidsfolk ta kostnaden for koronakrisen eller klimakrisen. Krisen vi nå er i, kan føre til at flere tusen blir arbeidsledige, at lokalsamfunn mister hjørnestensbedrifter, og at vi mister kompetanse som trengs i det grønne skiftet. Derfor har Rødt foreslått at staten stiller med milliardene som trengs for å fylle ordrebøkene de neste årene, og samtidig setter fart på de grønne industrisatsingene med risikokapital og langsiktig eierskap.

Vi har også foreslått å ta Equinor av børs, slik at selskapet kan bli det industrilokomotivet som det var, og som vi trenger her hjemme.

Vi har foreslått 50 mrd. kr i et investeringsfond for å erstatte koronatapte investeringer i oljen – krone for krone – med statlige oppdrag som er rettet mot leverandørindustrien.

Vi har også foreslått at deler av oljefondet investeres i ny industri i Norge.

Ingenting av dette har fått flertall i Stortinget. Det er synd, men det er ikke overraskende.

Rødt var også villig til å støtte endringer i oljeskatten for investeringer som gjennomføres de neste to årene. For oss var LOs krav til pakken helt avgjørende, nemlig at skatteendringer må følges av betingelser, at oppdrag skal gå til norsk leverandørindustri, og at utbytter stanses. Men dette har ikke flertallet levert på, og derfor kan ikke Rødt støtte helheten i pakken.

Nå står kampen om å sikre at krisepakken ikke blir en gavepakke til oljeselskapenes direktører, men sikrer arbeidsplasser, kompetanse og omstilling. Et lokalsamfunn som nå står i kampen, er Sandnessjøen, der Aker Solutions har vedtatt å legge ned verftet. Her kan og må Stortinget ta ansvar. Får de oppdrag, vil de overleve.

Derfor fremmer Rødt følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre at beslutningen om å legge ned produksjonsanlegget på Strendene i Sandnessjøen blir omgjort.»

Med det tar jeg opp Rødts forslag.

Presidenten: Representanten Bjørnar Moxnes har tatt opp de forslagene han refererte til.

Statsråd Jan Tore Sanner [09:51:37]: Petroleumsskatten har fungert godt over tid. Selskapene har fått utvinne våre felles naturressurser mot at de betaler høy skatt på overskuddet. Det betyr at staten dekker det meste av tapet når oljeprisen er lav, men også at vi har tatt en stor del av inntektene når oljeprisen er høy. Skattesystemet har vært investeringsvennlig, og det har bidratt til at selskapene har skapt tusenvis av arbeidsplasser over hele landet.

Vi er nå i en ekstraordinær situasjon med høy usikkerhet, og vi vet ikke hvor lenge det vil vare. Selskapene har varslet at planlagte prosjekter står i fare for å utset-

tes. Det ville skapt store negative ringvirkninger for leverandørindustrien, for lokalsamfunn, for arbeidsplasser og verdifull kompetanse. Akkurat nå har vi ingen arbeidsplasser å miste.

Det har lenge vært ventet at investeringene på norsk sokkel etter hvert ville gå ned. Men vi må unngå at fallet blir for bratt og for dypt, og vi må ta vare på kompetanse og arbeidsplasser, som vi også trenger for det grønne skiftet.

Dette er bakgrunnen for at regjeringen foreslår midlertidige endringer i petroleumsskatten. Endringene vil gi tidligere fradrag, slik at betalingen av skatt utsettes og selskapenes likviditet bedres. Regjeringspartiene har nå blitt enige med Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Senterpartiet om justeringer i forslaget. Enigheten skaper forutsigbarhet og innebærer bl.a. at selskapene umiddelbart kan få fradrag for investeringskostnader i særskattegrunnlaget, og at friinntekten settes til 24 pst. Forslaget er midlertidig og avgrenset i tid.

Samtidig står selskapskatten fast, og det har vært avgjørende for meg. Det er et grunnleggende prinsipp at selskapskatten skal være lik for alle næringer, også for petroleumsnæringen. Til sammen anslås det at endringene tilfører likviditet til petroleumsselskapene på om lag 115 mrd. kr for årene 2020 og 2021.

Endringene vil også bedre lønnsomheten av investeringene etter skatt. Jeg vil likevel påpeke at formålet med forslaget ikke er å motivere til ulønnsomme investeringer, men til at lønnsomme investeringer kan gjennomføres som planlagt før utbruddet av koronaviruset.

Over tid anslås det at forslaget vil gi en samlet skattelette til næringen på om lag 8 mrd. kr. Anslagene er usikre og vil avhenge av selskapenes investeringer, hvordan de utvikler seg. Endringene følges også opp med tiltak som bidrar til det grønne skiftet. Det har vært viktig for regjeringen, og jeg er glad for at det er viktig for Stortinget. Regjeringen har foreslått økte bevilgninger til Enova, forskning og utvikling, innovasjon og grønn skipsfart.

I tillegg er partiene enige om at regjeringen sammen med bransjen skal lage en plan for hvordan utslippene på norsk sokkel kan reduseres med 50 pst. innen 2030. Det skal settes ned et utvalg for grønne investeringer og legges frem forslag til nye krav til null- og lavutslippsløsninger for offshorefartøy, og plugging av brønner skal prioriteres i strategiutvikling.

Samlet sett er endringene balanserte. De kommer næringen godt i møte og vil bidra til å holde aktiviteten oppe i leverandørindustrien. Det vil skape arbeidsplasser i hele Norge, beholde kompetansen i industrien og bidra til en grønn fornyelse av bransjen.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Hadia Tajik (A) [09:56:06]: Då regjeringspartia la fram ei krisepakke for luftfarten, la dei ei veldig tydeleg avgrensing på utbytteutbetalningar og bonusutbetalningar. Me veit også at i ei rekkje naboland og i krisepakker frå EU er utbytteavgrensingar opplagde vilkår. Det er også noko som Arbeidarpartiet har føreslått i forbindelse med denne saka, men me har ikkje fått fleirtal for det. Eg vil berre spørja: Kva er det med dei pengane som vert frigjorde gjennom desse endringane, som gjer at Høgre har motsett seg utbytteavgrensingar akkurat her?

Statsråd Jan Tore Sanner [09:56:43]: Jeg er enig i at når staten og fellesskapet stiller opp med krisepakker, er det viktig at også næringslivet viser moderasjon og tilbakeholdenhet både når det gjelder utbytte, og når det gjelder bonuser. Så kan man diskutere om dette er en krisepakke når den skal vare frem til 2027. Dette er gode rammebetingelser som skal bidra til at vi beholder arbeidsplasser og verdiskaping. Hvis man innfører et utbytteforbud et år eller to, vil det bare lett føre til at utbyttet utsettes et år eller to. Selskapene er også avhengig av at private investorer investerer i selskaper, og de er selvsagt også avhengig av å få avkastning på de investeringene som de gjør.

Hadia Tajik (A) [09:57:41]: Det at krisepakka skal vara i fleire år, er ikkje noko argument mot utbytteavgrensingar. Hadde det vore riktig, som statsråden seier, at dersom ein hadde avgrensa det til nokre færre år, hadde det vore lettare å leggja inn ei utbytteavgrensing, reknar eg med at regjeringspartia ville lagt det inn i sitt forslag. Forslaget deira hadde ei større tidsavgrensing enn det det har fått når det har vorte forhandla om her på Stortinget. Så eg må nesten spørja igjen: I forbindelse med krisepakka for luftfarten klarte ein å leggja inn ei formell avgrensing på utbytteutbetalningar og bonusutbetalningar. Ein såg betydninga av det, verdien av det. Pengane skulle gå til det dei faktisk skulle gå til, og det styrkte også legitimiteten omkring den ordninga. Her er det snakk om å frigjera milliardar av kroner, og regjeringspartia ønskjer ikkje å leggja nokon formelle avgrensingar for utbytteutbetalningar eller bonusutbetalningar. Kvifor ønskjer ein ikkje det?

Statsråd Jan Tore Sanner [09:58:36]: La meg minne om at det vi nå gjør, er ikke å bidra med et tilskudd til oljeselskapene, men det vi gjør, er å endre skattesystemet, slik at bedriftene og selskapene nå kan direkte utgiftsføre sine investeringer i år én i særskatten. Vi gjør også en del andre endringer for å skape bedre rammebetingelser for petroleumsnæringen.

Men man må jo diskutere hva som er formålet med en slik utbyttebegrensning. Hvis man skulle innføre en

utbyttebegrensning i år, vil jeg nok tro at en del selskaper ville utsette utbyttet med ett år, og spørsmålet er da: Hva er det man egentlig har oppnådd? De selskapene som skal investere på norsk sokkel og skape arbeidsplasser, er selvsagt også interessert i å få avkastning på sine penger når de investerer på norsk sokkel for å bidra til investeringer og arbeidsplasser.

Hadia Tajik (A) [09:59:36]: I det forslaget som Arbeidarpartiet har lagt fram, handlar det om å avgrensa utbytteutbetalingane på den måten at dei pengane som vert frigjorde gjennom skatteendringane, skal ein ikkje kunna ta ut i utbytte. Men det er klart at har selskapa pengar utover det, står selskapa heilt fritt til å disponera dei akkurat slik som dei vil. Dersom det er investorar som ønskjer å setja inn pengar, vil dei framleis ha moglegheit til å få avkastning på dei pengane.

Det me ønskjer å avgrensa, er at dei pengane som vert frigjorde her, som eg opplever at det er brei einighet om at skal gå til å skapa arbeidsplassar, skal faktisk gå til å skapa arbeidsplassar og ikkje gjera rike aksjonærar rikare. Dei skal gå til arbeidsfolk og skal ikkje enda opp som utbytteutbetalningar, kanskje til og med ut av landet, og på den måten ikkje bidra til verdiskaping i landet vårt.

Eg spør ein gong til: Med den innramminga som Arbeidarpartiet har lagt for utbytteutbetalningar og avgrensingar for det, kva er det med den avgrensinga som gjer at Høgre ikkje kan stilla seg bak?

Statsråd Jan Tore Sanner [10:00:38]: Vi har rett og slett ikke tro på at det vil virke etter hensikten. Med en slik innramming er det grunn til å tro at utbyttet reelt sett bare blir utsatt noen år, og at det likevel vil bli utbetalt. Vi er enig i at når staten stiller opp med ekstraordinært gode rammebetingelser, som vi nå gjør for petroleumsnæringen, har vi en veldig klar og tydelig forventning om at det vises moderasjon. Flere selskaper har nå i praksis vist at de gjør det, ikke fordi de er blitt pålagt å gjøre det, men fordi selskapet har en interesse av å beholde likviditet, slik at man har en robusthet for fremtidige investeringer, og slik at man sikrer og trygger arbeidsplasser i Norge.

Sylvi Listhaug (FrP) [10:01:35]: Det er ingen tvil om at det har vært store diskusjoner i denne saken, og at Fremskrittspartiets foretrukne modell nok hadde vært å bruke direkte utgiftsføring også for selskapsskatten. I stedet velger man å øke friinntekten, som i realiteten innebærer at det kan koste staten milliarder av kroner. Regjeringen har hatt en voldsom prinsipiell motstand mot å gjøre noe med selskapsskatten, og argumentet som har vært brukt, er at man har vært redd for at andre næringer også skulle kreve dette. I andre saker har man

vært opptatt av å se all skatt for petroleumsnæringen under ett, f.eks. når det gjelder leterefusjonsordningen.

Mitt spørsmål er rett og slett: Når man snakker om at man er redd for at andre næringer også skal kreve dette, hvilke andre næringer er det statsråden ser for seg ønsker petroleumsskatteregimet, der man skatter 78 pst. til staten?

Statsråd Jan Tore Sanner [10:02:37]: Det er ikke det denne saken handler om, den handler om at vi har hatt en selskapskatt som har stått noenlunde fast siden 1992, og som har gått på tvers av næringer, bransjer og bedrifter. Det ønsker vi å forsvare, det ønsker vi å beholde. Dette handler om investeringene, om avskrivningene – om det skal henge sammen med verdifallet, eller om man skal ha direkte avskrivninger første året. Jeg har registrert at flere organisasjoner har følt behov for å skrive brev til Stortinget for å si at de ikke vil kreve det. Samtidig ligger det forslag i Stortinget om at vi skal se på skatt og skattesystem for fornybarnæringen, vi har en diskusjon knyttet til leverandørindustrien, og det er diskusjoner knyttet til vannkraft.

Noe av det som har vært verdien i det norske skattesystemet, er nettopp den forutsigbarheten – ikke at vi forhandler skattesystemet med enkelt næringer, men at Stortinget tar ansvar for å skape langsiktighet og forutsigbarhet. Når det gjelder leterefusjonsordningen, er ikke det sammenlignbart. Det handler om drift, ikke om investering.

Sylvi Listhaug (FrP) [10:03:47]: Det er ingen tvil om at petroleumsnæringen har et spesielt skattesystem og skatter langt mer enn alle andre næringer. Et annet argument som har vært oppe i debatten, er at man er redd for ulønnsomme prosjekt. Vi snakker her om en næring som har bidratt med 4 000 mrd. kr til statskassen, og ved hjelp av god forvaltning av pengene har vi nå et fond på over 10 000 mrd. kr. For meg og Fremskrittspartiet er det en merkelig tankegang at oljeselskapene skulle ha noen interesse av å sette i gang ulønnsomme prosjekt. Det er jo sånn at verden kommer til å trenge olje framover. Mange felt som er i drift, kommer til å gå tom, og vi trenger å fortsette med å bygge ut.

Så er det sånn at regjeringen godkjenner alle prosjekt på under 20 mrd. kr, og Stortinget er sågar inne og godkjenner dem som er på over 20 mrd. kr. Hvilke eksempler har statsråden på at det er igangsatt ulønnsomme prosjekter innenfor petroleumsnæringen?

Statsråd Jan Tore Sanner [10:04:49]: I dette spørsmålet tror jeg vi er enige. Vi foretar selvsagt beregninger hvor man kan se på om investeringer som er ulønnsomme før skatt, kan bli lønnsomme etter skatt. Det ønsker ikke vi å motivere til. Jeg er enig med represen-

tanten i at selskapene heller ikke har noen interesse av å investere i prosjekter som er ulønnsomme før skatt. Selskapene har selvsagt interesse av å investere i gode prosjekter som kan bidra til verdiskaping og avkastning. Der har jeg tillit til at selskapene foretar nødvendige vurderinger. Det som er vårt ansvar, er å tenke gjennom om skattesystemet skaper noen uheldige incentiver. Da må vi også foreta en vurdering av hvordan det ser ut før skatt og etter skatt.

Geir Adelsten Iversen (Sp) [10:06:01]: «Stortinget ber regjeringen senest innen utgangen av oktober 2020 legge fram et lovforslag om en løsning for å sikre ilandføringsterminalen på Veidnes.»

Finnmark har opplevd mange skuffelser på flere områder over mange år fra sentralmakten. Lovnader er ikke blitt holdt. Eksempler er leveringspliktig fisk som ikke kommer på land, og ilandføring av olje. Det må ikke nå skje at lovnader og forhåpninger som Finnmark har i denne saken, ikke blir holdt.

Vil statsråden sørge for at lovforslaget blir fremmet, og at arbeidet med å få til ilandføring til Veidnes i Nordkapp kommune nå blir gjennomført?

Statsråd Jan Tore Sanner [10:06:52]: Jeg er helt enig med representanten i at man bør være varsom med å skape forventninger og gi løfter man ikke kan holde. Derfor har et flertall i komiteen, Fremskrittspartiet og regjeringspartiene, også tydeliggjort noen betenkeligheter. Det knytter seg nettopp til at saken har vært vurdert tidligere fra både myndighetenes og selskapenes side. Vi skal foreta de vurderingene som Stortinget ber om. Vi må se på, og selskapene må vurdere, om de nye rammebetingelsene kan bidra til realisering av selskapet. Men jeg må være tydelig på at her er det også noen spørsmål som gjør at dette kan bli krevende. Det knytter seg til både ESA og statsstøtteregulativet og også til selve prosjektet. Derfor tar vi forbehold i den saken, nettopp for ikke å skape forhåpninger og gi løfter som man ikke kan være trygg på at man kan innfri.

Kari Elisabeth Kaski (SV) [10:08:15]: Statsråden sa i sitt innlegg at formålet med skatteendringene ikke er å motivere til ulønnsomme investeringer, men til lønnsomme. Men det flertallet vil vedta her i dag, er det motsatte, for det betyr at prosjekter som er ulønnsomme før skatt, blir lønnsomme etter skatt, og at et i utgangspunktet svært investeringsvennlig regime er blitt enda mer investeringsvennlig med disse endringene. Det er da staten som kommer til å sitte med, og som tar, risikoen her – vi risikerer at staten i realiteten taper store summer, mens oljeselskapene går i pluss.

Staten vil allerede tape skatteinntekter med det forslaget som ligger på bordet her, og som stortingsflertal-

let vil vedta. Så mitt spørsmål til finansministeren er: Hvordan skal regjeringen forhindre at det blir ytterligere tap med de endringene som blir gjort nå?

Statsråd Jan Tore Sanner [10:09:11]: La meg da bare få nyansere litt. Det er ikke slik at staten taper mye penger på investeringene i petroleumssektoren, snare tvert imot er dette en historie om hvordan selskapene har skapt verdier og arbeidsplasser og bidratt til at vi kan bygge opp et pensjonsfond som skal komme flere generasjoner til gode. Det dette forslaget gjør, er at det bedrer lønnsomheten av investeringene etter skatt, og det kan bidra til at noen av de prosjektene som selskapene har satt på vent, faktisk blir realisert, noe som gjør at vi trygger arbeidsplasser og verdiskaping i Norge og ikke minst beholder den kompetansen vi trenger også for det grønne skiftet.

Så er det helt riktig at Finansdepartementet foretar vurderinger for å se hvordan det ser ut før skatt og etter skatt, men det neste spørsmålet er hvordan selskapene forholder seg til det. Jeg setter et stort spørsmålstegn ved om selskaper vil investere i prosjekter som er ulønnsomme før skatt, selv om de blir lønnsomme etterpå, for selskapene stiller også sine krav til robusthet og avkastning på sine investeringer.

Kari Elisabeth Kaski (SV) [10:10:22]: Det å ta utgangspunkt i hvordan verden har vært og hvordan oljehistorien i Norge har vært, er et dårlig utgangspunkt for å spå hvordan det blir framover og hvordan inntjeningen vil bli, og særlig når man gjør betydelige endringer i rammebetingelsene. Det som ligger på bordet fra flertallet her, innebærer i realiteten at man skrur til skattesystemet slik at prosjekter som har ligget på vent nettopp fordi de har vært ulønnsomme, nå blir lønnsomme etter skatt. Det som skjer da, er at det er staten som sitter med risikoen. Vi er fullstendig prisgitt oljeprisutviklingen når det gjelder om vi kommer til å få inn de pengene som staten bidrar med, investeringene i utbyggingen av disse feltene.

Da blir spørsmålet: Hvordan vil staten og regjeringen følge opp behandlingen av disse oljeprosjektene som kommer av oljeutbygginger, som kommer fra oljeselskapene, for å sikre at vi får tilbake de investeringene som vi legger inn i utbyggingen av disse feltene? Oljeselskapene vil jo kunne få inntjening, men staten taper penger.

Statsråd Jan Tore Sanner [10:11:27]: Nå tror jeg det er flere grunner til at selskapene har satt prosjekter på vent. Det er ingen tvil om at både fallet i oljeprisen, koronakrisen og også den store usikkerheten om hvordan etterspørselen vil utvikle seg over tid, har bidratt til at mange prosjekter er blitt satt på vent.

Arbeidsfordelingen mellom myndighetene og selskapene er at vi setter rammebetingelsene, og selskapene må ta vurderingene. Men vi legger selvsagt til grunn at når et stortingsflertall skaper forutsigbare og gode rammebetingelser, vil det også bidra til investeringer, og vi forventer at selskapene bidrar til kutt i utslipp. Et viktig element i denne avtalen er da også at man skal legge en plan for å kutte utslippene med 50 pst. innen 2030, slik at her er det satsing både på arbeidsplasser og på det grønne skiftet.

Per Espen Stoknes (MDG) [10:12:42]: Tidligere statsminister Kåre Willoch har hatt mange kloke refleksjoner etter sin politiske aktive tid. Ikke minst har han snakket mye om barnebarnas livsvilkår gjennom Besteforeldrenes klimaaksjon. Likedan håper jeg det blir med statsråd Sanner, at han får god anledning til samtaler med barnebarngenerasjonen i framtiden. Og sett at han om ca. 25 år får spørsmålet: Hva gjorde du i klimakampen, bestefar, den gangen det fremdeles var mulig å snu det? Vil han da være helt ærlig og si at jo, jeg ga de aller største, historisk høye, oljesubsidiene for å låse inn enda større investeringer i langsiktige klimaødeleggelser?

Statsråd Jan Tore Sanner [10:13:23]: Jeg tror ikke at historien kommer til å bli akkurat slik, men det er noe vi kanskje får diskutere om 25 år.

Det er jo ikke slik at verden har sluttet å etterspørre olje og gass, tvert imot, selv om etterspørselen nå har gått noe ned som følge av koronakrisen. Norske og utenlandske selskaper som investerer på norsk sokkel, skal også bidra til at utslippene går ned, og de skal ligge i aller fremste rekke når det gjelder teknologiutvikling. Det som ligger i avtalen i dag, er at vi skaper både forutsigbarhet og gode rammebetingelser som gjør at vi trygger arbeidsplasser, men også at vi tar vare på den kompetansen som vi trenger til det grønne skiftet, for det er ikke slik at vi kan skru av og på. Hvis oljevirkomheten nå bygges ned, og leverandørindustrien legges ned og går konkurs, er det ikke slik at vi kan trylle frem den kompetansen igjen om fem eller ti år. Vi trenger den, vi må ta vare på den, og vi må utvikle den. Derfor er det en sammenheng i det stortingsflertallet nå gjør, nemlig å skape gode rammebetingelser som gjør at vi trygger arbeidsplasser, men også at vi tar vare på den kompetansen vi trenger for det grønne skiftet.

Bjørnar Moxnes (R) [10:14:51]: Jeg tror de fleste partiene deler ambisjonene om å sikre kompetansen og kunnskapen i industrien, og at det er noe av motivasjonen bak ulike forslag som er blitt fremmet til saken. Men det er et forslag som har vært viktig og er viktig for fagbevegelsen som ikke er innfridd, og det handler om

å sikre at kompetansen blir i selskapet, også hvis krisen varer lenge, nemlig å utvide permitteringslengden til maksimalt 52 uker. Dette vet statsråden at fagbevegelsen har presset på i lang tid. Jeg tror også statsråden vet at dette er avgjørende for at man ikke mister jobben, men kan bli i selskapet til det igjen blir bedre tider.

Så spørsmålet mitt er hvorfor dette ikke er en del av pakken. Ser ikke statsråden at det er helt avgjørende at permitteringslengden utvides til ett år, sånn at vi slipper oppsigelser og kan beholde arbeidsfolkene i selskapene til krisen er over?

Statsråd Jan Tore Sanner [10:15:53]: Stortinget og regjeringen har med jevne mellomrom utvidet permitteringslengden, og det er også evaluert hva som er konsekvensen av det. Det er en fare knyttet til en for lang permitteringsperiode, at veien tilbake til arbeidet blir for lang.

Nå har vi utvidet permitteringsperioden frem til oktober, og vi har også varslet at vi skal ha en tett dialog med partene i arbeidslivet og også med Stortinget for å vurdere ytterligere forlengelse. Men det er en vurdering av konsekvensene av og erfaringene med den type forslag hvor man gir en mulighet for å permittere i inntil ett år, at da kan veien tilbake til arbeidslivet bli for lang.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Terje Aasland (A) [10:17:02]: Jeg er glad for at det er en bred løsning i denne saken, for etter min mening handler denne saken kanskje først og fremst om folk – om tryggheten for framtiden, om arbeidsplasser, om bedrifter og også om kompetanse. Målet med mye av det vi har gjort i Stortinget siden 12. mars, har nettopp vært at vi ønsker å sikre arbeidsplassene og grunnlaget for at helt vanlige folk skal oppleve trygghet i en krevende tid.

SVs representant Kaski sier at det vi nå gjør, er historisk uansvarlig. Representanten Stoknes mener det er surrealistisk å tro at olje- og gassindustrien og leverandørindustrien kan være med på å bidra med løsninger inn i en grønn framtid. Jeg mener at begge tar feil.

Jeg mener det er ganske ansvarlig å sørge for at vi gjør det vi kan for at de over 320 000 menneskene som i dag står helt eller delvis uten arbeid, faktisk kan ha en jobb å gå til. Jeg mener også det er feil å si at olje- og gassindustrien og leverandørindustrien, kompetansemiljøene og alt som holdes i aktivitet i tilknytning til dette, ikke har kraft og muligheter i seg til å bistå i det grønne skiftet. Jeg tror tvert om at mye av grunnlaget ligger der – at framtiden skapes av nåtiden.

Det er ingen tvil om at olje- og gassvirksomheten vår er en viktig driver i norsk økonomi og viktig for hundretusener av arbeidsplasser. Flere har nevnt tidligere i dag

at de har vært rundt og besøkt både Stord, Verdal og Kongsberg. I mitt gamle fylke, Telemark, er det på Dalen, i Notodden og i Treungen viktige arbeidsplasser knyttet opp mot aktiviteten i olje- og gassindustrien. Så den er på en måte omfattet og involvert i alle kommuner – og i mange, mange menneskers liv.

Det er selvfølgelig grunn til å diskutere hvordan vi skal kunne bruke den situasjonen vi nå er i, til eventuelt å gi et nytt trykk for en mer klimavennlig framtid. Jeg tror som jeg sa, at framtiden skapes av nåtiden. Det vi gjør nå, er med på å skape et grunnlag. Et fall i aktiviteten knyttet til olje- og gassindustrien ville etter vår mening kappet bena vekk under viktige industrimiljøer og viktige kompetansemiljøer nettopp for å utvikle mye av det vi skal og må utvikle i framtiden.

Lønnsomme og bærekraftige løsninger i en verden som bruker stadig mindre olje og gass, handler om havvind, hydrogen, elektrifisering av sokkelen eller andre lavutslippsløsninger. Vi tror at en svekket olje- og gassindustri også vil svekke mulighetene for framtiden og kanskje undergrave ambisjonen vår om å bygge opp en ny grønn industriplattform i Norge.

Saksordfører nevnte innledningsvis, og det er ganske spennende, Johan Sverdrup, Utsirahøyden og de fantastiske lave utslippene knyttet til produksjonen der. Hvorfor er de historisk lave? Jo, det er fordi Stortinget stilte veldig tydelige krav om at en skulle elektrifisere det området. Det var sterk motstand mot det i olje- og gassindustrien, eller i hvert fall stor skepsis. Ikke minst var det fra saksordførers eget parti, som advarte mot det. Men nå blir dette framstilt som en solskinnshistorie – en historie som passer veldig godt inn i klimafortellingen om utviklingen av norsk sokkel. Jeg er enig i det, men det hadde altså ikke kommet uten at vi hadde stilt krav.

Derfor blir noe av momentet i tiden framover, når dette begynner å gå seg til igjen, at vi stiller tydelige krav, at vi har forventninger, at vi pålegger dem utslippskutt – og også teknologiprojekter som oljebransjen kanskje ikke tar fatt i selv, men som allikevel kan være riktige å gjøre. Sånn tror jeg vi kan bygge stein på stein og løse framtidens utfordringer ved å stille krav, og det vi nå i dag gjør, er å stille krav på en rekke områder – om både reduserte utslipp, ny teknologi osv. Men det handler først og fremst om å lage et fundament og grunnlag for at vi også i framtiden skal kunne klare å stille veldig tydelige krav om hva vi forventer av en av de viktigste næringene vi har i dette landet.

Mudassar Kapur (H) [10:21:56] (komiteens leder): Nå har veldig mange av kollegaene i komiteen holdt innlegg om alt det tekniske innholdet i innstillingen, så jeg skal ikke gå gjennom alle fritekstnivåer og pudder og padder på nytt. Jeg vil likevel starte med å takke par-

tiene som har gått inn i forliket, og ikke minst for godt samarbeid. Det har vært en krevende sak, og det har vært viktig å finne en bred løsning. Det har jeg i etterkant sett at både bransjen og – ikke minst – de lokalsamfunnene hvor disse selskapene opererer, har satt stor pris på.

Krisen Norge står i nå, savner sidestykke i moderne tid. Vi har behandlet og vedtatt en rekke store krisepakker. Vi har en verktøykasse som mange land kan misunne oss, og når vi nå går igjennom den krisen, bærer den preg av at vi har hatt økonomiske muskler til å bære byrden. For å kunne gjøre det har denne næringens leveranser av både verdier og penger til storsamfunnet vært helt avgjørende. Hadde vi ikke hatt de pengene som har blitt skapt gjennom denne næringen, hadde vi heller ikke greid å levere de krisepakkene. Det er en sannhet.

Så hvem er denne næringen? Veldig ofte når vi diskuterer dette, snakker vi om olje- og gassektoren, men denne næringen er så mangt. Selvfølgelig er det de tusenvis av menneskene som jobber på sokkelen, men det er også veldig mange flere som jobber på land. Det er industriarbeidere, det er ingeniører, det er forskere, det er et helt utdanningssystem. Vi har hørt det fra mange andre representanter, alle har nevnt en bedrift de har besøkt, og jeg har etter hvert blitt kjent med at det finnes bedrifter innen dette systemet over hele landet. Det betyr at det er en verdikjede i hele Norge. Jeg kan også minne om at selv her i Oslo har vi en del oljebusiness. Til sammen utgjør dette en verdensledende kompetanse, som vil være til stor hjelp for de to store skiftene som Norge står foran. Det ene skiftet har mange snakket om i dag, det grønne skiftet. Men jeg har også lyst til å nevne den neste industrielle revolusjonen – all den teknologien og innovasjonen som finnes i dette miljøet, er det som kommer til å hjelpe oss gjennom den neste industrielle revolusjonen. Da snakker jeg særlig om automatisering og robotisering. Mange av de tingene vi skal leve av senere, vil skje på skuldrene til denne næringen.

De utfordringene vi hadde før koronakrisen, vil fortsatt være der. Det betyr også at etterspørselen etter olje vil gå ned. Nettopp derfor er det avgjørende for norsk økonomi å hjelpe næringen over i en ny tid. Det er hele grunnlaget for at vi har lagt fram den pakken og forhandlet den fram til en løsning – det er vanskelig å drive omstilling med tomme ordrebøker og røde tall.

Det er også i dag all grunn til å minne oljenæringen om den historiske støtten de får. Vi har fått gjentatte henvendelser og forsikringer om at dette måtte til for å få fart på investeringer, prosjekter og arbeidsplasser. Dette må nå næringen levere på.

Siv Jensen (FrP) [10:26:03]: Denne industrien har en enorm betydning for Norge, norsk økonomi, vel-

ferdssamfunnet vårt og sysselsetting over hele landet. Da må man ikke undre seg over at et stortingsflertall har tatt denne situasjonen på det største alvor og bidratt til å gjøre midlertidige endringer i petroleumsskattesystemet nettopp for å skape fortsatt forutsigbarhet for investeringer, sysselsetting og økonomisk utvikling for noe av det som må karakteriseres som ryggraden i norsk økonomi.

Jeg registrerer også at det har vært innlegg fra mindretallet i denne salen som vitner om en veldig merkelig analyse av både denne næringens betydning og norsk økonomis mulighet for å gjennomføre den omstillingen som alle snakker om. Det ville ha vært nær umulig å hente ut de store økonomiske synergieffektene uten at det skjedde på skuldrene av en næring og en industri som har representert innovasjon, nyskaping og teknologiutvikling i mange, mange år.

Det er en myte at dette er en næring som ikke omstiller seg. Dette er en næring som ikke har gjort annet enn å bedrive omstilling gjennom mange tiår, som gjennom teknologiutvikling har nådd stadig dypere havdyp, som har klart å lage teknologi som er anvendbar på tvers av næringer, som har kommet til hjelp i helsevesenet og i fornybar energiproduksjon. Det er snart ingen grenser for hva denne teknologien kan anvendes til.

Husk også på at store deler av denne industrien ikke hadde kommet seg etter oljeprisfallet i 2014. Noen av selskapene og bedriftene hadde kommet seg vel gjennom det, takket være de virkemidlene man satte inn da. Men store deler av industrien hadde ikke klart å hente seg inn og ble truffet igjen av en dobbel smell som følge av både det nye oljeprisfallet og koronakonsekvensene. Så selvsagt er det nødvendig å stille opp med disse rammebetingelsene, og jeg skjønner ikke dem som analyserer seg frem til at dette ikke er god butikk for Norge. Hvis oljeprisen skulle stige fremover, er det i hvert fall én stor vinner, og det er staten, gjennom det oljeskatte regime vi har.

Det har aldri vært noen – i hvert fall ikke som jeg har hørt – som har tatt til orde for skattelettelser i denne sammenheng. Dette har handlet om skatteutsettelse. Vi kunne ha valgt en løsning som i realiteten ikke hadde kostet staten en eneste krone, gjennom å gjøre endringene om utsatt skatt i selskapsskatten. Jeg synes det er litt forunderlig at regjeringspartiene, med Høyre i spissen, har hatt en så fast holdning til dette. Høyre er normalt et parti som er opptatt av å predike måtehold i pengebruken, men her valgte man altså 8 mrd. kr fremfor en null-løsning, fordi man har låst seg fast i et syn på skatt som jeg ikke forstår, i og med at dette er endringer som man gjør innenfor de parameterne man har å trekke på i petroleumsskattesystemet. Dette er det samme finansdepartementet som anførte gjennom leterefu-

sjonsordningen – saken som Bellona klaget inn for ESA – at vi nettopp hadde flere håndtak å trekke i. Så velger man å snu argumentasjonen til det stikk motsatte i denne sammenhengen.

Like fullt har Fremskrittspartiet valgt å gå med på løsningen om å gjøre endringene i friinntekten, rett og slett fordi alternativet ved ikke å få et flertall for dette kunne fått dramatisk negative konsekvenser for norsk økonomi, hvis vi ikke hadde fått på plass en løsning som utløser investeringer i fremtidig verdiskaping.

Helt kort til slutt noen ord om Veidnes: Både Arbeiderpartiet og Senterpartiet har skapt et noe optimistisk bilde rundt omkring i Nord-Norge knyttet til de merknadene som står i denne innstillingen. Det vil jeg advare mot. Flertallet i innstillingen har vært veldig tydelig på å be regjeringen gå grundig igjennom både de samfunnsøkonomiske og de bedriftsøkonomiske konsekvensene av dette. Noen skal altså ta denne investeringen. Det er potensielt 3,5 mrd. kr for å sysselsette – hvor mange, president – 30 personer? Det er en høy pris per arbeidsplass. Derfor mener jeg det er fornuftig at man moderer kommentarene om dette ute i offentligheten noe, og at vi tar stilling til dette basert på den analysen som regjeringen kommer med.

Nils T. Bjørke hadde her teke over presidentplassen.

Magne Rommetveit (A) [10:31:21]: Måndag kom meldinga som dei tilsette ved Leirvik AS hadde venta på, og bladet Sunnhordland kunne melde om at klubblenar Håvard Hansen ser fram til å få i gang aktiviteten og «høyra bråk i hallane igjen». Tysdag gjekk Aker BP ut med at dei no startar opp Hod-prosjektet igjen. Dette er eit prosjekt som m.a. Leirvik så vidt hadde starta på, men som vart sett på vent grunna koronapandemien og usikkerheit rundt låg oljepris. Før denne avgjerda hadde verksemda berre ein einsleg liten konstruksjon i hjørnet av den store produksjonshallen. Etter det var det skåltomt i ordrebøkene. No er denne situasjonen snudd, og dei er i full gang med å henta tilbake mange av dei som ikkje lenger hadde arbeid. Leirvik skal no i gang med å byggja ein naudbustadmodul til Hod med helikopterdekk.

Litt lenger sør på øya Stord ligg Kværner Stord. Der var det tidlegare i vår 6 800 i arbeid, men med koronasituasjonen som oppstod, og usikre tider rundt oljemarknaden, var det også reduksjonar på gang ved det som er den desidert største hjørnesteinsverksemda i regionen. Der var horisonten på oppdrag noko lengre enn ved Leirvik, men det låg også her an til at ein kunne gå meir eller mindre tomme for oppdrag om halvanna år. Når ein veit at det tek lang tid å modna eit prosjekt fram til brenne- og sveisearbeidet kan starta opp i hallane, så

så ikkje den framtidige sysselsetjingssituasjonen lys ut her heller.

Eg vil rosa det breie stortingsfleirtalet som no gjennom intenst og krevjande arbeid har forhandla seg fram til ei mellombels endring i petroleumsslova – ein skattepakke som altså ikkje berre gjev omgåande effekt ved Leirvik, Verdal og andre industristader, men som også no ser ut til å kunna gje langsiktige og store utslag for ein leverandørindustri i krise.

No på torsdag vart det kjent at Equinor og Aker BP gravlegg stridsøksa etter lang tids dragkamp og inngår ein kommersiell avtale om utvikling av NOAKA-området, som vert det neste store utbyggingsprosjektet i Nordsjøen. Det er her snakk om investeringar på mellom 50 mrd. kr og 60 mrd. kr, og det er gode nyhende for den norske leverandørindustrien, ettersom både Aker BP og Equinor i stor grad ser ut til å føretrekkja norske leverandørar. I den opphævelege skattepakka frå regjeringspartia var fristen for å senda inn utbyggingsplan sett til 2021. Dette kan ikkje gjerast for NOAKA før i 2022, og dermed vil ein også rekkja fristen i den nye oljepakka som fleirtalet her på Stortinget samla seg om no på måndag.

Eit anna storprosjekt som no kan modnast vidare, og som på sikt kan gje mykje aktivitet i leverandørindustrien, er Wisting i Barentshavet.

Oljeindustrien, og kanskje spesielt leverandørindustrien, er på god veg inn i det grøne skiftet. Dette er industri med kompetanse og kapasitet til å meistra store teknologiskifte mot låg- og nullutsleppsløysingar, og dei er òg aktive på å søkja seg inn i nye marknadssegment. Men leverandørindustrien er akkurat det som namnet tilseier: Dei lever av å levera. Og for å kunna levera må det også vera nokon som bestiller leveransar. Dei grøne oppdraga er ikkje enno mange nok og store nok til at dette kan vera tilstrekkeleg for industrien, men me må for all del halda denne industrien oppegåande til den dagen kjem.

Kværner Stord spelar ei viktig rolle i utviklinga og utbygginga av det store havvindprosjektet Hywind Tampen, men det gjev bare arbeid til 51 stk., og av 6 800 i arbeid ved verftet tidlegare i år utgjer det godt under 1 pst.

Dette er eit breitt forlik som er godt for landet. Om eg nokon gong skal helsa heim frå denne talarstolen, er det også ei sak som er god for heimstaden min Stord. Eg er heilt sikker på at eg òg skal helsa tilbake frå Stord til denne salen og seia at folk på Stord er i dag veldig godt fornøgde med nasjonalforsamlinga vår.

Vetle Wang Soleim (H) [10:36:18]: Det var et bredt flertall som sto bak at Stortinget skulle få seg forelagt en sak om hvordan vi fra statens side kan stimulere til investeringer i olje- og gassindustrien og leverandørin-

dustrien. Nå står vi med et nesten like bredt flertall om hvilke tiltak Stortinget mener er riktig å sette i verk. Det har vært en krevende sak på grunn av dens enorme betydning for norsk økonomi og sysselsetting over hele landet, men også grunnet sin kompleksitet i skattesystemet.

Dette er en sak av stor alvorlighet, der vi som politikere må gå fram med klokskap og ansvarlighet. Jeg mener at den enigheten som nå ligger i salen, balanserer behovet for tiltak som er kraftfulle nok til at næringen igjen øker etterspørselen til sine leverandører, samtidig som statens risiko holdes på et ansvarlig nivå.

Vi gjør midlertidige endringer i petroleumsskatten for å møte de antatt midlertidige utfordringene vi nå ser av manglende etterspørsel globalt. For Høyre har det vært viktig å bidra til at vi gjør grep som virker, men som også er ansvarlige. Derfor har det vært viktig for oss å holde selskapsskatten utenfor. Særlige utfordringer for én bransje bør også løses innenfor den særlige skatten som den bransjen har. Å holde på det systemet som selskapsskatten har fungert etter siden 1992, er grunnleggende viktig, og vi må hegne om skattesystemet vårt i både gode og dårlige tider.

Jeg er derfor glad for å se at næringen allerede nå står fram med prosjekter som er klare for gjennomføring basert på Stortingets vedtak i dag. Jeg vil understreke at det påhviler bransjen et enormt ansvar for å følge opp de signalene som er sendt oss, så lenge de fikk en løsning som gikk lenger enn regjeringens forslag.

I hjembygdma mi på Smøla har jeg vokst opp med helikopter som flyr rett over hustaket til og fra plattformene i Norskehavet. Verdiskapingen fra olje- og gassnæringen er enorm og preger flere regioner av landet sterkt. På min kant av landet finner vi både Tjeldbergodden i Aure, Nyhamna på Aukra og Vestbase i Kristiansund – store aktører som sysselsetter og skaper høy landaktivitet, spesielt når det går godt i oljebransjen. De siste årene vet vi at det ikke har vært tilfellet hele veien. Et fylke som Møre og Romsdal merker det hardt på kroppen når oljeprisen faller og etterspørselen til leverandørene faller bort. Det samme har vi mange eksempler på landet over.

Derfor trenger man flere bein å stå på, og det er et stort poeng i akkurat denne saken. Når vi snakker om et grønt skifte, ligger ordet «skifte» der nettopp fordi vi har gått over til noe grønt sammenlignet med tidligere. De fagfolkene og ingeniørene som jobber i oljeindustrien, er allerede i dag mange av de samme fagfolkene som nettopp skal bidra til å skifte norsk økonomi til det grønne. Både for statens verdiskaping og for det framtidige arbeidet med mer klimavennlige løsninger er det utrolig viktig at vi beholder det kompetansemiljøet og de anleggene som i dag sørver olje- og gassnæringen,

fram til at etterspørselen også øker for de store, grønne løsningene.

Det er bra at enigheten om dette i salen er såpass bred som den er. Det er viktig for forutsigbarheten til Norges viktigste næring, en næring som også viser vei inn til de grønne investeringene og den grønne industrien.

Til slutt: Vi kan ikke se denne saken og skatteendringen isolert fra alt annet, slik enkelte parti i denne salen virker å gjøre. I tillegg til at denne saken i seg selv tar opp i seg kraftige grønne grep, viser også flertallet til den saken vi har til behandling her i salen neste fredag, der regjeringen har lagt fram en pakke for grønn omstilling på 3,6 mrd. kr. To av dem skal gå til Enova, der nettopp leverandørindustrien har mulighet til å søke om statlige tilskudd for å forsere det grønne skiftet.

Det er ingen annen måte å gjøre denne omstillingen på enn å ha to tanker i hodet samtidig. Jeg er sterkt uenig med de partiene som mener at vi i dag fatter et uansvarlig vedtak. To tanker i hodet samtidig er ikke for mye å be om.

Presidenten: Dei talarane som heretter får ordet, har ei taletid på inntil 3 minutt.

Espen Barth Eide (A) [10:40:58]: For å bistå norsk oljebransje ved en krevende korsvei går et stort flertall i denne sal i dag inn for en betydelig endring av skatteregimet for Norges viktigste næring. Den beslutningen vi tar i dag, vil skrive seg inn i norsk industrihistorie.

På hvilken måte den gjør det, når kommende generasjoner skal se tilbake på det vi gjorde i dag, er imidlertid ikke gitt. Det spørsmålet avgjøres ikke alene av dagen i dag, men av hvordan vi følger opp beslutningen i månedene og årene som kommer. Og med «vi» mener jeg ikke bare stortingsflertallet, men også alle andre berørte, ikke minst alle de selskapene, organisasjonene og arbeidstakerne som med styrke og kraft har ivret for den endringen det nå er flertall for. Det store spørsmålet er om vi evner å bruke dagens beslutning som en plattform for å gripe de nye mulighetene, eller om vi tvert imot ser det som en utsettelse av en omstilling som uansett må komme.

Gjør vi det første, bidrar vi til å holde hjulene i gang i en stor og kompetent leverandørindustri, mens den aktivt posisjonerer seg i de raskt voksende markedene som fornybarrevolusjonen skaper. 2020-årene vil uansett bli det store omstillingstiåret, og vårt fremste hjemmemarked, Europa, mener alvor. Ønsket om å komme inn i en bærekraftig, fornybar og sirkulær økonomi har nå blitt en industripolitisk motor, en motor i arbeidet for innovasjon, teknologisk ledelse og økt strategisk uavhengighet av råvarer i et stadig mer krevende geopolitisk landskap. Så hvis vi evner å bruke dagens beslutning som

startskuddet for en nyindustrialisering av Norge, i tråd med slike internasjonale trender, vil historien kunne se med blide øyne tilbake på det vi gjorde i salen i dag.

Om vi derimot tillater at dagens beslutning blir en sovepute, en buffer mot endring og fornyelse, har vi gjort norsk industri en bjørnetjeneste. Risikoen vil da være at vi i stedet låser norsk næringsliv inne i en fossil-økonomi som uansett ikke kan spille den samme rollen i framtiden som den har gjort fram til nå. Med all respekt for norsk skattepolitikk kan den faktisk ikke oppheve internasjonale megatrender.

Når Stortinget nå tar denne beslutningen, hviler det derfor et tungt ansvar over det store «vi» som jeg tidligere nevnte. Jeg har merket meg at nesten alle som har ivret for denne endringen, har argumentert nettopp med det grønne skiftet som et bærende argument. Nå er det tid for å levere, ikke minst fra oljenæringens side. Vi er mange som kommer til å følge med på hva som skjer etter dette.

Elin Rodum Agdestein (H) [10:44:03]: I Norges viktigste næring har den samlede effekten av lav oljepris, lavkonjunktur og lavere etterspørsel internasjonalt gjort at planlagte prosjekter og leteaktivitet har blitt satt på vent, med potensielt store negative ringvirkninger for leverandørindustrien og hele økonomien vår. Da er det ansvarlig politikk å sørge for at fallet ikke blir for brått og for dypt. Den midlertidige ordningen som nå er på plass, har en prislapp, men det er nødvendig med kraftfulle tiltak, fordi de samfunnsmessige omkostningene ved ikke å gjøre nødvendige grep, ville være veldig store. Om dette går bra, om det tar seg opp, da er oppsiden stor.

Den brede enigheten som er oppnådd i denne saken, at alle partiene har bidratt, er styrken i kompromisset. Det har vært viktig å bruke tid og at tiltakene er innenfor en ansvarlig ramme. Særlig er det viktig at selskapsskatten ikke endres, at den fortsatt er lik for alle bransjer.

Jeg vil også framheve betydningen av den tette dialogen med næringen og leverandørindustrien, ikke bare i innspurten av arbeidet med saken, men over tid. Vi har fått veldig mange gode innspill og har tatt dem med i prosessen.

Oljenæringen er hovedmotoren i norsk økonomi og vil være det i mange år fortsatt. Prioritering nummer én for Høyre og regjeringen har vært å utløse aktivitet og sysselsetting og gi en «boost» for næringen og leverandørindustrien i en krevende tid. Nå sikrer vi titusenvis av distriktsjobber, men ikke bare det: også jobber i viktige kunnskaps- og teknologimiljøer. Vi beholder kompetanse, omstillingskraft og sikre skatteinntekter, som vi er avhengig av for å lykkes med det grønne skiftet.

Enigheten på Stortinget har hatt umiddelbar effekt på investeringsbeslutninger. Den påfølgende dagen kom nyheten om at Aker BP ga Kværner kontrakten på Hod-plattformen. Den første sveisen ble gjort i verkstedet på Ørin i Verdal på tirsdag. Det sikrer 1 000 jobber i ett år ved verftet der, og de 3 000 jobbene i økosystemet rundt. I går kom også nyheten om prinsippavtalen mellom Aker BP og Equinor om utviklingen av NOAKA-området, en samlet investering på 50 mrd. kr og med en sysselsettingseffekt på 50 000 årsverk i utviklingsfasen. Det er formidable tall vi snakker om her.

Vi deler gleden og lettelsen blant de ansatte i olje- og gassnæringen og blant underleverandørene. Løsningen er av uvurderlig betydning, ikke bare for lokalsamfunn som i Verdal, på Innherred, på Stord og i hele Sunnhordland, men vil gi store ringvirkninger over hele landet og en aktivitet som norsk økonomi sårt trenger i den situasjonen vi er inne i i dag.

Jon Georg Dale (FrP) [10:47:05]: For Framstegspartiet har denne saka handla om noko så enkelt som å tryggje arbeidsplassane til folk i ei krevjande tid for landet. Når ein høyrer debatten her i dag, tyder han likevel på at vi har hatt ein vanskeleg jobb. Slik vert det også opplevd – som når Venstre seier at hovudambisjonen deira gjennom desse forhandlingane har vore å halde tilbake friinntekta, sjølv om ein veit at det har vore avgjerande for faktisk å få i gang nye investeringar, eller som når SV definerer dette som det mest uansvarlege dei har sett, eller for så vidt som no sist, då Espen Barth Eide var redd for innlåsing av arbeidskraft i olje- og gassindustrien.

Eg meiner at alle desse fråsegnene vitnar om ei form for uforstand om kva slags situasjon Noreg faktisk står i akkurat no. Det er vel og bra og viktig å vareta interesse- ne til olje- og gassindustrien, for Framstegspartiet har det vore viktig. Men realiteten er at det finst ingen næringar, ingen bransjar som kvar for seg – eller samla – hadde vore i stand til å bidra med den etterspurnadseffekten i norsk økonomi som investeringane frå olje- og gassindustrien gjer til norsk leverandørindustri dei kommande åra.

Det betyr at det som ein prøver å gjere til ein motstand mot olje- og gassindustrien, i realiteten er ein motstand mot arbeidsfolk si moglegheit til å halde seg i arbeid dei nærmaste åra. Det finst ikkje titals milliardar i investeringar på offentleg hand, klar til å verte sette i gang, uavhengig av kor mange representantforslag eller enkeltforslag som Raudt og Miljøpartiet Dei Grøne og andre fremjar her. Prosjekta finst ikkje. Alternativet til å få i gang investeringane i olje- og gassindustrien var ikkje andre grønare investeringar, som enkelte syntest å

tru – det var ingen investeringar, arbeidsledigheit og tap av velferd.

Derfor har dette vore så viktig for oss å få på plass, fordi det reelt sett bidreg til at det djupet vi er på veg inn i i norsk økonomi, ikkje vert så djupt som det elles ville vore, og at private investorar og privat kapital i Noreg, som i veldig stor grad har vore samla rundt dei bransjane vi no snakkar om, faktisk kjem seg over den kneika og kan fortsetje å investere i norske arbeidsplassar. Utan det ville resultatet vore at vi hadde blitt eit fattigare land.

Derfor har dette vore eit viktig slag, eit slag om arbeidsplassar, eit slag om framtidig velferd – ikkje eit forsøk på å låse inne arbeidskraft i ein sektor som ikkje treng det, men tvert imot sørge for at vi beheld arbeidsplassar i vår viktigaste industri i åra som kjem.

Eigil Knutsen (A) [10:50:23]: Jeg tror ikke løsningen for oljebransjen er å gjøre som foregående taler og Fremskrittspartiet – å holde bind for øynene og late som om den skal fortsette som før inn i evigheten. Det skjønner de fleste at er vanskelig.

I et bredt forlik, som vi debatterer her i dag, er det vel ingen representanter som mener at forliket er hundre prosent perfekt. Det mener heller ikke jeg. Men det var debatten her i dag og ordskiftet i forkant, særlig i hovedstadspressen, som fikk meg til å ta ordet.

Det blir hevdet at stortingsflertallet subsidierer en bransje. Det blir hevdet at særinteresser vinner fram, og det blir hevdet at stortingsflertallet gjør knefall for oljelobbyen. Vel, hvis det er subsidier at vi har en ressurs som subsidierer statsbudsjettet, er jeg enig i det. Hvis det er særinteresser at vi ivaretar levebrødet til titusener langs kysten, er jeg enig i det. Og hvis det er knefall for oljelobbyen å høre på dem som jobber på Kværner Stord, å høre på ordførerne langs kysten som ser lokalsamfunnene sine bygge på denne bransjen, så er det knefall for oljelobbyen. Men oljelobbyen er jo ikke dem som sitter på Majorstua eller Youngstorget. Det er de tillitsvalgte, de folkevalgte og folk rundt om i lokalsamfunnene langs kysten – de som kjenner på kroppen hvor viktig denne næringen er.

Det vi gjør her i dag, er en fortsettelse av vår nyere historie. Da Bratteli-regjeringen med Finn Lied og Arve Johnsen i spissen slo fast at denne bransjen og denne naturressursen skulle gi oss arbeidsplasser på land, er det nettopp det vi prøver å ta vare på her i dag. Det er ikke tilfeldig at vi har en sterk og levende leverandørindustri på land i Norge eller så mange ilandføringsanlegg som vi har.

Jeg tror en av grunnene til at så mange i salen i dag nevner besøkene sine ute hos leverandørindustrien, enten det er til Kongsberg, Egersund, Stord, Sandsli, Nordmøre eller Verdal, er at vi ser – når vi er der ute – at dette

er en bransje som er på vei over i det grønne. Den har fortsatt en fot i olje og gass, men er på full fart over i det grønne skiftet. Det er det stortingsflertallet er med på å bidra til i dag – at Norge kan stå sterkt i den tiden da vi skal bygge ny klimateknologi som vi kan eksportere og ha arbeidsplasser basert på.

Aleksander Stokkebo (H) [10:53:20]: Når det storer og folk opplever usikkerhet for jobb, skal vi stille opp. Det gjelder industrien på land, og det gjelder selvfølgelig de 200 000 fagfolkene i vår største næring. Høyre og regjeringen har vært tydelig fra start på at vi skal trygge aktiviteten i verfts- og leverandørindustrien. Det er også viktig for å holde farten på det grønne skiftet.

Det var nettopp derfor vi foreslo midlertidige justeringer i skatteregimet som sikrer selskapene bedre likviditet til å sette i gang prosjekter. Vi har lyttet til innspillene fra næringen, hele tiden med ett mål for øye: å finne ansvarlige løsninger som virker i praksis. Selv har jeg fått gleden av å lytte til energihovedstaden Stavangers stolthet Rosenberg Verft og til Aker i Egersund. De bygger store konstruksjoner som jeg vil si er langt mer imponerende enn Eiffeltårnet og skyskraperne i New York, og de skaper store verdier for fellesskapet.

Høyre er glad for enigheten som nå sikrer at prosjekter blir iverksatt der både små og store selskaper kan være med. Den største tabben vi som storting nå kunne gjort, hadde vært å kappe av oss det beinet vi står på mens vi er i ferd med å bygge opp nye. Ingenting er så ødeleggende for grønn omstilling som verft og leverandørindustri med brukket rygg, uten kapital og kompetanse. Ingen kan vinne fornybaroppdrag hvis de allerede er konkurs.

Under forrige oljeprisfall ga regjeringen grønt lys til Johan Sverdrup-utbyggingen. Det reddet mange verft, slik at den grønne omstillingen kunne fortsette. Et eksempel på det er Aibel i Haugesund, som nå har 40 pst. fornybaroppdrag. Det viser at det å ta vare på jobber og drive effektiv omstilling ikke er en motsetning, men det henger sammen.

Stabilitet og forutsigbarhet er et adelsmerke ved norsk petroleumsforsvaltning, og det skal det fortsatt være. Endringene er derfor midlertidige og avgrenset. De kommer verken brått eller uventet, men er et etterspurt bidrag for å holde aktiviteten jevn og jobbene trygge. Norsk olje og gass vil være viktig for Norge i mange år framover. Næringen vil igjen bidra til å fylle opp fellesskapets sparekasse og være en viktig brobygger over til et mer fornybart samfunn. Selvfølgelig skal vi stille opp for de 200 000 arbeidstakerne i vår største næring.

Anne Kristine Linnestad (H) [10:56:37]: Vi kan takke olje- og gassnæringen for at vi i denne krisen har kunnet bidra til å holde hjulene i gang i et nesten helt

nedstengt Norge. Det er oppsparte midler som gjør at vi i denne salen har kunnet vedta tiltakspakker i hundremilliardersklassen for å redde norsk næringsliv og tittusenvis av familiers inntekt nå og framover. Bare i Viken er det over 50 000 arbeidsplasser som er direkte knyttet til olje- og gassnæringen.

Olje- og gassnæringen og leverandørindustrien er helt avhengig av den viktige kompetansen som de ansatte i selskapene og bedriftene har. De er en viktig ressurs for Norge. De skaper store verdier for fellesskapet i dag, og deres kompetanse er avgjørende for at vi skal lykkes med det grønne skiftet.

Dagens petroleumsskatt har fungert godt over tid. Det er staten som deler størstedelen av inntektsendringene når prisene svinger, og petroleumsskatten er investeringsvennlig, noe som har skapt tusenvis av arbeidsplasser.

Vi står nå i en ekstraordinær situasjon. Virusutbruddet og oljeprisfallet hadde vært vanskelig nok hver for seg, men nå kom altså to kriser samtidig. Det har ført til økt usikkerhet og behov i selskapene for å kutte utgifter. Mange planlagte prosjekter og leteaktiviteter står og sto i fare før forliket ble inngått. Dette ville ha skapt store negative ringvirkninger for leverandørindustrien.

Vi må fra denne salen bidra med det vi kan for å miste færrest mulig arbeidsplasser og minst mulig kompetanse på veien mot en normalisert verden og det grønne skiftet.

Tom-Christer Nilsen (H) [10:58:35]: Stord, Storebø, Ågotnes, Sture, Kollsnes, Mongstad, Flatøy, Hanøytangen, Askøy, Porsøy, Florvåg, Straume, Fedje, Sløvåg, Sandsli, Flesland, Sørstokken, Os og Fusa i Bjørnafjorden, Gravdal, Kvinnherad – mange er nevnt, ingen glemte. Alle disse er noen av stedene og lokalsamfunnene i mitt distrikt som er avhengig – helt eller delvis, direkte eller indirekte – av oljeindustrien. Jeg hører at mange av våre fremste her i salen har vært på besøk i disse områdene i disse tider, og det er bra. Besøk gir innsikt og kontakt og gjennom det forståelse og i denne saken gjennomslag.

Samtidig er det stor forskjell på å besøke og å leve. Den usikkerheten vi føler der vi bor, når vi ser det blir stillere på sjøen, stillere på verftet, når permitteringene kommer og regningene blir vanskeligere å betale, og når flere og flere båter blir liggende i bøyn ved land, og våre naboer og venner må gå i land, den er vanskelig å beskrive med ord i et 3-minuttersinnlegg. Den sitter i magen, den sitter i hjertet, og den påvirker oss alle. Hver oppsigelse og hver permittering er familie, en bror, en søster og en venn.

Det har til tider vært vondt å høre den lettvinthet og negativitet enkelte har vist i omtalen av denne industri-

en som er så viktig for min region – plan for avvikling, industrien er skitten; mye har vært sagt.

Det viktigste med dagens sak er både den aktiviteten den vil sikre på kort sikt, og at dette vil sikre investeringer som vil gi aktivitet og inntekter i lang tid. Dermed gjør vi det som har vært kongesmerket i norsk næringspolitikk: hindrer at kortsiktige kriser ødelegger for langsiktig verdiskaping. Det er det vi gjør i dag. Vi sikrer den langsiktige verdiskapingen og de langsiktige arbeidsplassene ved å håndtere den krisen vi ser, på kort sikt.

Det sender også en beskjed om at det brede flertallet gir klar beskjed om at denne industrien vil være en del av fremtiden vår. Det gir trygghet der hjemme.

Karin Andersen (SV) [11:01:01]: Oljeprisfall og koronakrise setter oss på prøve, og det vi gjør nå, skal ikke bare skaffe oss trygghet i dag, men det skal også skaffe trygghet for dem som kommer etter oss. Hvordan vi kommer oss på beina nå på en måte som gjør at vi står sterkere framover og gjør oss mindre oljeavhengig, burde være målet. Vi er ekstremt sårbare, og oljeskatteforliket gjør det dessverre verre.

Prøven har ikke regjeringen og flertallet bestått, dessverre. Vi kunne funnet kloke løsninger som hadde skapt arbeidsplasser både nå og framover. I stedet har man kastet seg ut i denne overbudspolitikken med milliarder i risikoavlastning for oljeselskapene i årevis – i årevis – uten at det følger med noen forpliktelser om å skape nye, norske arbeidsplasser, eller komme i gang med grønne oppgaver.

Skatteletter utløser 115 mrd. kr til investeringer i oljenæringen, sier statsråden. Ja, det gjør oss mer oljeavhengig, og det blir tilsvarende vanskeligere for annen industri, som ikke får slike lettelser. Vi kunne gitt oljeindustrien lettelser nå, men ikke milliarder i årevis og mye, mye bedre vilkår enn absolutt alle andre som skal drive industriutvikling i dette landet. Det vil trekke investeringer og kompetanse vekk fra den helt nødvendige omstillingen både vi og verden må igjennom. Nå havner Norge i bakleksa, og andre land utvikler de næringene vi kunne levd av.

Innlandet, som jeg kommer fra, skriker etter bedre risikoavlastning for å utvikle arbeidsplasser og næring på fornybare ressurser fra skog og jord. Men med så skeiv konkurranse som man oppretter nå, er dette satt mange år tilbake.

SV har forhandlet for å få til en løsning som trygger arbeidsplasser i verftsindustrien og utløser grønne arbeidsplasser. Risikoavlastningen burde komme i verfts- og leverandørindustrien når de utvikler nye, fornybare løsninger verden og Norge trenger. Det er mulig, og det trengs. Nå kunne vi brukt sjansen til å gi grønn landbasert industri i Norge bedre rammevilkår og rigget om

økonomien for framtida. Men dessverre – det er nå ut-satt i mange år. I stedet tvinges vi nå til en historisk feil, og det kan ikke SV være med på.

Det kommer nå til å bli satt i gang prosjekter i oljenæringen som ikke var lønnsomme før. Oljeboring er aldri et klimatiltak – uansett hvor mange ganger Høyre, Fremskrittspartiet, Arbeiderpartiet og Senterpartiet sier det. Uansvarlige kriseløsninger gir oss dessverre varige og farligere kriser.

Stefan Heggelund (H) [11:04:12]: Det er viktig at denne enigheten er på plass. Det er viktig for vekst, det er viktig for verdiskaping, og det er viktig for folks arbeidsplasser – at vanlige folk, over hele landet, skal kunne fortsette å gå på jobb, fortsette å forsørge seg og sin familie, fortsette å bidra til lokalsamfunnet, fortsette å drive teknologiutvikling og innovasjon i det som er en av verdens mest høykompetente næringer.

Det er riktig, som noen har vært inne på, at det skjer endringer i markedet som vi må være oppmerksomme på, og som selvfølgelig petroleumsnæring og leverandørindustri må være forberedt på. Men skal man klare å omstille seg, skal man klare å drive innovasjon, da må man ha prosjekter. Leverandørindustrien må få bestillinger.

Vi har også med denne enigheten klare forventninger til at prosjekter blir realisert, og at man fortsetter den omstillingen som har begynt på sokkelen, slik at man når de utslippsambisjonene som næringen, industrien, sammen med fagbevegelsen, har satt for sokkelen.

Jeg hører at flertallspartiene nå får kritikk fra f.eks. Sosialistisk Venstreparti. Det synes jeg er pussig, for SV pleier å kritisere høyresiden for å la arbeidsfolk i stikken. Det er en falsk kritikk. Det stemmer ikke. Men det er noe vi vanligvis hører fra den kanten. Men hvem er det som lar arbeidsfolk i stikken her? Hvem er det som ikke engang vil være med på å forhandle om en løsning som gjør at folk skal kunne fortsette å gå på jobben sin? Det er Sosialistisk Venstreparti. Så mener de at omstillingen bare skal skje av seg selv, uten at man har noen prosjekter å jobbe med. Det er ren fantasi.

Det kan virke som – av det vi hører fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet – at man i SV og i Finnmark skal feire fordi man får ilandføring. SV er mot Castberg, men for ilandføring. Men jeg tror det er viktig at vi er ganske klare i den kommunikasjonen om at det er forbehold som må tas, slik at man ikke gjentar den feilen man gjorde da champagnefesten ble avholdt og det ikke ble noen ilandføring.

Hadia Tajik (A) [11:06:29]: Viss det vert sånn, sjølv etter den breie einigheita som er etablert i denne innstillinga om ilandføring til Veidnes, at det ikkje kjem i stand likevel, står regjeringspartia og Framstegspartiet tungt ansvarleg for det.

Når eg har teikna meg til dette korte innlegget, er det for å gje ei kjapp stemmeforklaring til forslag nr. 29, frå Raudt, om å be «regjeringen sikre at beslutningen om å legge ned produksjonsanlegget på Strendene i Sandnessjøen blir omgjort.» Eg gjer merksam på at Arbeidarpartiet stemmer mot. Det er her snakk om eit privateigd selskap som ikkje kan fjernstyrast gjennom vedtak på Stortinget. Det Arbeidarpartiet har gjort i staden, er å stilla krav om effektar for arbeidsplassar i Noreg. Me har fått fleirtal for fleire av krava våre, og me forventar at oljeskatteendringane skal ha effekt, bl.a. for Sandnessjøen.

Kari Elisabeth Kaski (SV) [11:08:40]: Flere har vært inne på her, og jeg har bare lyst til å ta det aller først, at det er på grunn av oljeindustrien at vi har hatt mulighet til å ha disse krisepakkene vi har hatt i norsk økonomi den siste tiden. Det er med respekt å melde feil. Rundt oss i mange land har man stilt opp med krisepakker for å møte den alvorlige økonomiske krisen i skyggen av koronapandemien. Det er fullt mulig selv om man ikke har et oljefond. Det løses på ulike måter. Oljeindustrien har vært og er betydningsfull for Norge, men det er altså ikke det som har reddet oss ut av denne krisen.

Så har det vært sagt at det er viktig at man har to tanker i hodet samtidig. Det er nettopp det som har vært SVs kritikk av den løsningen som ligger på bordet her i dag, for hvis det bygges oljeplattformer ute på verftene, bygges det altså ikke understell til havvind i det omfanget som er nødvendig. Per i dag gir det få arbeidsplasser å realisere havvind, fordi stortingsflertallet i denne salen og regjeringen vi har hatt nå i flere år, ikke har evnet å prioritere ny industri, nye arbeidsplasser, satsing på nye næringer for Norge. 3,6 mrd. kr over tre år er regjeringsgrønne krisepakke. I den pakken vi vedtar her i dag, er det 8 mrd. kr i skatteuttak til oljeindustrien – og det er ikke over flere år, det er med en gang – og 115 mrd. kr i likviditetslettelse. Den oljepakken vi vedtar her i dag, er bare ikke en klimapakke, uansett hvor mange ganger det blir gjentatt.

Det bør være et tankekors for særlig Senterpartiet og Arbeiderpartiet at en her så enkelt sluker argumentasjonen fra en næring om skatteuttak. Selvsagt vil bedrifter ha mindre skatt, det er helt legitimt. Men vilkårsløst skatteuttak har aldri vært venstresidens nærings- eller industripolitikk, og det bør det heller ikke bli. Det er ikke engang krav om å begrense utbytte eller bonusutbetalinger, og det er ikke klare forpliktelser om ringvirkninger. At Høyre tar så lett på ringvirkninger i Finnmark, fra oljebransjen, sier mye om Høyres satsing og vilje til å satse på arbeidsplasser i nord.

Oljebransjen har i mange år bedt om stabile rammebetingelser, og at de skal ligge fast. Med denne pak-

ken og det arbeidet som vært opp mot den, er det brutt. SV kommer ved hver eneste korsvei til å ta omkamp om den pakken, den enigheten som ligger her. Vi mener det er uklok politikk for landet, og med nettopp de endringene som blir gjort nå, er det tydelig at når oljeprisen svinger, svinger også skatteregimet for oljen, og sånn kommer det til å bli.

Lars Haltbrekken (SV) [11:11:48]: Verden står foran en dyp og alvorlig klimakrise. Svaret på den krisen er ikke økt satsing på fossil energi, og iallfall ikke økt satsing på den ulønnsomme oljen og gassen.

I februar, før koronakrisen traff landet, kunne Equinor melde at Wisting-feltet langt nord i Barentshavet – mye lenger nord enn den siste utbyggingen som stortingsflertallet har vedtatt, Johan Castberg, ligger – var ulønnsomt. Det var før koronakrisen. Nå, med ytterligere fall i oljeprisen, kan stortingsflertallet ha gjort det lønnsomt å bygge ut Wisting-feltet – lønnsomt for Equinor, men kanskje ulønnsomt for den norske velferdsstaten, for det norske fellesskapet.

Det legges i dag opp til en oljebonanza som savner sidestykke, og som kan koste det norske fellesskapet dyrt i årene framover: dyrt i form av tapte penger, og dyrt i form av store økninger i utslipp av klimagasser.

Leverandørindustrien er viktig. SV vil derfor legge fram forslag på flere milliarder kroner for å sikre arbeidsplassene i verftsindustrien. Det er helt feil, det som Høyres representanter påstår. Vi vil ha en satsing på grønn skipsfart, vi vil ha en satsing på flytende havvind, karbonfangst og -lagring, på å ta i bruk og produsere hydrogen, og vi vil også satse på plugging av brønner.

Regjeringen og Senterpartiet, Fremskrittspartiet og Arbeiderpartiets opplegg viser hvor sterkt de satser på olje framfor det som er framtidens næringer. Regjeringens forslag er 3,6 mrd. kr i en grønn krisepakke over tre år. Samtidig gis det nå 8 mrd. kr i skattelettelse til oljeselskapene. Regjeringens klimapolitikk står overhodet ikke til troende.

Espen Barth Eide (A) [11:15:03]: Det falt åpenbart representanten Jon Georg Dale tungt for brystet at jeg advarte mot risikoen for innlåsing i fossiløkonomien. Da vil jeg minne om at det store flertallet som står bak dette forslaget, jo nettopp legger til grunn at vi skal sikre både arbeidsplasser, kompetanse og industrimiljøer i dag, slik at vi har jobber i dag og i morgen, og hjelpe dem til å posisjonere seg slik at vi kan ha jobber i framtiden, også når markedet har endret seg helt grunnleggende. Dette er solid plassert i en lang norsk oljehistorie.

Det er et halvt århundre siden Norge gikk inn i oljealderen. Framsynte politikere sørget for at vi i mange år kunne tjene gode penger til fellesskapets beste, men de

lærte oss mer enn det. De lærte oss også å forvalte dem klokt og langsiktig. De ivret for at vi skulle sikre norsk eierskap, bygge norsk kompetanse og en solid norsk leverandørindustri. De advarte videre mot monokultur og et altfor høyt tempo så vel i utbyggingen som i innfasingen av de økte inntektene.

St.meld. nr. 25 fra 1973–1974 om petroleumsvirksomhetens plass i det norske samfunn står som en bauta for norsk styringskraft, og i den beskrives på mange måter veien fram mot det Norge vi har i dag. Der vi står nå, i 2020, har vi på mange måter fasiten. Vi kan trygt si at den aktive, retningsgivende industripolitikken som Trygve Bratteli, Finn Lied, Jens Christian Hauge og Arve Johnsen sto for den gang, har vist seg å være en formidabel suksess.

Langsiktigheten underbygges ytterligere der den samme petroleumsmeldingen, altså fra 1974, sier:

«Det er mulig at petroleumsvirksomheten vil bli en viktig faktor i norsk økonomi langt ut i neste århundre. Likevel må en allerede nå gjøre seg visse tanker om tiden etter at selve petroleumsvirksomheten er slutt.»

Videre heter det at det er viktig at det gjøres investeringer slik at de kan «bidra til å redusere de problemer som avvikling av petroleumsvirksomheten kan medføre».

Dette er altså en hilsen fra 1974, kloke ord fra folk som så langt framover, og jeg minner om at langt ut i neste århundre sett fra 1974, det er nå, og årene og tiårene foran oss. Det er vi som lever nå, som har ansvaret for å ta denne stafettpinnen videre med samme klokskap og samme evne til langsiktighet, og det er mitt håp at vi derfor klarer å kombinere ønsket om å sikre dagens arbeidsplasser, med å sørge for at det også er noen der om 10, 20 og 30 år.

Sylvi Listhaug (FrP) [11:18:05]: Det er absolutt grunn til å ta ordet når man hører på representanten Kaski, som står her og nesten undergraver den betydningen oljefondet har hatt i denne situasjonen. Alle andre bruker også penger – ja, de gjør det, men mange land må ta opp store lån. Mange land som fra før har lån til langt over pipen, kommer nå i en enda vanskeligere situasjon. Da er vi i Norge i en helt fantastisk posisjon, som nå kan bruke penger vi har på bok, for å komme oss gjennom krisen og redde arbeidsplasser.

Det å bygge plattformer blir altså gjort til et problem fordi det ikke bygges, som det ble sagt her, understell til havvind. Da er spørsmålet: Hvem er det som skal etterspørre det, da? Er det staten som skal gå inn og etterspørre bygging av disse havvindprosjektene? Og hvilke da? Meg bekjent finnes det ikke noen gryteklare prosjekter der man bare kan gå i gang. Staten har allerede gått inn

med 2,5 mrd. kr i Hywind Tampen-prosjektet. Da jeg var i Stord, var det 50 mann på et verft med over 1 000 ansatte som jobbet med disse prosjektene.

Da er konklusjonen her at man ønsker å tappe oljefondet, gamble med pengene, og bruke dem for at staten skal etterspørre dette.

Aibel Haugesund er kanskje ett av de selskapene som har kommet lengst når det gjelder å utvikle havvind og ha slike prosjekter i sine ordrebøker. De var også blant dem som var helt tydelig på at dersom de skal greie denne utviklingen videre, må vi sørge for gode rammebetingelser for oljeselskapene, for at de skal greie omstillingen framover, for det tar noen år før de er der at disse prosjektene kan være store nok til at det monner.

Når det gjelder Arbeiderpartiet, har denne saken nok en gang vist hvor splittet partiet er, mellom dem som ønsker å ta vare på industriutviklingen i Norge, og dem som er veldig opptatt av å legge ned oljenæringen. Det får vi bare ta til etterretning, rett og slett.

Så er det disse ulønnsomme prosjektene som jeg har spurt mange gjentatte ganger om å vise oss. Til dags dato er det ingen som har kommet opp med forslag til det. Wisting blir bygd ut hvis det er lønnsomt. Hvis ikke blir det ikke det. Det er det som har vært utgangspunktet for oljeindustrien hele tiden, og til syvende og sist er det vi politikere, enten i regjering eller på Stortinget, som faktisk sier godkjent til disse prosjektene.

Det er ingen som kan leve av gode ønsker og fri fantasi. Det private næringslivet er nødt til å ha inntekter fra reelle prosjekter som finnes i markedet, og da må vi sørge for at de kan komme seg over kneika og satse for framtiden.

Stefan Heggelund (H) [11:21:40]: Det er riktig at en av grunnene til at petroleumsnæringen har legitimitet i Norge, i tillegg til de store verdiene den skaper, er at den bidrar med arbeidsplasser og ringvirkninger over hele landet. Jeg synes derfor det kanskje er litt rart når representanten Kaski sier at vi ikke er opptatt av ringvirkninger, at vi ikke er opptatt av industriarbeidsplasser som følger av petroleumsnæringen. Sosialistisk Venstreparti er imot Castberg. Da hjelper det ikke at man er veldig for ilandføring. Det de da vil ilandføre, er i realiteten luftsuppe og venteboller. Det blir ikke arbeidsplasser av det.

Så var representanten Lars Haltbrekken på talerstolen og sa at han er for satsing på grønn skipsfart, hydrogen, karbonfangst og -lagring. Jeg må si at jeg ikke var klar over at jeg satt på Stortinget med selveste Sherlock Holmes. Alle er for det, president. Dette er en offensiv del av regjeringens klimapolitikk.

Med den klimapakken som er kommet i forbindelse med den situasjonen vi står oppe i, er det mer penger til

Klimasats til kommunene, 2 mrd. kr mer til Enova, som Sosialistisk Venstreparti prøver å få til å høres ut som en liten sum. Da kan de bare se på de bevilgningene det borgerlige flertallet gir til Enova kontra hva den rød-grønne regjeringen klarte å gjøre. Grønn skipsfart satser vi på, hydrogenstrategien har nettopp kommet, offensivt arbeid på karbonfangst og lagring osv., osv. – dette er deler av regjeringens klimapolitikk.

Det skjer med jevne mellomrom at Sosialistisk Venstreparti kommer med Dokument 8-forslag i energi- og miljøkomiteen med 40–45 forslag på klima. Det er så vanskelig for dem å finne nye forslag som regjeringen ikke allerede er i gang med. Kanskje de heller burde jobbe med å utvikle egen klimapolitikk i stedet for å late som at regjeringen ikke gjør noe den gjør?

Så har vi Klimakur, som regjeringen bestilte, som er kunnskapsgrunnlaget, slik at vi får en helhetlig, systematisk klimapolitikk for alle sektorer i Norge. Det er bare å ønske representanten Lars Haltbrekken lykke til med kritikken av den. Men la det være reell kritikk, ikke bare en kritikk som handler om å late som at regjeringen ikke gjør noe den gjør.

Aleksander Stokkebo (H) [11:24:41]: Påstandene fra SVs Kaski gjorde at jeg måtte ta ordet. Påstanden om at oljen ikke har betydning for den kapasiteten og muligheten vi nå har til å hjelpe næringslivet gjennom krisen, faller på sin egen urimelighet. Påstanden om at oljen visstnok plutselig er ulønnsom, faller på sin egen urimelighet. La oss for det første rydde all tvil av veien: Inntektene fra petroleumsnæringen og avkastningen fra den finansierer nå hele redningen av norsk næringsliv. Ja, andre land leverer også krisepakker, men de låner seg til fant i samme slengen. Den store forskjellen på oss, er at der de tar opp svære kriselån, har vi gjennom verdifulle ressurser og klok forvaltning bygd opp oljefondet. Italia og mange land i Europa sliter ennå med stor gjeld fra forrige finanskrisen, og de vil nå synke enda dypere.

USA har varslet at de vil låne tilsvarende 30 billioner dollar, og amerikanerne og ungdommene i Amerika vil leve med en stor gjeldsbyrde i mange generasjoner som kommer. Jeg synes det hadde kledd SV å vise litt mer ydmykhet og takknemlighet overfor de vel 200 000 fagfolkene som står på dag og natt for å finansiere den velferden vi alle nyter godt av, og som nå redder Norge og kommende generasjoner gjeldsfritt gjennom krisen.

Ola Elvestuen (V) [11:26:45]: Nå ble dette et angrep på regjeringens generelle klimapolitikk, men det er altså sånn at utslippene i Norge går ned. Det gjorde de i fjor det er fjerde året på rad og det kommer de til å gjøre også i år. Vi har en regjering som nettopp har meldt inn

til FN at man skulle kutte utslippene med 50 pst. på ti år, og vi har knyttet oss opp til EU med felles gjennomføring for å sikre at vi når målene. Jeg tror ikke det hadde vært mulig å få til uten å ha et borgerlig flertall som gjennomfører et sånt samarbeid. Vi leder i verden i å redusere fossile energikilder, vi gjør det innenfor transport, innenfor skipsfart – på transport minus 7 pst. bare i fjor. Vi har også satt i gang store prosjekter som Hywind Tampen på flytende havvind – 2,3 mrd. kr i støtte i fjor. Karbonfangst og -lagring jobbes det med. Det kan ikke være sånn at 3,6 mrd. kr til en grønn omstilling ikke har betydning. Det bygger på økninger i Enova og andre støtteordninger for grønn omstilling hvert år de siste årene.

Når det gjelder den skatteendringen vi snakker om i dag, mener Venstre at regjeringens forslag var bedre. Vi øker nå risikoen for at man kan få prosjekter som gir en lønnsomhet for selskaper, men ikke for staten.

50 pst. reduksjon innenfor petroleumssektoren innen 2030 er også et viktig vedtak i denne saken. Det innebærer at en må legge vekt på elektrifisering, en må ha flytende havvind for å få til utslippsreduksjonene, en må ha forsterket innsats på utslippsfri skipsfart, det må være teknologi for reinvestering. Dette vil være en motor for å få til en grønn omstilling, en grønn omstilling som også leverandørindustrien vil dra nytte av. Jeg er enig i at for at vi i Norge hvor olje- og gassindustrien er en så stor del av økonomien skal lykkes med å få ned egne utslipp og gjøre det på en sånn måte at resten av verden drar nytte av det, og at det blir lønnsomt for norsk næringsliv, må vi ta denne næringen over i omstillingen. Her har vi en ordning som er gunstig for oljenæringen, men en har også vedtak som gjør at vi setter fart i den grønne omstillingen og drar denne næringen med oss for å få det til.

Lars Haltbrekken (SV) [11:29:39]: Nok en gang får vi høre representanter fra regjeringspartiene skryte av en liten reduksjon i norske utslipp i fjor. Men hva er bakgrunnen for den nedgangen? Jo, det er økt bruk av biodrivstoff, i all hovedsak. Hvis vi ser på tallene for biodrivstoffsalg i fjor, var det en økning i salget av palmeolje. Det var en økning i salget av det biodrivstoffet som ødelegger regnskogen. Så regjeringspartiene kutter norske utslipp ved å putte en orangutang på norske diesel- og bensintanker. Det er sannheten bak regjeringens klimapolitikk.

Så hører vi representanten Heggelund snakke om regjeringens hydrogenstrategi. Vel, selv ikke Sherlock Holmes klarer å finne en eneste krone eller et forpliktende tiltak til å satse på hydrogen i den strategien, men kanskje han kan få hjelp av sin gode venn doktor Watson til å se dette.

De siste dagene har vi sett Arbeiderpartiet og Senterpartiet nok en gang skåle i champagne i Finnmark for å feire ilandføringen av oljen fra Johan Castberg-feltet til Veidnes. Jeg frykter at de igjen kaster blå i øynene på folk i Finnmark. Da de presenterte nyheten om enigheten i det vi diskuterer i dag, unnlot de å fortelle om det som sto med liten skrift i innstillingen. Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Fremskrittspartiet sviktet Finnmarks befolkning da det gjaldt i denne saken. Det var i juni 2018, da Stortinget behandlet spørsmålet om Johan Castberg-feltet. Da foreslo SV, etter at vi hadde tapt saken om utbyggingen av feltet, som vi var imot, at oljen i alle fall skulle ilandføres. Det stemte alle de tre partiene imot. Da kunne man ha gjort noe med det.

Den stadige champagnedrikkingen i Finnmark til Arbeiderpartiet og Senterpartiet minner meg om regjeringspartiernes bløtkakespising for elektrifisering av Trønderbanen i Trøndelag. Jeg har ikke tall på hvor mange bløtkaker som har blitt fortært for å feire at man igjen har fått satt i gang elektrifisering av Trønderbanen. Vel, fortsatt står ikke stolpene der som skal gi strøm til toget.

Presidenten: Representanten Kari Elisabeth Kaski har hatt ordet to gonger tidlegare og får ordet til ein kort merknad, avgrensa til 1 minutt.

Kari Elisabeth Kaski (SV) [11:32:56]: Representanten Heggelund snakket om venteboller. Jeg vet ikke hva venteboller er, men jeg vet hva ilandføring er, og stortingsflertallet har stemt ned ilandføring i Finnmark, og Finnmarks befolkning taper igjen.

Så har en sidedebatt her utviklet seg til en debatt om den økonomiske politikken. Det er altså sånn at vi nå selger aktiva fra oljefondet vårt for å finansiere disse krisepakken, aktiva som vi ville hatt større avkastning på hvis de hadde blitt liggende i oljefondet og vi hadde tatt opp billige kriselån med lav rente. Det er altså ikke alltid sånn at det er larest å bruke av penger på bok, selv om det også er lurt å unngå for høy gjeld. Akkurat i denne situasjonen er det ikke oljefondet alene som er det som hadde vært løsningen for å finansiere de krisepakken.

Så tror jeg – når representanten Listhaug snakker om å tappe oljefondet og «gamble» med pengene fra staten for å finansiere fornybart – at representanten skulle tatt en kikk på den krisepakka som ligger her, når det gjelder det å gamble med penger.

Karin Andersen (SV) [11:34:13]: Det er krise, og vi må skape arbeidsplasser, men vi må også redde klimaet, og vi må tjene penger framover. Det er det vi må hvis framtida skal bli trygg.

Det som er kritisk nå, er jo at det forliket som er inngått i Stortinget nå, ikke gir noen garanti for de arbeids-

plassene i Norge, men det binder oss mer til oljenæringen, som alle bortsett fra Fremskrittspartiet sier vi er nødt til å bli mindre avhengig av. Jeg synes det er ganske ille at flertallet ikke forholder seg til det i det hele tatt. Skulle vi brukt muligheten nå til å gi lettelsers og risikoavlastning til den næringen vi kan leve av i framtida? Det er det vi utfordrer på. Vi har, som jeg sa i mitt innlegg, vært villige til å være med på å gi lettelsers til oljeindustrien i en kort periode – det vet alle som har sittet og forhandlet – men ikke svære lettelsers over mange år, som fører til investeringer som binder oss mer og mer til noe vi er nødt til å slutte med. For det tar kapasitet, det tar investeringer, det tar de kloke hodene – og binder det fast i en næring som skader klimaet globalt, og det er vi nødt til å slutte med.

Jeg gikk ned på kontoret mitt og slo opp i lokalavisen hjemmefra – og der er det, i Hedmark, jammen et prosjekt med minst hundre nye arbeidsplasser basert på returtre. Det kan etableres. Det er noe jeg oppfatter at alle er enige om at vi skal gjøre, men det mangler litt statlig investering, fordi risikoen er stor på disse prosjektene. Får denne industrien noen risikoavlastning? Får de noe tilskudd for å gjøre det alle sier er riktig, nemlig å ta vare på trevirket som er avfall fra f.eks. byggeindustri og gamle bygg? De reduserer masse CO₂ og skaper 100 arbeidsplasser. Det er også noe vi er nødt til å tenke på. Det er en framtidig bedrift, noe vi kan leve av, og noe vi trenger i veldig mange år framover.

Så det er mange muligheter framover, men problemet er at de avtalene som inngås nå, vrir dette i en enda verre retning. Risikoavlastningen som industrien på Innlandet og den grønne sirkulære økonomien har bedt om lenge, er ikke der, mens den er der i fullt monn – i årevis og i milliardklassen – overfor den næringen som bidrar aller mest til klimaproblemet, og som låser kompetanse og kapital fast der og ikke hjelper oss over i den framtida som jeg håper barnebarna mine skal få.

Presidenten: Fleire har ikkje bedt om ordet til sak nr. 3.

Sak nr. 4 [11:37:22]

Innstilling fra finanskomiteen om Statsrekneskapen 2019 (Innst. 356 S (2019–2020), jf. Meld. St. 3 (2019–2020))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

Sak nr. 5 [11:37:37]

Innstilling fra finanskomiteen om Rapport fra Norges Banks representantskap for 2019 (Innst. 352 S (2019–2020), jf. Dokument 9 (2019–2020))

Presidenten: Etter ynskje frå finanskomiteen vil presidenten ordna debatten slik: 3 minutt til kvar partigruppe og 3 minutt til medlemmer av regjeringa. Vidare vil det verta gjeve anledning til replikkar med svar etter innlegg frå medlemmer av regjeringa, og dei som måtte teikna seg på talarlista utover den fordelte taletida, får òg ei taletid på inntil 3 minutt.

Aleksander Stokkebo (H) [11:38:11] (ordfører for saken): Representantskapet er viktig for Stortingets kontroll med Norges Banks virksomhet. De gjør en god jobb, tar tak i aktuelle saker og får gehør. De årlige rapportene til Stortinget er av stor verdi for finanskomiteens innsikt i og forståelse for sentralbankens virksomhet.

I år trådte den nye sentralbankloven i kraft. Den styrker representantskapets rolle betydelig. Det er viktig at de også i fortsettelsen får de arbeidsvilkårene som er nødvendig for å utføre det viktige samfunnsoppdraget de har, for det er et oppdrag de håndterer bra.

Vi merker oss at innspillene og tilbakemeldingene representantskapet kommer med, gir forbedringer i sentralbankens organisering. Dialogen mellom representantskapet og Norges Bank er god, og spørsmålene besvares opp.

Det har blitt gjennomført en rekke endringer i tråd med representantskapets anbefaling. Sentralbanken har f.eks. forbedret rapporteringen om samfunnsansvar og ansvarlighet i forvaltningen. Organiseringen av banken er også endret for å få en mer kostnadseffektiv drift.

Finansdepartementet har på sin side fulgt opp representantskapets innspill om å presisere hovedstyrets ansvar. Det er hovedstyret som skal godkjenne hvilke markeder man investerer i, og hvilke finansielle verktøy som benyttes.

Så er det noe med formatet på denne rapporten. Som i fjor vil komiteen oppfordre representantskapet til å vurdere hvordan de kan gjøre den mer leservennlig og interessant for allmennheten, gjerne kutte ned på lange standardformuleringer som går igjen år etter år.

Med det sagt vil jeg understreke at representantskapets arbeid holder et høyt nivå, og jeg tror jeg på vegne av komiteen kan takke representantskapet for den gode jobben de gjør, og de forbedringene det medfører.

Magne Rommetveit hadde her teke over presidentplassen.

Presidenten: Fleire har ikkje bedt om ordet til sak nr. 5

Sak nr. 6 [11:40:27]

Innstilling fra finanskomiteen om Finansmarkedsmeldingen 2020 (Innst. 353 S (2019–2020), jf. Meld. St. 22 (2019–2020))

Presidenten: Etter ønske fra finanskomiteen vil presidenten ordna debatten slik: Arbeidarpartiet 15 minutt, Høgre 15 minutt, Framstegspartiet 10 minutt, Senterpartiet 5 minutt, Sosialistisk Venstreparti 5 minutt, Venstre 5 minutt, Kristeleg Folkeparti 5 minutt, Miljøpartiet Dei Grøne 5 minutt, Raudt 5 minutt og medlemmar av regjeringa 5 minutt.

Vidare vil det verta gjeve høve til replikkar med svar etter innlegg frå medlemmar av regjeringa, og dei som måtte teikna seg på talarlista utover den fordelte taletida, får ei taletid på inntil 3 minutt.

Elin Rodum Agdestein (H) [11:41:18] (ordfører for saken): Regjeringa leggjer hvert år fram en melding om finansmarkedene – så også i år.

Innledningsvis vil jeg takke komiteen for samarbeidet. Vi startet arbeidet med meldingen med en åpen høring i Stortinget den 19. mai, der også sentralbanksjefen var invitert. Jeg viser til innstillingen og vil redegjøre for hovedelementene i meldingen. Jeg antar at partiene selv vil komme inn på sine respektive forslag, og går derfor ikke systematisk gjennom dem nå.

I finansmarkedsmeldingen redegjøres det for arbeidet med å dempe risikoen for finansiell ustabilitet, for regelverksutviklingen og næringspolitikken på finansmarkedsområdet, om kapitaltilgang og omstilling samt arbeidet med å sikre gode og trygge finansielle tjenester for forbrukerne. Meldingen gir også en oversikt over virksomheten til Norges Bank, Finanstilsynet, Folketrygdfondet og Det internasjonale pengefondet i 2019.

Situasjonen i økonomien og utsiktene i finansmarkedene, både i Norge og internasjonalt, er nå sterkt preget av utbruddet av koronaviruset og de kraftige tiltakene som er iverksatt. I løpet av kort tid har det skjedd dramatiske endringer i norsk økonomi, som i kombinasjon med en lav oljepris og en kraftig nedgang hos våre handelspartnere forsterker konsekvensene for Norge. Det danner bakteppet for meldingen.

Mange av tiltakene som er iverksatt for å dempe konsekvensene av virusutbruddet, påvirker finansmarkedene direkte. Kronkursen er kraftig svekket, og Norges Bank har satt ned styringsrenten til 0 pst. For å sikre bankene god tilgang på likviditet er det motsykliske kapitalbufferkravet redusert fra 2,5 pst. til 1 pst. Det er innført statlige lånegarantiordninger for næringslivet.

Prognosene for utsiktene for norsk økonomi framover spriker. SSB anslår i forrige uke veksten i fastlandsøkonomien til -3,9 pst. i år. OECD venter en langt svake-

re vekst og anslår et fall i privat konsum i år på nær 10 pst., mens SSB tror det samme fallet blir på 6 pst.

Når det gjelder nivået på ledigheten, viser tall fra Nav en nedgang på 70 000 personer i mai måned alene, men selv om mange går ut av køen, kommer det likevel til mellom 5 000 og 6 000 nye arbeidssøkere ukentlig. Antallet personer som er regnet som rammet av koronarelatert ledighet, ligger nå på 420 000. Det er et dramatisk tall, men dramatikken er jo størst for dem det gjelder, og for samfunnet som helhet.

Det norske finanssystemet er motstandsdyktig, moderne og har høy tillit. Norske banker er robuste, mer lønnsomme enn i flere av våre naboland og har siden finanskrisen forholdt seg til stadig høyere kapitalbufferkrav i tråd med internasjonale anbefalinger og EU-regler. I tillegg har vi svært solide statsfinanser – som var et gjennomgangstema i den forrige debatten. Det har nå vist seg å gi en ekstra sikkerhet og et handlingsrom ikke mange andre land har, til å møte krisen med kraftfulle tiltak.

I koronakrisen har bankene blitt en del av løsningen, i motsetning til i finanskrisen, da bankene var selve problemet. De har tatt en aktiv rolle og er et viktig verktøy i det statlige virkemiddelapparatet for å sikre likviditet for næringslivet. Jeg vil trekke fram det verdifulle bidraget fra finansnæringen i utformingen av kompensasjonsordningen og i å utvikle systemer for rask utbetaling til bedriftene.

Gjeldsgraden i husholdningene er en av de viktigste indikatorene for mulig finansiell ustabilitet. Norske husholdningers gjeld, inkludert forbruksgjeld, er allereide på et høyt nivå både historisk og sammenlignet med andre land. Likevel så man en bremset vekst i 2019, trolig på grunn av bl.a. forbrukslånsforskriften, med de strenge kravene til kredittvurdering som ligger i den, boliglånsforskriften og gjeldsregistret – tre viktige tiltak fra regjeringen. Samtidig er økningen i mislighold av forbruksgjeld en bekymring. Lav rente øker husholdningenes evne til å betjene gjeld, men inntektsfall kan for mange ha en motsatt virkende effekt.

I forbindelse med krisen har regjeringen økt fleksibilitetskvoten i boliglånsforskriften til 20 pst. Bankene har også adgang til å innvilge avdrags- og renteutsettelse på eksisterende lån inntil seks måneder. Det er gitt unntak fra kravene i forbrukslånsforskriften for lån til personer som venter på utbetaling av dagpenger fra Nav.

Usikkerheten om den økonomiske utviklingen er fortsatt veldig stor, og mange husholdninger kan fortsatt ha behov for utsettelse av avdrag og refinansiering av eksisterende lån. Derfor viderefører nå regjeringen den økte fleksibiliteten i boliglånsforskriften i tre måneder til. Avhengig av hvordan krisen utvikler seg, kan det være fornuftig å se nærmere på muligheten for forlen-

gelse av løpetiden på lån slik at månedlige rater kan settes noe lavere.

Innovasjonstakten i finanssektoren er høy. De etablerte finanstiltakene utfordres nå både av nye fintech-virksomheter og av at store teknologiselskaper har begynt å tilby finansielle tjenester. Med de store tech-selskapenes inntog i markedet kan konkurransen øke på kort sikt, men utgjøre en fare for mindre konkurranse og økt markedskonsentrasjon på lengre sikt. Økt bruk av ny teknologi vil skape økt etterspørsel etter veiledning i regelverksspørsmål. Finanstilsynets regulatoriske sandkasse er ett tiltak for dette og også for å tilrettelegge for innovasjon.

En annen type aktører som diskuteres i meldingen, er folkefinansieringsplattformer, der regjeringen vil følge med på regelverksutviklingen i EU og løpende vurdere behovet for ytterligere endringer i regelverket her i Norge. For når lånebehovet tar andre veier og kapital hentes utenfor banksystemet, kan det være grunn til å vurdere innspill fra finansnæringen, f.eks. om at forbrukslån gitt gjennom «crowdfunding» bør ha samme rettigheter og plikter etter gjeldsinformasjonsloven.

I årets finansmarkedsmelding omtales også initiativer for å øke forståelsen av klimarisiko i finansmarkedene og arbeidet med å legge til rette for at privat kapital dreies mot bærekraftige investeringer. Det er vi avhengige av skal vi lykkes i overgangen til lavutslippøkonomien. Verktøy for å identifisere grønne, bærekraftige investeringer er under utarbeidelse, deriblant felles europeisk merkeordning for grønne finansielle produkter rettet mot forbrukerne.

Norge sluttet seg i mars i år til EUs internasjonale nettverk for bærekraftig finans. Det omfatter merkeordninger, et klassifiseringssystem for bærekraftig virksomhet, som bærekraftsrelatert rapportering. Alt dette antas å ville redusere risikoen for det man kaller grønnvasking av investeringer. Tilsynsmyndighetens ansvar for klimarisiko blir også formalisert.

Skadeforsikringsselskapene er de aktørene som er mest direkte utsatt for de fysiske konsekvensene av klimaendringene, bl.a. på grunn av forventningen om kraftigere ekstremvær.

Endring i klimapolitikken, ny teknologi og nye preferanser i markedet kan innebære en overgangsrisiko for norsk økonomi i årene som kommer og få konsekvenser for den finansielle stabiliteten. Den kan forsterkes av usikkerheten i utviklingen av olje- og gassnæringen og dens betydning for norsk økonomi.

Som nevnt er forbrukerperspektivet viktig i denne meldingen. Forbrukerne skal ha tilgang på trygge og gode tjenester, og regjeringen følger tett med på markedet og at de nye pliktene som er innført de siste årene, etterleveres.

Bankene har nedskalert kontanttilbudet over mange år, men de har etter loven et ansvar for å tilby kontanter, som opprettholdes som et lovlig betalingsmiddel – også av hensyn til beredskap. Det siste året har bankene utviklet et nytt felles rammeverk for innskudd og uttak av kontanter i butikker. Det skal evalueres i løpet av høsten.

I høringen kom det innspill om utviklingen i kontantbruken og forslag om å utrede nærmere konsekvensene av digitale sentralbankpenger, noe komiteen følger opp i denne innstillingen.

Et stort flertall i komiteen ønsker en vurdering av et utvidet mandat for Finansklagenemnda for behandling av klager fra organisasjoner, næringsdrivende og bedrifter. Jeg viser også til forslaget om kontonummerportabilitet, altså det å kunne flytte med seg sitt bankkontonummer over til en ny bank. Det er noe regjeringspartiene ikke stiller seg bak, og det er altså av hensyn til både betydelige tekniske utfordringer og store kostnader ved en slik løsning – som vil måtte bæres av bankkundene.

Med det anbefaler jeg komiteens innstilling.

Egil Knutsen (A) [11:50:57]: Først vil jeg takke saksordføreren for et godt arbeid med saken. Det ligger inne mange spennende forslag fra forskjellige partier i denne innstillingen, som en kanskje ikke har fått gå inn i med samme dybde som de fortjener. Det ligger inne et spennende forslag om statlig investeringsbank – for å ta et eksempel – som kanskje egner seg vel så godt i programprosessen til partiene. Men Arbeiderpartiets hovedkritikk mot regjeringens stortingsmelding, mot finansmarkedsmeldingen, er situasjonen innenfor forbrukslånsmarkedet. Det er bra at tilfanget av ny gjeld har avtatt, men det er fortsatt sånn at 13 pst. av husholdningenes renteutgifter kommer fra forbrukslån, mens bare 4 pst. av de totale utlånene. Misligholdet av disse lånene økte eksponentielt i 2019, og dette var før koronakrisen satte inn i norsk økonomi, og før 400 000 gikk ut i arbeidsledighet. Dette er en finansiell sårbarhet av dimensjoner, både for norsk økonomi som helhet og for alle enkeltskjebner det rammer. Regjeringen burde kommet opp med nye straktiltak mot dette misligholdet som la større risiko over på bankene som gir disse lånene som ikke burde vært gitt.

Under koronakrisen har vi fått tall på at det generelt sett er unge, lavtlønte med kort eller ingen utdanning som har hatt de tøffeste tapene, som mister arbeid og mister inntekt. Det har vært et tydelig ideologisk skille i denne salen, særlig mellom de rød-grønne partiene og regjeringspartiene med Fremskrittspartiet, hvor de rød-grønne bl.a. har ønsket utbyttebegrensninger. Heller ikke i denne meldingen kommer det signaler om at regjeringspartiene ønsker slike utbyttebegrensninger,

og nå har vi fått tall fra finansbransjen om at utbyttene har fortsatt som før, bortsett fra DNBS utsatte utbytte.

Næringslivet har fått kompensasjonsordning. Nå får en også lønnstilskudd, en får garantiordninger, garanterte lån osv. Det kommer stadig nye ordninger – som et bredt flertall i denne salen støtter, fordi vi ønsker å sikre arbeidsplassene og ellers levedyktige bedrifter. Men det bør altså også stilles krav til disse ordningene: utbyttebegrensninger, stopp i bonusutbetalinger og økte lederlønninger er eksempler på det som burde kommet på plass.

Til slutt vil jeg si at Arbeiderpartiet støtter forslag nr. 21, fra Senterpartiet, som er levert inn som et løst forslag til denne saken. Ellers tar jeg opp de forslagene i innstillingen som Arbeiderpartiet står inne i.

Presidenten: Då har representanten Egil Knutsen teke opp dei forslaga han refererte til.

Sigbjørn Gjelsvik (Sp) [11:54:29]: De siste månedene har vist at vi lever i et sårbart samfunn, og at rystelser i økonomien har store konsekvenser for folk i Norge – for inntektene til folk, for arbeidsplassene til folk, for soliditeten til bedriftene. Det at vi har en robust økonomi, og også å ha en god regulering av finansmarkedet, er viktig i en krisetid.

Gjennom behandlingen av finansmarkedsmeldingen og den høringen vi hadde, ble ulike aspekt knyttet til sårbarheten for oss som samfunn, også på finansområdet, framhevet. Blant annet framhevet Finansforbundet de utfordringene og den sårbarhet som vi skaper, gjennom at viktig infrastruktur, tjenester som er helt grunnleggende og kritisk infrastruktur, blir flagget ut, blir levert fra andre land – det er også en fare over tid – der vi ikke har den nødvendige kompetansen i Norge for å ivareta dette. I en krisesituasjon, hvilke konsekvenser vil det kunne ha for Norge som nasjon dersom vi ikke sørger for at vi har både eierskap over og drift av kritisk infrastruktur i Norge? Derfor er det viktig å ta initiativ til å hente slike tjenester hjem. Senterpartiet foreslår i innstillingen å be regjeringen sørge for at kritisk finansiell IT-infrastruktur driftes fra Norge. Det er et svært viktig forslag, der vi har fått illustrert hvor sårbare vi er i dagens situasjon, og også hvor viktig det er å ha kontroll på slike områder.

Vi har også sett betydningen av å ha solide banker i Norge. Bankene vi har i Norge, har vært et viktig virkemiddel gjennom krisen. De har også blitt brukt til å kunne gi lån til små og mellomstore bedrifter – og større bedrifter – ulike plasser i Norge.

Derfor er det også en urovekkende utvikling, det som har skjedd gjennom de senere år, at utenlandske bankers andel av lånemarkedet i Norge, utlånene, spesielt inn mot bedriftsmarkedet, er stadig økende. En av

grunnene til at det er bekymringsverdig, er at det ofte nettopp er i krisetider en ser at utenlandske banker trekker seg tilbake. Det har vi sett i tidligere kriser, og der er også en utfordring nå. Så det at vi sørger for å styrke de norske bankene, å styrke de lokale og regionale bankene som vi har rundt omkring i Norge, er særdeles avgjørende og viktig, ikke bare for banknæringen som sådan. Også finansnæringen er et verktøy for den norske økonomien, for at en skal ha tilgang til kapital for levedyktige bedrifter rundt omkring i hele Norge. Derfor er det veldig bekymringsfullt når en har sett hvor store geografiske forskjeller det er på bruken av midler gjennom lånegarantiordningen for små og mellomstore bedrifter – når en vet hvor bredt krisen har rammet rundt omkring i Norge.

Så til forbrukernes rettigheter: Det er ikke tvil om at i den situasjonen vi nå står i – der det er mange som har mistet inntekt, mange som har blitt ledige, mange som har blitt permittert og gått mye ned i inntekt i løpet av kort tid – er det mange som har havnet i en krevende økonomisk situasjon. Selv om vi har hatt en positiv utvikling med en reduksjon i forbrukslån, eller iallfall i veksten i forbrukslån, er det særdeles viktig å være oppmerksom på hva som nå skjer på det området. Derfor mener vi det er viktig å foreta ytterligere begrensninger, både gjennom markedsføring og gjennom et rentetak. Det er også viktig å regulere inkassobransjen bedre enn i dag. Vi savner fortsatt oppfølging av en reduksjon av inkassosalærer, som regjeringen har sagt skulle gjøres, men som vi fortsatt etterlyser en oppfølging av.

Jeg vil med det ta opp de forslagene som Senterpartiet er en del av.

Presidenten: Då har representanten Sigbjørn Gjelsvik tatt opp dei forslaga han refererte til.

Kari Elisabeth Kaski (SV) [11:59:45]: Jeg tar ordet, kort, for å ta opp det forslaget som SV er en del av, og som ikke har blitt tatt opp så langt.

I innstillingen som vi behandler her, har SV en lang rekke ulike forslag for å sikre at også finansnæringen tar sin rolle i den grønne omstillingen. Det er i dag ikke mangel på kapital som er utfordringen som forhindrer at vi lykkes med å nå klimamålene og å omstille norsk økonomi, men det at kapitalen investeres feil. Der spiller finansnæringen en viktig rolle. Gjennom både samarbeid og initiativ fra finansnæringen selv og også gjennom rammeverk og reguleringer kan vi bidra til at pengene kanaliseres i retning av grønne prosjekter med lav klimarisiko.

Andre forslag som vi fremmer i denne innstillingen, går bl.a. på klimarisiko, bl.a. at næringslivet må pålegges å rapportere på klimarisiko. Det er helt avgjørende hvis vi skal sikre at pengene går i riktig retning. Regjeringen

bør også rapportere på klimarisiko i norsk økonomi i hvert statsbudsjett, sånn at vi får det fulle bildet over den finansielle risikoen som Norge står overfor. Det samme gjelder at Finanstilsynet må få i oppdrag å kjøre stress-tester av klimarisiko. Sammenlignet med land som har gått foran på dette området, ligger vi etter i å ha en god oversikt over Norges klimarisiko totalt sett.

Avslutningsvis vil jeg vise til det som også ble nevnt av representanten Knutsen. Vi foreslår her å opprette en statlig investeringsbank. Det er også noe som andre land allerede har, og som kan bidra til og nettopp sørge for at grønne prosjekter får lån, kapital og tilgang på store, omfattende prosjekter som faller utenfor det eksisterende rammeverket, men også bidra til at privat kapital kan komme inn, fordi det fungerer som en risikoavlastning for den typen prosjekter. Så med dette tar jeg opp forslaget fra SV og Rødt.

Presidenten: Representanten Kari Elisabeth Kaski har teke opp det forslaget ho refererte til.

Ola Elvestuen (V) [12:02:10]: Finansmarkedet er nøkkelen til grønn omstilling og innovasjon, som også forrige taler var innom. Det handler om å skaffe kapital til framtidens grønne løsninger, men det handler også om teknologi og finansiering som gjør det enklere for gründere å satse på egne ideer og initiativ. Norge ligger langt framme i utviklingen av finansteknologi. Norske bedrifter er med på å utvikle stadig nye grønne finansprodukter.

Dette er et marked i vekst og rask endring. Det er en utfordring å sikre at det regulatoriske arbeidet holder tritt med teknologiutviklingen. Derfor er jeg glad for at regjeringen nå har etablert en regulatorisk sandkasse for fintech. Å få på plass denne sandkassen har vært et pågående prosjekt siden 2016. Jeg er fornøyd med at det var vi i Venstre i en blå-grønn regjering som endelig fikk denne på plass i desember 2019. Nå må vi se framover og bistå næringen i en tid som er vanskelig, men som også åpner for nyskaping.

Koronakrisen slo for fullt inn i Norge om lag samtidig som finansmarkedsmeldingen ble utarbeidet ferdig i regjering og levert til Stortinget. Det medførte store utfordringer å kunne gi langsiktige analyser av finansnæringens nåværende og framtidige rolle og utfordringer.

Koronapandemien har endret mye ved folks hverdag, og handelsmønstret vårt har også endret seg. Det er ennå vanskelig å se de fulle konturene av endringene på dette feltet i dag, men jeg legger til grunn at regjeringen vil følge dette nøye og komme tilbake i neste års finansmarkedsmelding med en vurdering av situasjonen.

I februar meldte Norge inn til FN at vi skal redusere våre utslipp med 50 pst. innen 2030 i henhold til Parisavtalen. Vi skal redusere utslippene sammen med EU. I

går kom vi fram til enighet om en grønn tiltakspakke som innebærer en satsing på 3,6 mrd. kr for en grønnere framtid, som bygger på satsinger i tidligere budsjett. Samtidig har vi også i saker som har blitt debattert tidligere i dag, satt strenge krav til kutt i utslipp på norsk sokkel, som skal halveres innen 2030. Dette vil bety mye, også for finansnæringen. Finansieringen av disse grønne prosjektene vi bli viktigere enn noensinne. Vi må forvente at den statlige kapitalen som nå skytes inn i grønne næringer, også utløser tilsvarende investeringer fra private aktører. Det styrker norsk finansnæring, og gir god grunn til å følge nøye med på utviklingen i næringen i året som kommer.

Finansnæringen gir folk muligheten til å følge sine egne drømmer og utvikle sine egne produkter og tjenester. Det er derfor næringen er så viktig for oss i Venstre. Den gir nemlig folk verktøyene til å bestemme over sin egen framtid. Samtidig vet vi at næringen er avgjørende for at vi sammen skal kunne kutte i klimagassutslipp og ta vare på naturen rundt oss. Som næringen bidrar til å skape økt frihet og mulighet for folk, er vi også opptatt av å gi næringen gode rammevilkår. Det er helt avgjørende i årene framover at vi har en finansnæring som aktivt støtter opp under den grønne omstillingen vi må ha, og som verden er helt avhengig av.

Statsråd Jan Tore Sanner [12:05:35]: Situasjonen i finansmarkedene er preget av utbruddet av koronaviruset og de usikre økonomiske utsiktene både internasjonalt og her hjemme. Vekstanslagene for norsk økonomi og verdensøkonomien er blitt kraftig nedjustert. Børsene har falt raskt og dypt. Oljeprisen har svingt voldsomt. Dette danner bakteppet for årets finansmarkedsmelding. Meldingen tar i hovedsak for seg utviklingen før koronakrisen slo inn.

Vi har flere mål for finansmarkedspolitikken:

- Den skal bidra til finansiell stabilitet.
- Den skal sikre at kapitalmarkedene fungerer godt og gi gode rammebetingelser for finansnæringen og næringslivet for øvrig.
- Den skal ikke minst sikre at forbrukerne kan stole på at de finansielle tjenestene, som er viktige i folks liv, er gode og trygge.

Disse målene står støtt, selv om omstendighetene er ekstraordinære.

Tre temaer vies særlig oppmerksomhet i årets melding:

- klimarisiko og grønn finans
- digitalisering av finansielle tjenester og fintech
- tiltak overfor banker og husholdninger for å dempe risikoen for finansiell ustabilitet

Klimaendringene og grønn omstilling påvirker finansmarkedene og kan få konsekvenser for finansiell

stabilitet. Enhetlig rapportering om klimarisiko og klare kriterier for hvilke økonomiske aktiviteter som kan regnes som «grønne», vil kunne gjøre det lettere for investorer å bidra til omstilling. Dette vil også sette myndighetene bedre i stand til å håndtere klimarelatert risiko i finansmarkedene.

Gode løsninger krever godt samarbeid med andre lands myndigheter. Regjeringen har stilt seg bak målene i EU-kommisjonens handlingsplan for bærekraftig finans og har sluttet seg til EUs internasjonale nettverk for bærekraftig finans. Vi følger EUs arbeid tett og er i gang med å gjennomføre nytt EU-regelverk i Norge.

Rask utvikling innen teknologi, markeder og regulering gjør at vi kan se store omveltninger i finansmarkedet fremover. De etablerte finansforetakene utfordres av både nye fintech-virksomheter og store teknologiskaper.

Også på myndighetssiden er det innovasjon: Her i Norge har vi fått på plass en regulatorisk sandkasse der utvalgte aktører kan teste sine konsepter.

Jeg vil også trekke frem samarbeidet om digitale løsninger mellom finansnæringen og myndighetene, som bl.a. bidro til at vi raskt kunne få på plass de tekniske løsningene i kompensasjonsordningen.

Historisk høy gjeld i norske husholdninger gir fortsatt grunn til uro. Veksten i forbrukslån var lenge svært høy, men har de siste årene bremsset opp. I 2019 var det en klar nedgang i utlånsveksten hos forbrukslånsbanker. Dette har fortsatt langt inn i 2020. Samtidig ser vi at mislighold av forbrukslån øker. Det er bekymringsfullt, og vi følger nøye med på den utviklingen. Solide banker og god utlånspraksis er gode forsvar mot økt gjeld.

Det norske finanssystemet er solid, motstandsdyktig og moderne. Det har brukernes tillit. Det er en styrke i dagens krevende situasjon, og noe vi må ta vare på og videreutvikle gjennom gode rammebetingelser og fornuftige krav til finansforetakene.

Presidenten: Det vert replikkordskifte.

Sigbjørn Gjelsvik (Sp) [12:09:47]: Senterpartiet mener det er avgjørende viktig at samfunnskritisk infrastruktur blir eid og driftet fra Norge, og at en også utreder risikoene knyttet til at det i vesentlig grad ikke skjer i dag. Det som er interessant med det, er jo at det er ikke et syn som bare Senterpartiet har. Jeg har også registrert at Norges Bank, i en rapport i forrige måned, for det første kom med klare advarsler om at digital kriminalitet mot finansforetak er økende. Man var også tydelig på at drift av samfunnskritisk infrastruktur i utgangspunktet bør skje fra Norge, og at man i de tilfellene det eventuelt ikke skjer, må ha klare beredskapsløsninger.

Hvordan jobber regjeringen med oppfølgingen av de tydelige rådene som kommer fra Norges Banks side?

Statsråd Jan Tore Sanner [12:10:42]: Regjeringen jobber godt med alle gode råd som kommer – om det er fra Norges Bank, Finanstilsynet eller andre. Så må Finansdepartementet og regjeringen foreta sine egne vurderinger. Men det er noe i premissene i spørsmålet som ikke er riktig, for realiteten er at vel en fjerdedel av det norske bankmarkedet kommer fra utenlandske banker, og det er lavere enn det var for ti år siden. Det er nå en høyere norsk andel enn da Senterpartiet satt i regjering. Hvis man ser på de utenlandske bankene, er det i all hovedsak finske, danske og svenske, med andre ord nordiske banker. Jeg er enig med representanten om den store verdien i at vi har sterke norske miljøer. Ikke minst sparebankene bidrar til det. Med sitt lokale fotfeste betyr det mye for bedrifter over hele Norge.

Sigbjørn Gjelsvik (Sp) [12:11:46]: Jeg takker for svaret på et spørsmål jeg ikke stilte. Det er helt riktig at Senterpartiet er opptatt av norske banker, men det jeg stilte spørsmål om, er den sårbarheten vi har knyttet til driften av samfunnskritisk finansiell infrastruktur. Norges Bank har påpekt det, og Finansforbundet påpekte det i høringen, at nettopp i en krisesituasjon som den vi nå har, ser vi hvor viktig det er å ha kontroll over den grunnleggende infrastrukturen. Mitt spørsmål er hvordan en følger opp det fra regjeringens side, når Norges Bank er så tydelig på både at den digitale kriminaliteten mot norske finansforetak er økende, og at det er behov for å iverksette tiltak sånn at vi sørger for å ivareta kontrollen og redusere sårbarheten vi som samfunn har på det området.

Statsråd Jan Tore Sanner [12:12:37]: Jeg svarte på det spørsmålet, nemlig at dette er forhold som regjeringen og Finansdepartementet jobber kontinuerlig med. Det er spørsmål som Norges Bank følger opp, og det er spørsmål som også Finanstilsynet følger opp. Men det er ikke slik at Norge kan løse alle disse utfordringene selv. Særlig i spørsmål som handler om hvitvasking og økonomisk kriminalitet, har historien vist oss at vi er helt avhengig av samarbeid med EU. Faktisk er det på disse områdene nettopp slik at det er gjennom et forsterket samarbeid også på tilsynssiden vi kan møte mange av disse utfordringene. Her må vi ha to tanker i hodet samtidig. Vi må selvsagt sikre at vi ivaretar de norske og de nasjonale interessene knyttet til infrastruktur, men vi må også samarbeide med EU. Dette er et godt eksempel på hvor viktig det europeiske samarbeidet er, for næringslivet og finansinstitusjonene er tett knyttet sammen.

Sigbjørn Gjelsvik (Sp) [12:13:46]: Det er svært fornuftig å samarbeide med EU samtidig som vi har nasjonal styring og kontroll, og eksempelvis ikke legger det

norske finanstillstyret under EUs styring på vesentlige områder. Men igjen: Det mitt spørsmål handler om, er hvordan vi ivaretar samfunnskritisk infrastruktur. Norges Bank har i rapporten advart betydelig mot konsekvensene det kunne få hvis betalingssystem som ikke er eid og driftet fra Norge, blir slått ut, og en ikke får utført betalinger, sensitive opplysninger kommer på avveier, slik en har sett på andre samfunnsområder. Det er avgjørende viktig at vi sørger for å være herre i eget hus, ha kontroll over de samfunnskritiske funksjonene i Norge, slik som bl.a. Norges Bank har tatt til orde for. Hvorfor er ikke regjeringen villig til å vurdere de spørsmålene og de forslagene som Senterpartiet har i den forbindelse?

Statsråd Jan Tore Sanner [12:14:40]: Når representanten er så upresis i sine spørsmål, blir det også et generelt svar, for vi er alle opptatt av at vi både skal ha god kontroll med og ikke minst sikre infrastrukturen innenfor finansiell sektor. Men dette er et område hvor vi jobber kontinuerlig mellom Norges Bank, Finanstillstyret og departementet, og hvor vi også har et tett samarbeid med EU. Det er helt avgjørende for å kunne håndtere disse utfordringene. Her er det også snakk om grenseoverskridende kriminalitet, og da trenger vi et sterkt samarbeid både på tilsynssiden og på regelverkssiden. Historien har vist oss at vi i Norge har robuste banker nettopp fordi vi bruker de verktøyene vi trenger. Det gjør også at bankene er mer robuste i møte med denne krisen enn det mange banker i andre land er.

Nils T. Bjørke hadde her teke over presidentplassen.

Presidenten: Replikkordskiftet er avslutta.

Aleksander Stokkebo (H) [12:15:57]: Over flere år har det vært en eksplosiv vekst i familienes forbruksgjeld. Derfor har regjeringen strammet inn, og nå er veksten på vei ned. Vi har bl.a. innført forbud mot aggressiv markedsføring, strengere krav til utlånspraksis og bedre informasjon til forbrukeren, og vi har fått på plass gjeldsregisteret.

Dette handler om samfunnets sosiale ansvar for at våre medmennesker ikke skal havne i høy gjeld og et utføre de ikke kommer seg ut av. Hvis for mange husholdninger får en gjeld de ikke evner å bære, kan det dessuten true stabiliteten i landets økonomi.

En av utfordringene for mange forbrukere er at de står midt i et gjeldskaos og helt har mistet oversikt over hvilken gjeld de har. Ofte er den spredt på mange ulike aktører og ulike steder. Et gjeldsregister som viser all gjeld, vil kunne gi dem den etterlengtede og samlede oversikten for å få orden i egen økonomi. Derfor er vi i

regjeringspartiene tydelige på at vi ved evalueringen av gjeldsregisteret skal vurdere å ta inn også annen gjeld, og jeg deler gjerne min vurdering allerede her og nå: Selvfølgelig bør den inn.

For bankene vil gjeldsregisteret være et viktig verktøy for å få tatt en effektiv og korrekt vurdering av kundenes evne til å betjene et eventuelt lån. Det er sentralt at ingen relevant informasjon uteblir når bankene skal ta sin vurdering, for lån gitt på feil premisser vil kunne få dramatiske konsekvenser for den enkelte som ikke klarer å betale tilbake, for bankene som ikke får det utlånte tilbake, og ikke minst for landet.

Høyre er veldig opptatt av et sterkt forbrukervern, og jeg må si at jeg er ekstra bekymret for mange unge mennesker som ikke ser konsekvensene av hva forbrukslån vil bety for dem på sikt. For mange kan det ruinere drømmen om å skaffe seg sin egen bolig og i verste fall ødelegge økonomien for resten av livet. Spesielt i disse koronatider vil mange ha utfordringer med å betale husregninger og lån, og derfor er jeg veldig glad for at vi foreslår å framskynde kutt i inkassogebyrene, slik at folk som havner i et gjeldsuføre, ikke blir bombardert med fullstendig uproporsjonale krav.

Forbrukslånsbankene har fått rikelig med tid og anledning til å vise ansvarlighet. Vi har strammet inn og følger tett med på utviklingen videre i den krevende tiden som er nå, og ved behov vil en vurdere ytterligere innstramminger.

I Norge stiller vi opp for hverandre. Vi har et sosialt ansvar for å unngå at våre medmennesker havner i et gjeldskaos de aldri kommer seg ut av, og det ansvaret tar regjeringen.

Presidenten: Dei talarane som heretter får ordet, har ei taletid på inntil 3 minutt.

Siv Mossleth (Sp) [12:19:38]: Senterpartiet mener at kapitaltilgangen for næringslivet må styrkes også utenfor de mest sentrale delene av landet. Det må ses på den geografiske dimensjonen og vurderes tiltak som sikrer bedre kapitaltilgang i hele Norge. Mulige løsningsalternativer for dette er ikke godt nok kartlagt av regjeringen, og jeg vil minne om at regjeringen i industrimeldingen, Meld. St. 27 for 2016–2017, varslet en offentlig utredning om kapitaltilgangen til norsk næringsliv.

Det var en samlet finanskomite som i Innst. 201 L for 2019–2020, i behandlingen av den statlige garantiordningen for lån til små og mellomstore bedrifter, understreket viktigheten av at det følges opp nøye hvordan disse lånene blir gitt, at de treffer bredt, at de møter det tiltenkte behovet og er gjenstand for politisk oppfølging.

Situasjonen er nå alvorlig for mange små og mellomstore bedrifter landet rundt. Låneordningen treffer

ikke helt behovet, bl.a. gjennom forskriftsfestede vilkår som ikke i tilstrekkelig grad stemmer overens med Stortingets formål. Dagens absolutte krav kan føre til at en del bedrifter som forventes å være lønnsomme under normale markedsforhold, utelukkes fra låneordningene, og vilkårene kan utelukke bedrifter, i strid med det som var intensjonen i ordningen. Det kan gjelde bedrifter som har vært gjennom en omstillings- og konsolideringsprosess for å gjøre bedriften mer solid og markedsrettet.

Jeg er glad for at Arbeiderpartiet har varslet støtte til det løse forslaget, forslag nr. 21, og Senterpartiet håper at flere parti vil stemme for dette viktige forslaget. Det lyder som følger:

«Stortinget ber regjeringen om å justere Garantordningen for lån til små og mellomstore bedrifter slik at den ikke utelukker bedrifter i strid med det som var intensjonen i ordningen, for eksempel bedrifter som har vært gjennom en omstillings- og konsolideringsprosess for å gjøre bedriften mer solid, og i tillegg gi bankene større mulighet til å utøve skjønn.»

Presidenten: Representanten Siv Mossleth har teke opp det forslaget ho refererte.

Karin Andersen (SV) [12:22:18]: Denne saken handler om mye, men den handler også om forbrukslån. Det er jo en fin ting når man kan håndtere det og har økonomi til det, men dessverre er det en kilde til veldig mye ulykke også. Jeg har jobbet med dette i svært mange år her på Stortinget, også da vi satt i regjering. Da lå det et forslag om et gjeldsregister klart til denne regjeringen. Det tok dessverre mange år før det kom på plass, og da det kom på plass, var det en altfor smal ordning som ikke fanget opp alle typer lån, som selvfølgelig bør registreres samtidig. Hvis ikke får man ikke en total oversikt over den låneporteføljen som den enkelte har. Da er det også vanskelig for kreditorer å ha oversikt over det, og de kan da kanskje gi lån til noen som ikke skulle ha hatt det.

Det er nok også mye penger å tjene i disse markedene. Det betyr at noen nesten kaster lån etter folk som aldri skulle hatt det. Derfor har SV også jobbet for at man må ha et rentetak på den typen usikret gjeld, altså at kreditor tar en større risiko når man låner ut til mennesker som åpenbart ikke skulle hatt mer gjeld, og at man ser på gebyrene i hele systemet, slik at man etter de effektiviseringene som nå har foregått i bransjen, ikke fortsatt får lov til å ta høye gebyrer for ting som er digitalisert og nå ikke koster noen ting. Dette baller veldig på seg for veldig mange.

Det er fremmet forslag i denne saken som omhandler noe av dette. Jeg er veldig glad for at flere nå bl.a. me-

ner at man i dette gjeldsregisteret bør registrere all gjeld. Det er kjempeviktig at vi får det på plass, slik at frarådingsplikten hos kredittinstitusjonene også kan bli reell. Da må det håndheves skikkelig, slik at den som ikke gjør den kredittsjekken ordentlig, også må bære en større risiko sjøl når man bidrar til den gjeldsbelastningen som enkelte har, og som de overhodet ikke takler.

Presidenten: Fleire har ikkje bedt om ordet til sak nr. 6.

Sak nr. 7 [12:24:55]

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om Endringer i midlertidig lov om tilpasninger i introduksjonsloven for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19 (Innst. 359 L (2019–2020), jf. Prop. 123 L (2019–2020))

Presidenten: Etter ønske frå kommunal- og forvaltningskomiteen vil presidenten ordna debatten slik: 3 minutt til kvar partigruppe og 3 minutt til medlemmer av regjeringa.

Vidare vil det verta gjeve anledning til tre replikkar med svar etter innlegg frå medlemmer av regjeringa, og dei som måtte teikna seg på talarlista utover den fordelte taletida, får òg ei taletid på inntil 3 minutt.

Olemic Thommessen (H) [12:25:36] (ordfører for saken): Denne saken dreier seg om midlertidige endringer i introduksjonsloven for å håndtere noen av de utfordringene som følger av covid-19-epidemien.

Det foreslås bestemmelser om utvidet og forsterket introduksjonsprogram, karriereveiledning og utvidet opplæring i norsk. Det er sentrale områder i introduksjonsprogrammet og utrolig viktig for dem det angår.

De foreslåtte bestemmelsene er endringer i den midlertidige loven som Stortinget vedtok den 26. mai. Det sier noe om hvilken dynamikk vi står oppi, når det gjelder løpende å måtte tilpasse de reglene vi har på forskjellige områder, i dette tilfellet introduksjonsprogrammet. I det perspektivet er jeg glad for at det er en stor vilje på Stortinget til å behandle kjapt og ha et godt klima når vi jobber med dette i komiteen.

Fremskrittspartiet støtter ikke det fremlagte forslaget, noe jeg antar de selv vil redegjøre for. For øvrig er det bred tilslutning til forslaget, med unntak av ett punkt, som dreier seg om hvem som skal få mulighet til å ha henholdsvis seks måneders eller ett års forlengelse av introduksjonsprogrammet dersom det er behov for dette for å komme i jobb eller utdanning. Her fremmer Senterpartiet og SV et eget forslag, som jeg også regner med at de vil belyse nærmere selv. Når regjeringspartiene ikke går inn for dette forslaget, er det fordi vi mener at denne

problemstillingen i praksis vil gjelde relativt få, og at de foreslåtte endringene vil være mulig å praktisere.

For øvrig skal det også nevnes at komiteens flertall, alle utenom Fremskrittspartiet, som vil stemme imot hele loven, også er opptatt av at de økonomiske konsekvensene for kommunene er ivaretatt.

Det viktigste er uansett at vi gjennom disse bestemmelsene tar aktive grep for at covid-19-epidemien ikke skal få større negative konsekvenser for integreringsarbeidet enn høyst nødvendig. Tidsfaktoren er viktig i integreringsarbeid. Ventetid og utsettelse gir dårlig motivasjon for dem det angår, og dårligere resultater for det norske samfunnet som helhet. Jeg er derfor glad for den brede oppslutningen disse forslagene har fått.

Jon Engen-Helgheim (FrP) [12:28:27]: Som nevnt av saksordføreren, støtter ikke Fremskrittspartiet forslagene til endring fra regjeringen. Det er fordi vi ikke har noen tro på at disse tiltakene vil gjøre noe annet enn øke kostnadene.

Vi vet at vi allerede i dag har et system som ikke fungerer godt nok. Det er altfor få som kommer ut i arbeid eller videre utdanning etter endt introduksjonsprogram. Å bare forlenge de ordningene som i utgangspunktet ikke har noe særlig god effekt, kommer bare til å bidra til flere utgifter og ikke bedre resultater.

Gjennom den krisen som nasjonen har vært inne i, har det blitt innført en rekke støtteordninger for alle dem som blir rammet. Ved å opprette særordninger for bare innvandrerbefolkningen på denne måten, kommer man bare til å bygge opp under at passivitet belønnes med nye ordninger. I Norge må vi nok bli mye tydeligere på – spesielt etter den krisen vi har vært igjennom og er i – at støtteordninger, tilpassinger, tilrettelegging og ordninger det ikke stilles krav til, må bygges ned. Vi må bli flinkere til å gi tydelige signaler om at dersom man ønsker å lykkes i Norge, er det først og fremst knallhard egeninnsats som må til.

Grunnen til at jeg sier dette, er at vi gjennom veldig mange år har forsøkt med disse ordningene som har dårlige resultater. Vi må slutte bare å gjøre mer av det som ikke virker, når vi ser at det vi gjør, ikke virker.

Dette forslaget får ikke Fremskrittspartiets støtte. Det er både for å spare kostnader og fordi vi burde ha gitt et signal om at nå må man ty til egeninnsats for å lykkes, istedenfor bare å signalisere at det kommer nye ordninger, som vi vet fra før at har dårlig effekt.

Karin Andersen (SV) [12:30:56] (komiteens leder): Dette forslaget kommer av at man ser at det i en kritisk periode der man har måttet sette introduksjonsprogrammene på vent, er mye å ta igjen. Det er bra at man får mulighet til å ta igjen det, og også at man i større grad får lov til å fullføre det man har startet på.

Det er ikke alt ved introduksjonsordningen som har vært bra, og vi har mange synspunkter om hvordan man kan gjøre den bedre, slik at flere faktisk får en kompetanse som gjør at de har en sjanse til å få jobb eller komme inn i videre utdanning. Det handler i hovedsak om at man må få lov til å fullføre de løpene som er en del av programmet man er inne i.

Det kommer en sak til Stortinget som vi nå behandler i komiteen, om varige endringer i introduksjonsordningen. Der tas det en god del steg i riktig retning, ikke langt nok, synes vi, men i positiv retning der også. Det må handle om det forskningen sier om at hvis vi skal få folk i jobb, må vi tette gapet mellom hva folk kan og hva arbeidslivet krever.

Tiltakene som er gjort gjennom Nav, er også sjekket. Mange havner på de tiltakene etter at de har gått ut av introduksjonsordningen. Det er også ganske mye kritikk rettet mot det fra bl.a. Riksrevisjonen og andre forskningsinstitutter. Det meste handler om at det ikke er en god nok plan for det, og at det ikke er kompetansehevende nok. Det baserer seg på korte kurs som blir mye mer konfeksjon enn skreddersøm, og det er skreddersøm som i langt større grad må til hvis man skal lykkes med dette.

SV vil gjerne at vi skal lykkes – og lykkes enda bedre enn vi gjør i dag. Derfor støtter vi disse endringene, bortsett fra den ene distinksjonen som er gjort mellom disse to ulike gruppene i loven. Vi klarer ikke å se at det er framført noen særlig gode argumenter for dette skillet, og mener at ut fra en individuell vurdering og individuelle behov må det være mulighet for alle å få forlengelse med inntil ett år hvis man klarer å gjennomføre de kompetanseløpene man er inne i, og som man har blitt enige om, for å kunne komme seg videre enten det er i arbeid eller et videre utdanningsløp. Derfor ønsker Senterpartiet og SV at alle som omfattes av denne midlertidige loven, skal kunne få rett til den forlengelsen.

Jeg tar opp forslaget som står i innstillingen.

Presidenten: Representanten Karin Andersen har tatt opp det forslaget hun refererte til.

Statsråd Guri Melby [12:34:03]: Utbruddet av covid-19 har ført til høy arbeidsledighet. Nyankomne innvandrere med lav formell kompetanse er blant dem som vil oppleve utfordringer med å komme i jobb i tiden framover. Regjeringen mener at det at denne gruppen skulle stå uten et tilbud fra høsten av, kanskje på det tidspunktet det er aller vanskeligst å komme seg inn i det norske arbeidsmarkedet, er en veldig dårlig idé. Det er mye bedre at vi sørger for at de har et tilbud og får forsterket sin kompetanse.

Regjeringen har foreslått 456 mill. kr til integreringsarbeid, som bl.a. skal gi økt innsats i introduksjons-

programmet og utvidet norskopplæring. Tiltakene innebærer at ordningen i introduksjonsloven styrkes, og må derfor lovreguleres.

Jeg foreslår at deltakere som er i slutfasen av introduksjonsprogrammet, får rett til utvidet programtid på inntil seks måneder hvis de har behov for utvidelse for å komme i arbeid eller utdanning. De som har lengre tid igjen i programmet, får rett til å få revidert sin individuelle plan og få fastsatt et sluttmaal for deltakelsen. Jeg foreslår også at de som kan fullføre videregående opplæring innenfor programmet, kan få inntil fire års programtid. Jeg foreslår at både de som er i slutfasen av programmet, og de som har lengre tid igjen, får rett til behovsprøvd karriereveiledning. Karriereveiledning kan være nyttig for bl.a. å avgjøre om det er behov for utvidet programtid, og om deltakerens mål bør endres.

I lys av forslaget fra SV og Senterpartiet har jeg også lyst til å understreke at det er et bærende prinsipp i introduksjonsloven at tilbudet skal være individuelt tilpasset. Det skal være tilpasset den enkeltes behov. Det betyr at behovet for forlengelse kan være veldig forskjellig. Det kan bety at uavhengig av hvilken kategori man havner i, kan det være ulikt hvor lang forlengelse gruppene får. Det som var viktig for oss, var å sørge for at begge gruppene kunne få forlengelse, men det er nok flere innenfor den ene kategorien som har behov for lengre forlengelse. Det viktige her er at det gjøres en god vurdering i hvert enkelt tilfelle.

Gode norskkunnskaper er avgjørende for overgang til arbeid eller utdanning, særlig i et veldig utfordrende arbeidsmarked. Jeg foreslår derfor at de som avslutter opplæringen i norsk i perioden fra august og ut 2020, får rett til inntil seks måneder utvidet opplæring.

Jeg foreslår at den midlertidige loven om tilpassing av introduksjonsloven deles i flere kapitler. De nye bestemmelsene foreslås i kapittel 1 og åpner for tiltak som kan vare i flere år. Derfor foreslår jeg at kapittel 1 oppheves fra den tid Kongen bestemmer. Reglene som allerede gjelder, videreføres i kapittel 2 og oppheves 1. november.

Presidenten: Det vert replikkordskifte.

Karin Andersen (SV) [12:36:52]: Jeg er glad for den presiseringen som statsråden gir, at det skal være åpning for individuell forlengelse når det er fornuftig. Grunnen til at vi har foreslått dette, er ikke noe ønske om at de som er ferdige og klare for å gå videre, ikke skal gjøre det, men at loven nå er tydelig på at hvis det er individuelle behov, så skal de ivaretas.

Jeg fant veldig lite begrunnelse i proposisjonen for dette skillet, annet enn at man var i ulike faser, men det er et faktum at en kan være i slutfasen, og det er da man innser at man ikke når målet. Så er statsråden enig i at

det da er bedre å forlenge med ett år, enn at man detter ut og kanskje må begynne nesten på nytt igjen?

Statsråd Guri Melby [12:37:50]: Dette framstår kanskje litt mer teknisk enn det egentlig er, men saken er at alle, også i dag, kan få utvidet programtid med inntil ett år. Så ser vi at kommunene kanskje benytter dette handlingsrommet lite, og det er også litt av grunnen til at vi nå foreslår en mulighet for ytterligere forlengelse. Det skal ikke være slik at de som allerede har fått ett års forlengelse, ikke får noen mulighet til forlengelse akkurat denne veldig spesielle høsten, at de ikke bruker opp retten sin, for å forklare det på den måten. Så det var viktig for å sikre at begge gruppene kunne få en mulighet til forlengelse.

Muligheten til å få forlenget programmet er det samme, men det kreves da – hvis man skal få et helt år – at det skal være realistisk at man kan fullføre videregående opplæring, for å få den forlengelsen. Dette er også et skille som ligger i forslaget til ny integreringslov. Men det viktige her er jo, som jeg også sa i innlegget mitt, at det skal gjøres en individuell vurdering ut fra hva man har behov for. Vi tror at med dette treffer vi de aller, aller fleste og det behovet de har for forlengelse.

Karin Andersen (SV) [12:38:54]: Det er bra at det skal kunne gjøres en forlengelse når det er hensiktsmessig. Men det koster penger, og statsråden påpeker nettopp at her ser det ut til at kommunen bruker denne muligheten lite. Det kan handle om penger, men det kan handle om andre ting også. Det er derfor jeg må spørre om pengene: Det er helt riktig at i krisepakken er det lagt inn penger til dette nå, men det kan påløpe økte utgifter også til neste år. Er det slik at regjeringen nå på en måte anser seg ferdig med dette regnestykket og mellomværende med kommunene i denne krisepakken, eller vil dette også bli vurdert opp mot neste års budsjett, slik at man får dekning hvis det viser seg at flere nå faktisk bruker denne utvidelsesmuligheten som det nå åpnes for?

Statsråd Guri Melby [12:39:48]: I den finansieringen som kommunene får knyttet til det å ta imot innvandrere og gi introduksjonsprogrammet, ligger det allerede inne en finansiering også av mulig utvidelse. Men, som også representanten Andersen peker på, fordi vi ser at dette blir lite brukt, legger vi nå inn en ekstrabevilgning på 456 mill. kr i revidert nasjonalbudsjett. Dersom denne ordningen skal forlenges, vil det være naturlig å ha en diskusjon om en skal legge inn en ytterligere forsterkning i nye budsjetter, men det får vi komme tilbake til da.

Jeg har også lyst til å understreke at dette er en ekstraordinær situasjon der kanskje mange – mer enn van-

lig – er nødt til å endre de løpene de er inne i. Det kan hende at noen nå har gått et løp der de har kvalifisert seg for et yrke, f.eks. innenfor restaurant- og matfag eller turistnæringen, der det ser ut til å være veldig vanskelig å få seg relevant arbeid nå i høst. Derfor er det nå sannsynligvis enda flere enn vanlig som er nødt til å revidere sine mål, og kanskje revurdere akkurat hva de kvalifiserer seg for.

Presidenten: Replikordskiftet er over.
Flere har ikkje bedt om ordet til sak nr. 7.

Sak nr. 8 [12:40:53]

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om Midlertidig lov om innreiserestriksjoner for utlendinger av hensyn til folkehelsen (Innst. 366 L (2019–2020), jf. Prop. 124 L (2019–2020))

Presidenten: Etter ønske frå kommunal- og forvaltningskomiteen vil presidenten ordna debatten slik: 3 minutt til kvar partigruppe og 3 minutt til medlemmer av regjeringa.

Vidare vil det verta gjeve anledning til replikkordskifte med inntil tre replikkar med svar etter innlegg frå medlemmer av regjeringa, og dei som måtte teikna seg på talarlista utover den fordelte taletida, får òg ei taletid på inntil 3 minutt.

Ove Trellevik (H) [12:41:22] (ordførar for saka): Verdas helseorganisasjon erklærte 11. mars at utbrotet av sjukdomen covid-19 utgjør ein pandemi og er alvorleg for den internasjonale folkehelsa. Dagen etter, 12. mars, avgjorde regjeringa å innføra ei rekkje restriksjonar for landet vårt. Handteringa av covid-19-epidemien må leggjast opp på ein slik måte at me til kvar tid har kontroll på smittespreiinga og har god helseberedskap til eiga befolkning.

Gjennom avgjerda av Kongen i statsråd tre dagar seinare, dvs. 15. mars i år, vart det innført strenge avgrensingar for utlendingars rett til å reisa inn i Noreg. Noreg har kontroll på smitta per dags dato, men covid-19 vil framleis vera ein trussel mot folkehelsa fram til det er tilstrekkeleg immunitet i befolkninga, eller det ligg føre ein vaksine.

Innreiserestriksjonar er eit meir inngripande tiltak enn f.eks. bruk av ekstra karantene, men det er betydeleg enklare å handheva. I tillegg til å avgrensa talet på tilreisande vil det minska den generelle personmobiliteten i samfunnet og dermed også smittespreiinga. Difor er innreiseavgrensingar å føretrekkja.

Dei europeiske landa som deltek i Schengen-samarbeidet, har etter oppmoding frå EU innført strenge avgrensingar i tredjelandsborgarars rett til innreise. I til-

legg har mange Schengen-land innført restriksjonar på tilgangen til innreise over dei indre grensene i EU. Regjeringa har signalisert at det frå norsk side vil skje ei gradvis oppmjuking, men meiner samtidig at det er behov for å vidareføra bruk av innreiserestriksjonar i ei tid framover. Innreiserestriksjonane har til no vore regulert i ei forskrift, den såkalla bortvisningsforskrifta, med grunnlag i smittevernlova. Forslaget i proposisjonen vi vedtek i dag, er ei mellombels lov om innreiserestriksjonar for utanlandske borgarar av omsyn til folkehelsa.

Tilrådinga frå komiteen vert fremja av ein samla komité, med unntak av § 2 første ledd bokstav b og § 6 tredje ledd andre punktum. Framstegspartiet og Sosialistisk Venstreparti har eigne merknader og forslag i saka, og eg reknar med at dei vil gjera greie for forslaga sine sjølv.

Jon Engen-Helgheim (FrP) [12:44:18]: Vi har vært gjennom en veldig vanskelig tid, og det er all mulig grunn til både å berømme regjeringen og vise forståelse for alle de vanskelige avveiningene som har blitt gjort, og alle de vanskelige vurderingene av hva man skal innføre restriksjoner på og ikke. Det kommer sikkert til å bli debattert i veldig lang tid framover hva som var rett og galt, men mye har i hvert fall blitt gjort riktig.

I denne saken er Fremskrittspartiet uenig i regjeringens beslutning om at man skal unnta asylsøkere fra innreiserestriksjonene. Det kommer ikke mange asylsøkere i dag, det er helt riktig – de siste tre ukene har det vel kommet rundt 30 – men i den perioden vi er inne i, er kostnadene mye høyere per asylsøker. Vi har vært gjennom en periode hvor vi har vært nødt til å sørge for tilstrekkelig beredskap for egne innbyggere, som også foregående taler var inne på. Vi vet at man på mottaks-senteret har et fullt utstyrt legesenter som kunne vært satt av til annen beredskap, og vi vet også at på grunn av smittevernrestriksjoner og karantenebestemmelser må UDI nå utvide mottakskapiteten betraktelig, i en periode hvor det kommer veldig få asylsøkere, noe som er meget kostnadskrevende.

Hvis vi ser lite grann på hva dette egentlig koster oss i livsløpskostnader på dem som kommer i en normal situasjon, så vil de rundt 30 som har kommet på tre uker gjennom denne perioden, gjennom en dyp økonomisk krise for landet, påføre nasjonen anslagsvis livsløpskostnader på rundt 325 mill. kr. Det er mye penger. Det er penger vi burde ha unnlatt å pådra oss i en dyp økonomisk krise.

Asylsøkere som kommer til grensen i Norge, har i nesten samtlige tilfeller vært gjennom en lang rekke trygge land, som de både kunne og burde ha søkt om beskyttelse i, eller hvor de har hatt beskyttelse. Da er det ikke sånn at det vil være et grovt brudd på verken inter-

nasjonale forpliktelser eller andre konvensjoner å nekte behandling av asylsøknader i en sånn unntakssituasjon som man nå har vært i. Det vil faktisk være et helt galt signal å gi at man unntar asylsøkere fra innreiserestriksjoner når alle andre innbyggere har måttet ofre svært mye, og de aller fleste har fått sine rettigheter krenket. Da bør det også gjelde for alle, for å gi et signal som folk vil oppfatte som rettferdig.

Med det vil jeg ta opp forslaget fra Fremskrittspartiet.

Presidenten: Representanten Jon Engen-Helgheim har teke opp det forslaget han refererte til.

Karin Andersen (SV) [12:47:36] (komiteens leder): SV er glad for at regjeringen står på at mennesker som søker beskyttelse fra krig, og som har ofret alt, også skal kunne slippe gjennom grensene sjøl når det er en pandemisituasjon. Så det er jeg veldig glad for: at regjeringen har stått på det og ser at det er et hensyn som er nødvendig å ta, også i en slik krisesituasjon. Det er altså fullt mulig å ha folk som kommer fra utlandet, i karantene. Og ja, det er nok mange som har ofret mye i dette landet, men det er ikke sånn at det har vært en lidelses-historie for alle, så jeg tror vi skal tone det litt ned.

SV har ment at vi nå burde åpne for at de som har fått opphold i Norge gjennom familiegjenforening, skulle få komme inn etter disse nye bestemmelsene. Jeg regner med at det er mange flere enn meg som har fått alle disse henvendelsene fra familier som er splittet, og som må bo hver for seg veldig lenge, der det er fullt mulig for folk å reise inn og gå i karantene og ikke skulle utgjøre noen smitterisiko i det hele tatt.

Retten til familie og retten til fri bevegelse er også menneskerettigheter, og det skal vesentlige og tunge grunner til for at de blir satt til side. Vi mener at det er liten grunn nå til å fortsette med å unnta tredjelandsborgere som har fått innvilget søknad om familiegjenforening, fra innreiseforbudet.

Så er det et par andre punkter som vi har stilt oss kritisk til. Det ene er at man kan se bort fra at vedtaket om bortvisning skal være skriftlig. Det har noe å gjøre med at man skal kunne klage på en sak, og det er veldig vanskelig å klage på en sak hvis det ikke er noe skriftlig å forholde seg til. Det er et rettssikkerhetsproblem, og det håper jeg statsråden kanskje kan si litt om, for sjøl i krisesituasjoner er det viktig at man har orden på slike ting.

Det andre er om det er behov nå for uten noe annet enn gjennom en hastelov å vedta at det er andre enn politiet som skal ha myndighet til å utvise. Det mener vi ikke er utredet godt nok. Det er ganske alvorlig ting å gi politimyndighet til bl.a. militæret. Det mener SV at i så fall burde ha vært utredet på en grundigere måte, så Stortinget også hadde fått muligheter til å ha en grundi-

gere behandling, muligheter til å ha høringer osv., for å kunne gjennomføre en så gjennomgripende endring.

Derfor tar jeg opp forslaget fra SV som er fremmet i innstillingen.

Presidenten: Representanten Karin Andersen har teke opp det forslaget ho refererte til.

Statsråd Monica Mæland [12:51:04]: Jeg er glad for at komitéflertallet støtter den foreslåtte loven om innreiserestriksjoner som er knyttet til håndteringen av covid-19-pandemien.

Jeg vil understreke at selv om det i proposisjonen er foreslått at loven skal gjelde ut oktober, er det på ingen måte sikkert at det blir behov for innreiserestriksjoner helt fram til denne datoen. Lovforslaget sikrer imidlertid at visse restriksjoner kan fastholdes dersom det faktisk viser seg å være nødvendig.

Regjeringen har stor forståelse for de vanskeligheter disse restriksjonene medfører, både for privatpersoner, for næringslivet og for kulturlivet. Derfor har vi gradvis myket opp innreiserestriksjonene som ble innført i mars. Fram til nå er det bare noen begrensede kategorier som har fått innvilget søknad om familiegjenforening, og som har fått rett til innreise. Med grunnlag i de helsefaglige vurderingene gjøres det nå fortløpende vurderinger med hensyn til å åpne ytterligere opp. Statsministeren vil allerede på pressekonferansen senere i dag komme med nyheter om dette.

Flere europeiske stater legger nå opp til å heve restriksjonene på indre grenser, før det deretter planlegges for en felles oppmykning overfor reisende fra tredjeland. Vi har ofret mye for å ha kontroll i Norge, og vi ser at denne innsatsen har gitt resultater. Vi er derfor opp-tatt av å foreta en kontrollert og gradvis lemping i innreiserestriksjonene.

I proposisjonen har vi foreslått at hovedreglene om hvem som kan reise inn i Norge, fastsettes i lov, men at nærmere regler kan gis i forskrift. Det vil gi fleksibilitet til å justere reglene i tråd med smitteutviklingen. Det er viktig at vi åpner opp steg for steg, slik at vi kan evaluere oppmykningen vi gjennomfører, og deretter vurdere om det er grunnlag for ytterligere oppmykning.

Som en del av det europeiske fellesskapet ønsker Norge å samordne prosessene med dem som skjer i øvrige EU- og Schengen-land. Det må imidlertid skje gradvis og i det tempoet smittesituasjonen tillater. Ikke alle land kan gå like fort fram, og framover må vi derfor se på noen ulikheter fra land til land, avhengig av smittesituasjonen.

Presidenten: Fleire har ikkje bedt om ordet til sak nr. 8.

Sak nr. 9 [12:53:38]

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om Midlertidig lov om forlenget frist og unntak fra krav til fysisk generalforsamling og årsmøte mv. i boligbyggelag, borettslag og eierseksjonssameier for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19 (Innst. 384 L (2019–2020), jf. Prop. 128 L (2019–2020))

Presidenten: Etter ønske frå kommunal- og forvaltningskomiteen vil presidenten ordna debatten slik: 3 minutt til kvar partigruppe og 3 minutt til medlemmer av regjeringa. Vidare vil det verta gjeve anledning til replikkordskifte med inntil tre replikkar med svar etter innlegg frå medlemmer av regjeringa, og dei som måtte teikna seg på talarlista utover den fordelte taletida, får også ei taletid på inntil 3 minutt.

Torill Eidsheim (H) [12:54:23] (ordførar for saka): Føremålet med dette lovforslaget er å leggje til rette for at bustadbyggjelag, burettslag og eigarseksjonssameige kan gjennomføre sine lovpålagde oppgåver utan at dette kjem i strid med pålegg og anbefalingar som helsemyndigheitene har gjeve no som ei følgje av covid-19-utbrotet. Det inneber å gjere unntak frå krava i bustadbyggjelagsloven, burettslagsloven og eigarseksjonsloven om fysisk oppmøte på generalforsamling og årsmøte og om fysisk signatur i dei same lovane.

Lovforslaget legg vidare til rette for at bustadbyggjelag, burettslag og eigarseksjonssameige kan kommunisere elektronisk med del- og seksjonseigarar, heilt uavhengig av om desse har førehandssamtykka til elektronisk kommunikasjon. I tillegg inneheld lovforslaget ei bestemming om å forlengje fristen for å halde generalforsamling og årsmøte i 2020 til den 31. august.

På høyringa blei det føreslått permanente lovendringar som skulle gjere bustadlovane teknologinøytrale. Denne proposisjonen omhandla mellombelse lovendringar, men høyringsinnspela avdekte at enkelte problemstillingar krev meir utgreiing. Departementet har varsla forslag til permanente lovendringar, og at det vil kome ei ny høyring før behandling på Stortinget.

I behandlinga av den mellombelse loven har komiteens medlemmar vore opptekne av at dei løysingane som blir valde, må vere eigna til å sikre at del- og seksjonseigarane har moglegheit til å vareta sine interesser. Det er blitt føresett at val av løysingar har ein funksjonalitet som sikrar høg deltaking, og at det blir streva etter å kunne tilby sakspapir til seksjons- og deleigarar som ikkje innehar digital kompetanse, òg i denne mellombelse situasjonen vi no står i. For å klargjere dette tydeleg ønskjer komiteen at lovens tekst òg bør vise til dette.

Med dette viser eg til at Prop. 128 L for 2019–2020 blir føreslått sett i verk straks, med verknad fram til

1. november 2020. Det er ein samla komité som støttar dette. Med det anbefaler eg tilrådinga i innstillinga.

Karin Andersen (SV) [12:57:25] (komiteens leder): Jeg vil gjerne takke komiteen for veldig godt samarbeid i denne saken.

Vi har behandlet flere saker som omhandler digitalisering. Digitalisering er jo for de fleste av oss, i hvert fall i mange situasjoner, veldig fint, men for noen blir dette altså en ny svær bøyg. Jeg har fått mange henvendelser fra eldre folk som ikke har tilgang til pc eller IKT sjøl, og som ikke har fått med seg innkallinger som har kommet, og som ikke i det hele tatt har mulighet til å følge med på noe så viktig som årsmøter er i borettslag eller eierseksjonssameier. Det handler om hjemmet deres, og da er det kjempeviktig at ikke rettighetene deres blir satt til side.

Derfor var jeg under behandlingen veldig opptatt av at vi måtte få inn dette med at de i hvert fall hadde rett til å få innkalling og øvrige dokumenter tilsendt på papir. Da jeg leste proposisjonen, så jeg også at det lå implisitt der, og derfor var det viktig at vi skrev det litt tydeligere, for jeg tror ikke det er så mange som skal praktisere denne midlertidige loven, som sitter og leser verken lovens forarbeider eller merknadene våre, men lovens tekst vil derimot bli lest, og da blir det forstått

Jeg håper også at vi når skal jobbe videre med slike saker – for jeg er jo for at vi skal åpne for digitale løsninger permanent på mange områder – samtidig må sikre at det er manuelle løsninger for dem som ikke behersker de nye digitale plattformene og ikke får dem til å virke. Det tror jeg mange av oss har opplevd i denne koronatiden, der vi har sittet og skulle vært med på møter og det har klikket både her og der. Selv om vi synes at vi har litt kompetanse, og til og med har store staber til å hjelpe oss med at det skal fungere, så klikker det av og til. Det betyr at vi ikke kan legge alt over på dette når det går så dypt inn i både folks privatliv og det private eierskapet til boligene deres. Men det gjelder også på andre områder.

Så jeg ber Stortinget om at vi må være obs på dette framover. Det blir sikkert litt dobbeltarbeid av det, men det må på plass, ellers er det ikke likestilt. Det er kjempeviktig at de lovene vi vedtar her, ikke skaper skiller mellom folk, heller ikke på det digitale området.

Statsråd Nikolai Astrup [13:00:38]: Når vi nå har fått kontroll på smittespredningen, åpner vi samfunnet igjen – gradvis, kontrollert og sammen. Men ingen vet hvor lenge vi vil ha smitte i samfunnet, og hvor lenge vi må forholde oss til smitteverntiltak.

Så lenge retningslinjer og regler for smittevern gjelder, er det vanskelig å avholde generalforsamling eller årsmøte i boligbyggelag, borettslag og eierseksjonssameier. Det er vanskelig å planlegge når vi ikke vet hvordan

pandemien utvikler seg. Det er vanskelig å gjennomføre når det er strenge regler om avstand og rengjøring, og det er vanskelig å legge til rette for deltagelse når noen vegrer seg for å delta i fysiske møter.

Regjeringen mener derfor at det er behov for to midlertidige tiltak:

For det første er det behov for å forlenge de midlertidige unntakene fra kravet om fysisk oppmøte som var hjemlet i koronaforskriften i perioden 27. mars til 27. mai. Fysisk oppmøte har flere fordeler, og mange beboere ønsker å møte naboene ansikt til ansikt. Men i den situasjonen vi er i nå, vil det hjelpe mange boligbyggelag, borettslag og sameier å ha fleksibilitet til å gjennomføre digitale møter dersom man ønsker det.

Jeg presiserer at en forutsetning for forslaget er at ingen andelseiere eller seksjonseiere faller utenfor når avgjørelser skal tas. For å sikre dette stiller den midlertidige loven krav til beslutningsprosessene. I tillegg har en samlet komité presisert at seksjons- og andelseiere som ønsker innkalling og øvrige dokumenter tilsendt på papir, skal ha rett til det.

Jeg vil også fremheve at midlertidig fjerning av de rettslige hindrene for digitale møter selvfølgelig ikke innebærer noe forbud mot å holde fysiske møter.

For det andre er det behov for å forlenge den lovbestemte fristen for å avholde møtene i år. Selv om det igjen er mulig å ha fysiske møter med mange deltakere, vet vi at det er mange som ikke har fått gjennomført møtene – og det er blitt krevende å ta igjen alle disse innen utgangen av juni. Regjeringen foreslår derfor en fristforlengelse til 31. august.

Jeg er glad for at det ser ut til å være enighet i komiteen knyttet til behovet for den midlertidige loven, og at komiteen har behandlet forslaget så raskt.

Til slutt vil jeg nevne at regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med forslag om permanente endringer slik at boliglovene blir teknologinøytrale.

Presidenten: Fleire har ikke bedt om ordet til sak nr. 9.

Sak nr. 10 [13:02:47]

Innstilling fra justiskomiteen om Endringer i midlertidig lov om tilpasninger i prosessregelverket som følge av utbruddet av covid-19 mv. (forkynnelse mv.) (Innst. 381 L (2019–2020), jf. Prop. 122 L (2019–2020))

Presidenten: Etter ønske fra justiskomiteen vil presidenten ordne debatten slik: 3 minutt til kvar partigruppe og 3 minutt til medlemmer av regjeringa.

Vidare vil det verta gjeve anledning til inntil fem replikkar med svar etter innlegg frå medlemmer av regjerin-

ga, og dei som måtte teikna seg på talarlista utover den fordelte taletida, får òg ei taletid på inntil 3 minutt.

Solveig Schytz (V) [13:03:32] (ordfører for saken): Utbruddet av covid-19 har skapt utfordringer for mange samfunnsfunksjoner, også for domstolene. Forslagene i denne proposisjonen legger til rette for at domstolene og andre aktører i justissektoren kan avvikle saker på en trygg og forsvarlig måte. De foreslåtte lovbestemmelsene både utfyller, supplerer og fraviker enkelte prosessregler i bl.a. tvisteloven, straffeprosessloven og domstolloven, og vil på ulike måter gjøre det lettere å gjennomføre saker, samtidig som smittevernet blir ivaretatt.

Forslaget åpner for flere metoder for forkynnelse. Noen typer beskjeder, som f.eks. meddelelse av dom eller innkalling av siktede eller vitner til rettsmøter, gjøres i dag som forkynnelser som har bestemte formkrav. Dagens formkrav gir ikke adgang til å gi forkynnelse over telefon, videokonferanse eller e-post. Dette lovforlaget åpner for denne muligheten.

Forslaget åpner også for å gjøre det enklere å flytte saker mellom domstolene dersom covid-19-situasjonen gjør dette nødvendig. Flytting kan være aktuelt dersom en domstol må stenge eller har så lav bemanning at det ikke er hensiktsmessig eller forsvarlig å behandle saker i domstolen, eller dersom gjennomføring av enkelte rettsaker vil være vanskelig. I de tilfellene domstolen ikke er stengt, forutsettes det at saken bare kan flyttes dersom domstolen selv ønsker det og partene i saken og domstolen som mottar saken, har hatt anledning til å uttale seg.

I forslaget foreslås det å gi en ytterligere åpning for skriftlig behandling i saker i jordskifteretten, sammenlignet med gjeldende rett, og lovforlaget gir en åpning for at domstolene kan beslutte at meddommere i nye saker kan trekkes fra den kommunen der rettsmøtet skal holdes, eller fra de kommunene som ligger nærmest denne kommunen, og endre reglene for innkalling av meddommere. Det er imidlertid viktig at prinsippet om tilfeldig valg av meddommere skal tilstrebes også ved en slik type innkalling.

Lovforlaget utvider adgangen for hvilke saker som kan gjennomføres med tilståelsespådommelse. Det kan føre til at flere saker kan avvikles på kortere tid og med færre personer til stede enn under en normal retts sak.

Lovforlaget utvider også Riksadvokatens anledning til å konstituere statsadvokater på midlertidig basis.

En samlet komité merker seg at lovforlaget ikke innebærer forslag om å redusere kravet til antall lekdommere i lagmannsretten, slik det var foreslått i Domstoladministrasjonens høringsnotat.

Ettersom smittevernanbefalingene om en avstand på to meter mellom personer nå er blitt redusert, vil det være enklere å gjennomføre rettssaker i rettsaler som i en periode var for små til å kunne brukes under covid-19-utbruddet.

Jeg vil takke hele komiteen for godt samarbeid i arbeidet med denne saken, selv om fristene har vært svært korte. Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité, med unntak av ny § 6 c, som fremmes av komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Senterpartiet og Venstre.

Ingunn Foss (H) [13:06:40]: Komiteen har hatt til behandling forslag om endringer i midlertidig lov om tilpasninger i prosessregelverket som følge av covid-19-pandemien. Forslagene i proposisjonen supplerer de midlertidige endringene som er vedtatt tidligere, og legger til rette for at domstolene og andre aktører i justissektoren kan avvikle saker på en trygg og forsvarlig måte etter smitteutbruddet. Allerede vedtatte og foreslåtte endringer har som mål å sikre en forsvarlig saks- gang uten for store forsinkelser som følge av pandemien.

Det er bred enighet i komiteen om at det kan innføres midlertidige regler om elektronisk forkynnelse og telefonforkynnelse. Alle høringsinstanser støtter dette, og det pekes også på at det i Sverige og Danmark i stor grad er åpnet for disse løsningene allerede før covid-19-situasjonen oppsto. Lovforslaget presiserer at det må utvises varsomhet med å forkynne sensitive opplysninger over e-post. Videre presiseres det at forkynnelse over telefon passer best for enkle beskjeder og ikke for å kommunisere kompliserte dommer.

Det er også bred enighet i komiteen om at vi trenger mer fleksible regler for overføring av saker mellom sideordnede domstoler, uttrekning og tilkalling av meddommere, Riksadvokatens adgang til å konstituere statsadvokater, mer bruk av skriftlig behandling i jordskiftesaker og en utvidet adgang til forenklet behandling av en straffesak når siktede tilstår det straffbare forholdet.

Saksavviklingen i domstolene har blitt svært redusert som følge av utbruddet. Endringene som allerede er gjort, og de som vedtas her i dag, vil bidra til at domstolene kan behandle så mange saker som mulig samtidig som smittevernet og sikkerheten for alle involverte ivaretas.

Petter Eide (SV) [13:08:39]: Jeg skal ta ordet ganske kort. Det er ikke så veldig mye å tilføye her, komiteen har stort sett vært enige i disse punktene, vi varierer bare på et par steder, som jeg vil redegjøre for.

Vi i SV har stilt oss litt tvilende til å endre reglene for forkynnelse, altså bruke telefon, fordi vi er opptatt av at

vi skal være helt sikre på at de som mottar disse beskjedene, mottar beskjedene helt korrekt. Derfor har vi lagt inn et forslag med ønske om at departementet utvikler en form for veileder eller en sjekklister, slik at man er helt sikker på at forkynnelsen forstås på riktig måte. Det kan være personer i den andre enden som kanskje er i en opprørt tilstand, i rus, er psykisk syk eller syk på annen måte, og vi må være helt sikre på at det å gjøre det på den måten blir forstått på en ordentlig måte. I tillegg mener vi at den typen forkynnelse som det åpnes opp for her, skal komme i tillegg til, ikke som erstatning for, de eksisterende prosedyrene. Man kan kanskje bruke det der det er nødvendig, men ikke som erstatning for de eksisterende prosedyrene. Med det legger jeg fram det forslaget.

Når det gjelder punktet om tilståelsesdommer, ønsker vi ikke under voteringen å støtte forslaget om ny § 6 c, som utvider adgangen til tilståelsesdommer. Vi er enig i at man godt kan vurdere på mer generell basis hvordan domstolene skal åpne for tilståelsesdommer, men vi synes det er unødvendig at det gjøres som en del av en hurtigprosedyrer nå. Jeg synes at man verken i denne saken eller andre saker vi har hatt til behandling i justiskomiteen knyttet til covid-19, har fått synliggjort behovet så sterkt at det har vært nødvendig å innføre hurtigprosedyrer. Justisministeren har fra denne talerstolen og også skriftlig overfor komiteen sagt at kriminalitetsbildet verken har økt eller endret seg vesentlig. Vi mener at det å innføre nye prosedyrer for tilståelsesdommer ved hjelp av en hurtigbehandling ikke gir tilstrekkelig rettssikkerhet og en tilstrekkelig behandling av de sakene på en ordentlig måte. Derfor ønsker ikke SV å støtte forslaget til ny § 6 c.

Presidenten: Då har representanten Petter Eide teke opp det forslaget han refererte til.

Statsråd Monica Mæland [13:11:29]: Tiltakene som ble innført etter utbruddet av covid-19, har fortsatt negative konsekvenser for saksavviklingen i domstolene. Driften i domstolene stoppet nesten helt opp i perioden etter 13. mars, og et stort antall rettsmøter ble utsatt eller avlyst. Selv om saksavviklingen har økt som følge av midlertidige regelverksendringer og endringer i smittevernanbefalingene, er det fortsatt utfordringer knyttet til domstolenes mulighet til å avvikle saker. Det er viktig at vi unngår å bygge opp store restanser i domstolene som kan påvirke saksbehandlingstiden i lang tid framover, også etter at smittevernanbefalingene oppheves.

Den 26. mai vedtok Stortinget midlertidig lov om tilpasninger i prosessregelverket som følge av utbruddet av covid-19 mv. Loven, som trådte i kraft 27. mai 2020, inneholder regler om bl.a. utvidet adgang til bruk av

fjernmøter, skriftlig behandling og elektroniske signaturløsninger.

Forslagene i proposisjonen supplerer de midlertidige endringene som er vedtatt, og legger ytterligere til rette for at domstolene og andre aktører i justissektoren kan avvikle saker på en trygg og forsvarlig måte etter smitteutbruddet. Forslagene åpner bl.a. opp for elektronisk forkynnelse og telefonforkynnelse. Det vil være mer effektivt og smittevernfarelig forsvarlig enn dagens forkynningsmåter. Forslagene har gjennomgående fått god oppslutning i høringen og bygger på innspill fra bl.a. domstolene selv om hvilke tilpasninger i regelverket som det er behov for.

Dette lovforslaget vil bidra til å øke saksavviklingen og gjøre domstolene bedre i stand til å utføre sitt samfunnsoppdrag. I en velfungerende rettsstat og for den enkelte borgers rettssikkerhet er det av grunnleggende betydning at saker behandles på en betryggende måte og innen rimelig tid. Jeg er derfor glad for at justiskomiteen støtter forslaget.

Presidenten: Dei talarane som heretter får ordet, har òg ei taletid på inntil 3 minutt.

Solveig Schytz (V) [13:13:45]: En av de foreslåtte lovendringene i denne proposisjonen åpner for at saker kan flyttes mellom tingrettene dersom covid-19-situasjonen gjør det nødvendig. Flytting av saker kan være aktuelt dersom en domstol må stenge eller har så lav bemanning at det ikke er hensiktsmessig eller forsvarlig å behandle saker i domstolen, eller dersom gjennomføring av enkelte rettssaker vil være vanskelig.

15 av dagens 60 tingretter har bare én dommer, og disse vil være særlig sårbare for eventuell stenging i en smittesituasjon og ved sykdom blant ansatte. Derfor er det bra at vi nå åpner for at saker kan flyttes til domstoler i nærheten, slik at de som er involvert i rettstvister, kan få avgjort saken så snart som mulig og ikke må leve i usikkerhet fordi saken blir utsatt.

Jeg merker meg at også Senterpartiet, Fremskrittspartiet og Arbeiderpartiet støtter denne endringen. Derfor finner jeg det underlig at disse partiene går imot regjeringens domstolsreform der vi nettopp foreslår å beholde alle tinghus, men slå sammen rettskretser, slik at saker enklere kan flyttes mellom nærliggende domstoler når det er behov for det.

Det er ikke bare under covid-19-perioden at dommere kan bli syke, eller det plutselig kommer mange saker til en domstol. Allerede før covid-19 var det lange køer ved flere domstoler, og dagens regelverk gir dessverre domstolene liten mulighet til å avlaste hverandre. Riksrevisjonen omtaler køsituasjonen ved domstolene som svært alvorlig, og de peker på at domstolene må få mulighet til å flytte saker mellom seg for å redusere køene.

Dette har regjeringen nå foreslått, men opposisjonen har allerede sagt nei til forslaget før det er kommet til Stortinget. For meg og Venstre er dette uforståelig, og det vil dessverre til syvende og sist gå ut over vanlige folk som må vente altfor lenge for å få behandlet saken sin i domstolen.

Presidenten: Fleire har ikkje bedt om ordet til sak nr. 10.

Sak nr. 11 [13:15:41]

Innstilling fra næringskomiteen om Midlertidig lov om utsettelse av fristene for å fastsette årsregnskap mv. og avholde ordinær generalforsamling mv. for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19 (Innst. 363 L (2019–2020), jf. Prop. 129 L (2019–2020))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

Tone Wilhelmsen Trøen hadde her gjeninn tatt presidentplassen.

Votering

Etter at det var ringt til votering, uttalte

presidenten: Statsråd Iselin Nybø vil overbringe 3 kgl. proposisjoner.

Statsråd Iselin Nybø overbrakte 3. kgl. proposisjoner (se under Referat).

Presidenten: Stortinget går da til votering over sakene på dagens kart.

Votering i sak nr. 1, debattert 12. juni 2020

Presidenten: Sak nr. 1 er tredje gangs behandling av lover og gjelder lovvedtak 120 med den vedtatte anmerkning i Stortingets møte 8. juni 2020.

Det voterer dermed over lovvedtaket med den vedtatte anmerkning fra andre gangs behandling.

V o t e r i n g :

Lovvedtaket med den vedtatte anmerkning fra andre gangs behandling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Stortingets lovvedtak er dermed bifalt ved tredje gangs behandling og blir å sende Kongen i overensstemmelse med Grunnloven.

Votering i sak nr. 2, debattert 12. juni 2020

Presidenten: Sak nr. 2 er andre gangs behandling av lover og gjelder lovvedtak 132.

Det foreligger ingen forslag til anmerkning. Stortingets lovvedtak er dermed bifalt ved andre gangs behandling og blir å sende Kongen i overensstemmelse med Grunnloven.

Votering i sak nr. 3, debattert 12. juni 2020

Innstilling fra finanskomiteen om Midlertidige endringer i petroleumsskatteloven (Innst. 351 L (2019–2020), jf. Prop. 113 L (2019–2020))

Presidenten: Under debatten er det satt frem i alt 29 forslag. Det er

- forslagene nr. 1–3, fra Hadia Tajik på vegne av Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt
- forslagene nr. 4–10, fra Kari Elisabeth Kaski på vegne av Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt
- forslagene nr. 11–15, fra Kari Elisabeth Kaski på vegne av Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne
- forslag nr. 16, fra Kari Elisabeth Kaski på vegne av Sosialistisk Venstreparti og Rødt
- forslagene nr. 17–24, fra Kari Elisabeth Kaski på vegne av Sosialistisk Venstreparti
- forslagene nr. 25–29, fra Bjørnar Moxnes på vegne av Rødt

Det voteres over forslagene nr. 26 og 27, fra Rødt.

Forslag nr. 26 lyder:

«Stortinget ber regjeringen gå sammen med industrien og fagbevegelsen om å undertegne en felles samfunnskontrakt som skal ligge til grunn for kraftfulle krisetiltak og offentlige bevilgninger. En slik samfunnskontrakt skal bygge på følgende forutsetninger:

Staten forplikter seg til investeringer som erstatter tapte oljeinvesteringer, jobbgaranti og inntektssikring for alle i oljerelaterte næringer, og aktiv bruk av statlig eierskap for å opprettholde og hente tilbake innenlands industrivirksomhet i hele Norge.

Bedriftene forplikter seg til utbyttestans for private investorer, at miljøvennlige og langsiktige investeringer får forrang, og at oppdrag går til norske underleverandører og følger norske og bransjevise standarder for lønns- og arbeidsvilkår.»

Forslag nr. 27 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge fram forslag om å sette av 500 mrd. kroner fra SPU som et nasjo-

nalt grønt industrifond for langsiktige strategiske investeringer i norsk industriproduksjon, med formål om å sikre teknologisk utvikling, økt eksport av varer, flere industriarbeidsplasser, økt verdiskaping og mer videreforedling i Norge.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Rødt ble med 85 stemmer mot 1 stemme ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 13.27.46)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 25, 28 og 29, fra Rødt.

Forslag nr. 25 lyder:

«Stortinget ber regjeringen gjennomføre tilbakekjøp av aksjer i Equinor med mål om å oppnå fullt eierskap over selskapet, avvikle utenlandssatsingen i olje- og gassprosjekter og bygge opp selskapet som et industrilokomotiv for verdiskaping i Norge.»

Forslag nr. 28 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utvide permitteringslengden til 52 uker for å ta vare på kompetanse i leverandørindustrien og andre sektorer.»

Forslag nr. 29 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre at beslutningen om å legge ned produksjonsanlegget på Strendene i Sandnessjøen blir omgjort.»

Sosialistisk Venstreparti har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Rødt ble med 80 mot 6 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 13.28.04)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 18 og 24, fra Sosialistisk Venstreparti.

Forslag nr. 18 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede om petroleumsskatteregimet skal gjøres om til en ren kontantstrømbeskatning på permanent basis.»

Forslag nr. 24 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge fram en sak om ilandføring av oljen fra Johan Castberg-feltet for Stortinget senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2021.»

Rødt har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti ble med 81 mot 5 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 13.28.21)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 17 og 19–23, fra Sosialistisk Venstreparti.

Forslag nr. 17 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at petroleumsselskapene kan bli tilført likviditet gjennom en av de eksisterende låneordningene som har blitt opprettet våren 2020, eller på annen måte yte lån til markedsmessige betingelser. Staten skal vurdere klimarisikoen forbundet med dette.»

Forslag nr. 19 lyder:

«Stortinget ber regjeringen innføre strengere kontrollvirksomhet for å unngå skandaleprosjekter, og særlig at det ikke velges for risikable løsninger som fellesskapet må ta regningen for, og komme tilbake til Stortinget med denne senest innen statsbudsjettet for 2021.»

Forslag nr. 20 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utforme forslag som innebærer en positiv differensiering av klimavennlige investeringer i petroleumsskatten, f.eks. ved at friinntekten kun gis til de prosjektene som innebærer reelle utslippsreduksjoner. Det skal også vurderes om plugging av brønner kan dra nytte av samme differensiering.»

Forslag nr. 21 lyder:

«Stortinget ber regjeringen i dialog med operatørene sørge for en forpliktende avtale om at utslippene fra olje- og gassproduksjonen på norsk sokkel reduseres med 50 pst. innen 2030 sammenlignet med 1990, og komme tilbake til Stortinget med denne senest innen revidert nasjonalbudsjett 2021.»

Forslag nr. 22 lyder:

«Stortinget ber regjeringen gå i dialog med operatører på norsk sokkel å definere et år som grense for når alle nye felt med PUD skal ha teknologi med netto nullutslipp, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.»

Forslag nr. 23 lyder:

«Stortinget ber regjeringen stille som krav om elektrifisering i vedtak av PUD. Elektrifisering skal gjøres lønnsomt gjennom økt CO₂-avgift. Det opprettes et CO₂-fond som den økte CO₂-avgiften betales inn til, og som benyttes til å finansiere prosjekter for å kutte utslipp.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti ble med 80 mot 6 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 13.28.38)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 16, fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre at rettighets-
haverne i lys av det bedre skatteregimet for investeringer og aktivitet velger kontraksstrategier som vektlegger leveringssikkerhet, nærhet, norske HMS-standarder, samt bruk av fagarbeidere og lærlinger.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt ble med 80 mot 6 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 13.28.53)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 13, fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen utforme et forslag til lovendring med sikte på å fjerne fradragsberettigelse for kommunikasjonsarbeid i særskatten for petroleum, og komme tilbake med dette i forbindelse med statsbudsjettet for 2021.»

Rødt har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne ble med 79 mot 7 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 13.29.10)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 11, 12, 14 og 15, fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne.

Forslag nr. 11 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fjerne friinntekten så lenge det gis anledning for umiddelbar utgiftsføring.»

Forslag nr. 12 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede etablering av hydrogenproduksjon i Finnmark.»

Forslag nr. 14 lyder:

«Stortinget ber regjeringen innføre muligheter for direkte utgiftsføring av investeringer i havvind i 2020 og i fem år fremover.»

Forslag nr. 15 lyder:

«Stortinget ber regjeringen innføre en mulighet til å få utbetalt skatteverdien av eventuelle underskudd fra investeringer i havvind i 2020 og fem år fremover.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne ble med 80 mot 6 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 13.29.34)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 4–10, fra Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt.

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber regjeringen i forbindelse med de midlertidige endringene i petroleumsskatteloven senke terskelen for når PUDer og PADer skal behandles i Stortinget, fra 20 mrd. kroner til 10 mrd. kroner og komme tilbake til Stortinget med denne senest innen utgangen av juni. Den reduserte terskelen for innleveringer til Stortinget skal gjelde like lenge som de midlertidige endringene i petroleumsskatteloven.»

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at petroleumsselskapene integrerer klimarisiko i sin ordinære virksomhet og rapporterer om dette i tråd med TCFD-rammeverket, slik det allerede gjøres for finansielle investeringer gjennom Norges Bank og Folketrygdfondet, i løpet av 2021.»

Forslag nr. 6 lyder:

«Stortinget ber regjeringen kartlegge oljebrønner med ukjent posisjon og komme tilbake til Stortinget med satsing på utvikling av ny teknologi og kommersialisering for brønnplugging.»

Forslag nr. 7 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge frem et program for plugging av oljebrønner, forvaltet av Norges forskningsråd. Det skal bevilges 200 mill. kroner til formålet på statsbudsjettet per år de neste 5 årene.»

Forslag nr. 8 lyder:

«Stortinget ber regjeringen stille krav til offshore supply-skip om lavutslippsløsninger fra 2025, nullutslipp fra 2030, samt at det første hydrogen-drevne skipet tas i bruk senest i 2022.»

Forslag nr. 9 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at petroleumsselskapene ikke betaler ut utbytte så lenge en midlertidig endring av petroleumsskatten er virksom.»

Forslag nr. 10 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at petroleumsselskapene ikke kjøper tilbake egne aksjer så lenge en midlertidig endring av petroleumsskatten er virksom.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt ble med 79 mot 7 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 13.29.51)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 1–3, fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt.

Forslag nr. 1 lyder:

«Stortinget ber regjeringen inngå en avtale med petroleumsselskapenes bransjeorganisasjon for 2020 og 2021 om å fryse bonusutbetalinger og lønnsvekst for ledende ansatte, så lenge den midlertidige endringen av petroleumsskatten er virksom.»

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme et forslag om å midlertidig endre aksjeloven og allmennaksjeloven slik at utbyttegrunnlaget for 2020 og 2021 korrigeres for den likviditetslettelse petroleumsselskapene får utbetalt iht. den midlertidige endringen i petroleumsskatteloven § 11 første ledd.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme et forslag om å begrense adgang for tilbakekjøp av aksjer for petroleumsselskapene for 2020 og 2021 tilsvarende den sum likviditetslettelse petroleumsselskapene får utbetalt iht. den midlertidige endringen i petroleumsskatteloven § 11 første ledd.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt ble med 45 mot 41 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 13.30.12)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

v e d t a k

A.

L o v

om endring i lov om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster mv. (petroleumsskatteloven)

I

I lov 13. juni 1975 nr. 35 om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster mv. (petroleumsskatteloven) gjøres følgende endring:

§ 3 d annet ledd tredje punktum skal lyde:

Fradraget settes til andelen av selskapets netto finanskostnader som svarer til 50 prosent av forholdet mellom skattemessig nedskrevet verdi i *særskattegrunnlaget* per 31. desember i inntektsåret av formuesobjekter tilordnet sokkeldistriktet og gjennomsnittlig rentebærende gjeld gjennom inntektsåret.

II

I lov 13. juni 1975 nr. 35 om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster mv. (petroleumsskatteloven) gjøres følgende endring:

Ny § 11 Overskrift og første til femte ledd skal lyde:
§ 11 *Midlertidige regler om avskrivning, friinntekt og underskudd*

(1) Utgifter pådratt i inntektsårene 2020 og 2021 til erverv av rørledning og produksjonsinnretning med de installasjoner som er en del av eller tilknyttet slik innretning, jf. § 3 b annet punktum, tillagt en friinntekt på 24 pst., kan fradras i grunnlaget for særskatt i det året utgiftene pådras.

(2) Utgifter til erverv av rørledning og produksjonsinnretning med de installasjoner som er en del av eller tilknyttet slik innretning, jf. § 3 b annet punktum, tillagt en friinntekt på 24 pst., kan fradras i grunnlaget for særskatt i det året utgiftene pådras dersom de er omfattet av følgende plan, søknad eller underretning:

a) plan for utbygging og drift etter petroleumsløven § 4-2 innkommet til Olje- og energidepartementet før 1. januar 2023 og godkjent før 1. januar 2024, eller

b) plan for anlegg og drift etter petroleumsløven § 4-3 innkommet til Olje- og energidepartementet før 1. januar 2023 og godkjent før 1. januar 2024, eller

c) søknad om fritak for plan etter petroleumsløven § 4-2 sjette ledd og § 4-3 fjerde ledd, jf. § 4-2 sjette ledd, innkommet til Olje- og energidepartementet før 1. januar 2023 og godkjent før 1. januar 2024, eller

d) skriftlig underretning (søknad) om vesentlig avvik eller endring av forutsetningene for fremlagt eller godkjent plan og vesentlige endringer av innretninger etter petroleumsløven § 4-2 syvende ledd, eller etter § 4-3 fjerde ledd, jf. § 4-2 syvende ledd, innkommet til Olje- og energidepartementet før 1. januar 2023 og godkjent før 1. januar 2024.

(3) Plan, søknad eller underretning etter annet ledd må være godkjent av Olje- og energidepartementet etter 12. mai 2020.

(4) Annet ledd gjelder bare utgifter pådratt senest i året for planlagt produksjonsstart for petroleumforekomsten eller året for planlagt driftsstart for innretningen, som angitt i de dokumenter som er godkjent av Olje- og energidepartementet etter annet ledd bokstavene a til d. Hvis plan eller søknad etter annet ledd gjelder tilleggsinvestering på petroleumforekomst som allerede er i produksjon, omfatter annet ledd bare utgifter pådratt senest i året for planlagt driftsstart for tilleggsinvesteringen slik det er angitt i planen eller søknaden.

(5) Bestemmelsene i § 3 b annet punktum og § 5 fjerde ledd første og annet punktum får ikke anvendelse

i grunnlaget for særskatt for utgifter som etter første og annet ledd fradras i det året de pådras.

III

I lov 13. juni 1975 nr. 35 om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster mv. gjøres følgende endring:

Ny § 11 sjette ledd og syvende ledd skal lyde:

(6) Skatteverdien av underskudd og ubenyttet friinntekt oppstått i inntektsårene 2020 og 2021 kan kreves utbetalt fra staten. Skatteverdien av underskudd fastsettes ved å multiplisere udekket underskudd i alminnelig inntekt i sokkeldistriktet og i grunnlaget for særskatt med gjeldende satser i inntektsåret. Skatteverdien av ubenyttet friinntekt fastsettes ved å multiplisere ubenyttet friinntekt med gjeldende særskattesats i inntektsåret. Beløpet fastsettes av skattemyndighetene for det inntektsåret underskudd og ubenyttet friinntekt er oppstått. Når skatteverdien av underskudd og ubenyttet friinntekt kreves utbetalt etter dette ledd, skal underskuddet og ubenyttet friinntekt ikke behandles etter andre bestemmelser i § 3 c eller § 5.

(7) Skatteverdien av underskudd og ubenyttet friinntekt i sjette ledd skal utbetales i seks terminer etter reglene i dette ledd. Skatteverdien til utbetaling (negativ terminskatt) skal skrives ut til det beløp som negativ terminskatt ventes å utgjøre for vedkommende inntektsår. Ved utskrivningen fordeles beløpet i seks deler. Terminskatten kan endres frem til forfallstid for fjerde termin med virkning for de tre siste terminene. Den skattepliktige skal ha adgang til å uttale seg før utskrivning etter annet punktum eller endring etter fjerde punktum finner sted. Bestemmelsene i § 7 nr. 4 og nr. 5 gjelder tilsvarende. Videre får bestemmelsene gitt i eller i medhold av skattebetalingsloven om forfall og renter mv. for terminskatt etter § 7, tilsvarende anvendelse for negativ terminskatt etter dette ledd.

IV

I lov 13. juni 1975 nr. 35 om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster mv. gjøres følgende endring:

Ny § 11 åttende ledd skal lyde:

(8) Departementet kan gi forskrift til utfylling og gjennomføring av denne paragraf, herunder fastsette hva som skal regnes som produksjonsstart eller driftsstart etter fjerde ledd for plan eller søknad som omfatter flere trinn eller petroleumforekomster. Videre kan departementet gi regler om skattlegging ved realisasjon og uttak når kostpris for driftsmidlet er omfattet av første og annet ledd.

V

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2020.

Endringen under II trer i kraft straks med virkning for utgifter pådratt fra og med inntektsåret 2020.

Endringen under III trer i kraft straks med virkning for underskudd og ubenyttet friinntekt oppstått i inntektsårene 2020 og 2021.

Endringen under IV trer i kraft straks.

Presidenten: Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 78 mot 7 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 13.31.02)

Presidenten: Det voterer over lovens overskrift og loven i sin helhet.

Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble bifalt med 79 mot 7 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 13.31.39)

Presidenten: Lovvedtaket vil bli ført opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Videre var innstilt:

B.

I

Stortinget ber regjeringen om å sikre at en ytterligere prioritering av brønnplugging blir vektlagt når OG21-strategien skal oppdateres.

II

Stortinget ber regjeringen legge frem forslag som sikrer null- og lavutslippsløsninger for offshorefartøy i petroleumsproduksjon.

III

Stortinget ber regjeringen sammen med bransjen legge frem en plan for hvordan utslippene fra olje- og gassproduksjonen på norsk sokkel reduseres med 50 pst. innen 2030, sammenlignet med 2005, innenfor dagens virkemiddelbruk. Videre må planen ivareta hensynet til kostnadseffektive utslippsreduksjoner, herunder videre elektrifisering av eksisterende felt og lav- og nullutslippsteknologi på nye felt og hensynet til

kraftsystemet på fastlandet. Dette arbeidet ferdigstilles i løpet av 2021.

IV

Stortinget ber regjeringen sette ned et utvalg for å utrede de samlede rammebetingelsene, herunder skatte- og avgiftssystemet, for å fremme klimavennlige investeringer og lange verdikjeder basert på fornybare ressurser i Norge. Slike investeringer kan omfatte skog- og treforedling, fisk og fiskeforedling, karbonfangst og -lagring, hydrogen, havvind og grønn skipsfart. Utvalgets arbeid legges fram for offentligheten innen første halvår 2022. Utvalget skal trekke på kompetansemiljøet til NTNU/Sintef i Trondheim.

V

Stortinget ber regjeringen tydeliggjøre overfor rettighetshaverne at de i lys av det bedre petroleums-skatteregimet for investeringer og aktivitet bør velge kontraktstrategier som vektlegger leveringssikkerhet, HMS-standarder på minst norsk nivå, og bruk av fagarbeidere og lærlinger.

VI

Stortinget ber regjeringen sørge for at ringvirkninger på fastlandet utredes ved nye utbygginger, og gjennomføre en evaluering av lokale, regionale og netto nasjonale ringvirkninger/sysselsetting ved nye prosjekter som omfattes av de midlertidige endringene i petroleums-skatten, samt bruk av null- og lavutslippsteknologi, og legge dette frem for Stortinget i en vurdering i løpet av første halvår 2023.

VII

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om økt bevilgning til Arbeidstilsynet og Petroleumstilsynet ut over ordinær prisjustering av budsjettet med til sammen minimum 20 mill. kroner i statsbudsjettet for 2021.

VIII

Stortinget ber regjeringen ta initiativ til et samarbeid med partene i arbeidslivet for flere faste ansatte, krav til rekruttering av lærlinger, samt videreutvikling av sterke kompetansemiljøer med bakgrunn i olje-, gass-, og leverandørindustrien og med overføringsverdi til fornybare industrier.

IX

Stortinget ber regjeringen senest innen utgangen av oktober 2020 legge fram et lovforslag om en løsning for å sikre ilandføringsterminalen på Veidnes som er knyt-

tet til de midlertidige endringene i petroleumsskatteloven eller andre tilsvarende virkemidler.

Presidenten: Det voteres over B, IX.

Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 78 mot 7 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 13.32.03)

Presidenten: Det voteres over B, øvrige romertall.

Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 80 mot 6 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 13.32.39)

Votering i sak nr. 4, debattert 12. juni 2020

Innstilling fra finanskomiteen om Statsrekneskapen 2019 (Innst. 356 S (2019–2020), jf. Meld. St. 3 (2019–2020))

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

v e d t a k :

Meld. St. 3 (2019–2020) – Statsrekneskapen 2019 – vedlegges protokollen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 5, debattert 12. juni 2020

Innstilling fra finanskomiteen om Rapport fra Norges Banks representantskap for 2019 (Innst. 352 S (2019–2020), jf. Dokument 9 (2019–2020))

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

v e d t a k :

Dokument 9 (2019–2020) – Rapport fra Norges Banks representantskap for 2019 – vedlegges protokollen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 6, debattert 12. juni 2020

Innstilling fra finanskomiteen om Finansmarkedsmeldingen 2020 (Innst. 353 S (2019–2020), jf. Meld. St. 22 (2019–2020))

Presidenten: Under debatten er det satt frem i alt 21 forslag. Det er

- forslagene nr. 1 og 2, fra Eigil Knutsen på vegne av Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt
- forslagene nr. 3–5, fra Eigil Knutsen på vegne av Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt
- forslag nr. 6, fra Sigbjørn Gjelsvik på vegne av Fremskrittspartiet og Senterpartiet
- forslagene nr. 7–13, fra Sigbjørn Gjelsvik på vegne av Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt
- forslag nr. 14, fra Sigbjørn Gjelsvik på vegne av Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt
- forslag nr. 15, fra Sigbjørn Gjelsvik på vegne av Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti
- forslag nr. 16, fra Sigbjørn Gjelsvik på vegne av Senterpartiet og Rødt
- forslagene nr. 18–20, fra Sigbjørn Gjelsvik på vegne av Senterpartiet
- forslag nr. 17, fra Kari Elisabeth Kaski på vegne av Sosialistisk Venstreparti og Rødt
- forslag nr. 21, fra Siv Mossleth på vegne av Senterpartiet

Det voteres over forslag nr.17, fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede om bankenes kredittgivning er samfunnsøkonomisk gunstig og vurdere om det er hensiktsmessig med en kvoteordning (credit guidance) på bankenes utlån for forskjellige sektorer.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt ble med 80 mot 6 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 13.34.06)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 18–20, fra Senterpartiet.

Forslag nr. 18 lyder:

«Stortinget ber regjeringen gjøre en ny vurdering av om kravet til økt systemrisikobuffer bør utsettes og melde tilbake til Stortinget på egnet måte.»

Forslag nr. 19 lyder:

«Stortinget ber regjeringen vurdere hvordan ordningen med skyggerating kan gjeninnføres, og hvilke grep Stortinget og regjeringen kan ta for å oppnå dette, og komme tilbake til Stortinget med en sak som dette senest våren 2021.»

Forslag nr. 20 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede erfaringene med garantiordningen for lån til små og mellomstore bedrifter, og vurdere lignende ordninger som en del av næringspolitikken.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Senterpartiet ble med 77 mot 9 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 13.34.21)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 21, fra Senterpartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen om å justere Garantiordningen for lån til små og mellomstore bedrifter slik at den ikke utelukker bedrifter i strid med det som var intensjonen i ordningen, for eksempel bedrifter som har vært gjennom en omstillings- og konsolideringsprosess for å gjøre bedriften mer solid, og i tillegg gi bankene større mulighet til å utøve skjønn.»

Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Senterpartiet ble med 47 mot 39 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 13.34.39)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 16, fra Senterpartiet og Rødt. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at en eventuell tilknytning til en EU-tilsynsstruktur mot hvitvasking og terrorfinansiering ivaretar norsk handlingsrom og ikke innebærer avståelse av suverenitet til EU- eller EØS-organer.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Senterpartiet og Rødt ble med 76 mot 10 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 13.34.55)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 15, fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede innføring av differensierte systemrisikobufferkrav og melde tilbake til Stortinget senest i forbindelse med Finansmarkedsmeldingen 2021.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ble med 72 mot 14 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 13.35.11)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 14, fra Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen sette ned et utvalg som skal vurdere hvordan man kan øke markedsandelene til banker og finansinstitusjoner hjemmehørende i Norge, og komme tilbake til Stortinget med en melding om dette senest våren 2022.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt ble med 71 mot 15 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 13.35.27)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 7–13, fra Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt.

Forslag nr. 7 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede risikoen ved at driften av IT-systemer er utkontraktert til aktører i utlandet, og hvordan sentrale IKT-leverandører og datasentre best kan underlegges tilsyn.»

Forslag nr. 8 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at kritisk finansiert IT-infrastruktur driftes fra Norge.»

Forslag nr. 9 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag som ytterligere reduserer bankenes adgang til å ta risiko utenfor kjernevirksomheten.»

Forslag nr. 10 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede etableringen av en statlig grønn investeringsbank og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.»

Forslag nr. 11 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget senest våren 2021 med et forslag om å forby markedsføring av forbrukslån.»

Forslag nr. 12 lyder:

«Stortinget ber regjeringen så snart som mulig og senest våren 2021 komme tilbake til Stortinget med et forslag om å forby returprovisjoner.»

Forslag nr. 13 lyder:

«Stortinget ber regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2021 legge frem et forslag om innføring av rentetak i Norge.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt ble med 70 mot 16 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 13.35.44)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 6, fra Fremskrittspartiet og Senterpartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen vurdere et særskilt låneprogram for bankene i regi av Norges Bank, samt forlenget løpetid for F-lån.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet og Senterpartiet ble med 62 mot 24 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 13.35.59)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 3–5, fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt.

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber regjeringen i dialog med næringslivet innføre bred rapportering på klimarisiko, som tilpasses anbefalingene til Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD).»

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber regjeringen rapportere på klimarisiko i norsk økonomi i hvert statsbudsjett.»

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber regjeringen gi Finanstilsynet i oppdrag å kjøre stresstester av klimarisiko i norske finansinstitusjoner. Finanstilsynet må kartlegge og analysere konsekvenser av klimaendringene for finansiell risiko i Norge.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt ble med 54 mot 32 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 13.36.17)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 1 og 2, fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt.

Forslag nr. 1 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede hvordan rammevilkårene for og reguleringen av finansbran-

sen kan endres slik at de fremmer omstilling og klimakutt, og slik at klima og klimarisiko vektlegges mer i kredittprosessen.»

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med et konkret forslag om å utvide gjeldsregisteret i forbindelse med statsbudsjettet for 2021.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt ble med 45 mot 41 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 13.36.34)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

v e d t a k :

I

Stortinget ber regjeringen i forbindelse med Finansmarkedsmeldingen 2021 legge frem en nærmere vurdering av spørsmålet om digitale sentralbankpenger.

II

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget senest våren 2021 med et konkret forslag til hvordan man kan sikre kontonummerportabilitet i Norge, samt et forslag til ordning for enkel flytting av tjenester som eFaktura og AvtaleGiro mellom kontoer.

III

Stortinget ber regjeringen utrede om Finansklagenemnda kan få utvidet mandat, f.eks. til også å behandle klager fra organisasjoner, næringsdrivende og bedrifter, eventuelt organisasjoner og bedrifter under en viss størrelse.

IV

Meld. St. 22 (2019–2020) – Finansmarkedsmeldingen 2020 – vedlegges protokollen.

Presidenten: Det votes over II.

Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 55 mot 31 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 13.37.11)

Presidenten: Det votes over I, III og IV.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 7, debattert 12. juni 2020

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om Endringer i midlertidig lov om tilpasninger i introduksjonsloven for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19 (Innst. 359 L (2019–2020), jf. Prop. 123 L (2019–2020))

Presidenten: Under debatten har Karin Andersen satt frem et forslag på vegne av Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Midlertidig lov 26. mai 2020 nr. 53 om tilpasninger i introduksjonsloven for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19 § 2 første ledd skal lyde:

Deltakere som startet introduksjonsprogrammet før 1. januar 2019, har rett til å få utvidet programmet med inntil ett år, dersom den enkelte har behov for slik utvidelse for å komme i jobb eller utdanning.»

Miljøpartiet De Grønne og Rødt har varslet støtte til forslaget.

Votering:

Forslaget fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ble med 70 mot 16 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 13.37.51)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende vedtak til

l o v

om endringer i midlertidig lov om tilpasninger i introduksjonsloven for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19

I

I midlertidig lov 26. mai 2020 nr. 53 om tilpasninger i introduksjonsloven for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19 gjøres følgende endringer:

Nytt kapittel 1 skal lyde:

Kapittel 1. Utvidet og forsterket opplæring og introduksjonsprogram for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19

§ 1 Formål og virkeområde

Formålet med kapitlet er å avhjelpe negative konsekvenser av utbrudd av covid-19 for deltakere i introduk-

sjonsprogram og opplæring i norsk og samfunnskunnskap.

Kapitlet gjelder kommuner, fylkeskommuner og deltakere i introduksjonsprogram og opplæring i norsk og samfunnskunnskap etter introduksjonsloven med forskrifter.

§ 2 Utvidet og forsterket introduksjonsprogram

Deltakere som startet introduksjonsprogrammet før 1. januar 2019, har rett til å få utvidet programmet med inntil seks måneder, dersom den enkelte har behov for slik utvidelse for å komme i jobb eller utdanning.

Deltakere som startet introduksjonsprogrammet etter 1. januar 2019, har rett til å få revidert sin individuelle plan og få fastsatt et sluttmaal for deltagelsen i introduksjonsprogrammet. Får deltakeren sluttmaal om fullført videregående opplæring, kan programmet vare inntil tre år. Dersom det er grunn til å forvente at deltakeren vil fullføre videregående opplæring med en forlengelse, kan programmet forlenges med inntil ett år.

Deltakere nevnt i første og andre ledd har rett til å få vurdert behovet for karriereveiledning og få gjennomført karriereveiledning dersom det er behov.

§ 3 Utvidet norskopplæring

Deltakere som har rett og plikt til å delta i opplæring i norsk og samfunnskunnskap etter introduksjonsloven § 17 første ledd og som avslutter opplæringen før 31. desember 2020, har rett til utvidet opplæring i norsk i inntil seks måneder.

§ 4 Kommunens og fylkeskommunens ansvar

Kommunen sørger for utvidet og forsterket introduksjonsprogram etter § 2 første og annet ledd, og for å vurdere behovet for karriereveiledning etter § 2 tredje ledd. Opplæring etter § 3 skal gis av kommunen eller av andre som kommunen godkjenner. Kommunens plikt til å registrere personopplysninger om tiltakene etter dette kapitlet, jf. introduksjonsloven § 25 a annet ledd, gjelder så langt slik registrering er teknisk mulig.

Fylkeskommunen sørger for karriereveiledning etter bestemmelsene i § 2 tredje ledd.

Som enkeltvedtak etter dette kapitlet regnes avgjørelser om utvidet og forsterket introduksjonsprogram etter § 2 og utvidet norskopplæring etter § 3.

Nytt kapittel 2 skal lyde:

Kapittel 2. Tilpasninger i opplæring og introduksjonsprogram under utbrudd av covid-19

Nåværende § 1 blir § 5 i kapittel 2 og skal lyde:

§ 5 Formål og virkeområde

Formålet med *kapitlet* er at deltakere i ordningene etter introduksjonsloven i størst mulig grad skal kunne få et tilbud etter loven når utbrudd av covid-19 påvirker gjennomføringen.

Kapitlet gjelder kommuner og deltakere i opplæring i mottak, introduksjonsprogram og opplæring i norsk og samfunnskunnskap etter introduksjonsloven med forskrifter.

Nåværende §§ 2 til 5 blir nye §§ 6 til 9 i kapittel 2.

Nytt kapittel 3 skal lyde:

Kapittel 3. Ikrafttredelse og overgangsregler

Nåværende § 6 blir ny § 10 i kapittel 3 og skal lyde:

§ 10 *Ikrafttredelse og opphevelse. Overgangsregler*

Kapittel 1 gjelder fra den tid Kongen bestemmer, og oppheves fra den tid Kongen bestemmer.

Kapittel 2 trer i kraft straks og oppheves 1. november 2020.

§ 2 gjelder for dem som fortsatt deltar i introduksjonsprogram når kapittel 1 trer i kraft. § 2 andre og tredje ledd gjelder også for dem som starter i program etter at kapittel 1 har trådt i kraft. § 3 gjelder for dem som avslutter opplæringen etter at kapittel 1 har trådt i kraft.

Kongen kan gi ytterligere overgangsbestemmelser.

II

Loven trer i kraft straks.

Presidenten: Fremskrittspartiet har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 70 mot 15 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 13.38.35)

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

Fremskrittspartiet har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble bifalt med 71 mot 15 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 13.38.55)

Presidenten: Lovvedtaket vil bli ført opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Votering i sak nr. 8, debattert 12. juni 2020

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om Midlertidig lov om innreiserestriksjoner for utlen-

dinger av hensyn til folkehelsen (Innst. 366 L (2019–2020), jf. Prop. 124 L (2019–2020))

Presidenten: Under debatten er det satt frem i alt to forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra Jon Engen-Helgheim på vegne av Fremskrittspartiet
- forslag nr. 2, fra Karin Andersen på vegne av Sosialistisk Venstreparti

Det voteres over forslag nr. 2, fra Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at tredjelandborgere som har fått innvilget søknad om familiegjenforening, unntas fra innreiseforbudet.»

Miljøpartiet De Grønne og Rødt har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble med 77 mot 8 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 13.39.33)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 1, fra Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at også asylsøkere omfattes av innreiseforbudet, og at asylretten midlertidig stoppes frem til restriksjonene som følge av covid-19-viruset avvikles.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 71 mot 15 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 13.39.50)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende vedtak til

midlertidig lov

om innreiserestriksjoner for utlendinger av hensyn til folkehelsen

§ 1 Lovens formål og virkeområde

Formålet med loven er å begrense retten til innreise for utlendinger som ellers vil ha lovlig adgang til innreise etter utlendingsloven, når det er nødvendig for å trygge folkehelsen ved utbrudd av den allmennfarlige smittsomme sykdommen covid-19.

Loven gjelder ikke for norske statsborgere. Loven gjelder heller ikke statsborgere fra et annet nordisk land som er bosatt i Norge.

§ 2 Innreise til Norge og bortvisning

Utlendinger har bare rett til innreise dersom

- a) utlendingen er bosatt i Norge med oppholdstillatelse eller oppholdsrett etter utlendingsloven
- b) utlendingen søker beskyttelse i riket (asyl) eller på annen måte påberoper en rett til internasjonal beskyttelse på grunn av fare ved forfølgelse mv., jf. utlendingsloven § 73
- c) utlendingens tilstedeværelse i riket er strengt nødvendig for å kunne opprettholde forsvarlig drift av kritiske samfunnsfunksjoner eller ivareta befolkningens grunnleggende behov
- d) utlendingen er gitt oppholdstillatelse uten utsatt innreise, jf. § 3
- e) utlendingen er gitt innreisevisum etter utlendingsloven § 12
- f) utlendingen er gitt visum etter utlendingsloven § 10 av norsk vedtaksmyndighet etter 15. mars 2020.

I andre tilfeller kan en utlending gis rett til innreise dersom særlige grunner tilsier det, slik som særskilt omsorgsansvar for personer i Norge eller andre sterke velferdshensyn.

Dersom utlendingen kommer til riket eller har reist inn i strid med loven eller forskriften, kan det treffes vedtak om bortvisning. Utlendinger som bortvises skal forlate riket uten ugrunnet opphold.

Kongen kan i forskrift gi nærmere regler om bortvisning og unntak fra innreiserestriksjoner.

§ 3 Utsatt innreise for utlendinger med oppholdstillatelse

For utlendinger som gis oppholdstillatelse i medhold av utlendingsloven, kan adgangen til innreise utsettes inntil videre.

Utstedelse av innreisevisum, jf. utlendingsloven § 12 og utlendingsforskriften § 3-13 første ledd, til visumpfiktig utlending som er gitt oppholdstillatelse, kan utsettes inntil videre. Utstedelse av innreisevisum kan også utsettes dersom tillatelsen vurderes tilbakekalt.

Utlendinger som omfattes av unntak i § 2 første ledd bokstav c eller annet ledd, eller av unntak gitt i medhold av loven, skal likevel gis adgang til innreise uten utsettelse. Kongen kan i forskrift gi nærmere regler om innreise for utlendinger med oppholdstillatelse.

§ 4 Ansvar for utgifter mv.

For utlendinger som i medhold av loven føres ut av riket gjelder utlendingsloven § 91 første ledd om betaling av utgifter til egen utreise tilsvarende.

Transportøransvaret etter utlendingsloven § 91 tredje ledd gjelder tilsvarende for vedtak om bortvisning etter loven her.

§ 5 Unntak fra andre regler

Forvaltningsloven kapittel IV og V gjelder ikke for vedtak om bortvisning etter loven her. Reglene om saksbehandling i utlendingsloven kapittel 11 og utlendingsforskriften kapittel 17 gjelder bare så langt de lar seg forene med en forenklet og rask behandling av vedtak om bortvisning. Vedtak etter loven § 3 om utsatt innreise for utlending som gis oppholdstillatelse, kan ikke påklages.

Reglene om fritt rettsråd i utlendingsloven § 92 første ledd gjelder ikke for vedtak om bortvisning etter loven her.

§ 6 Forenklet saksbehandling for vedtak, begrunnelse, vedtaksmyndighet og klage

Vedtak om bortvisning skal være skriftlig. Begrunnelsen kan være kort og standardisert. Begrunnelsen skal angi reglene som vedtaket bygger på. Det skal gis opplysning om klagerett etter fjerde ledd.

Vedtak kan være muntlig hvis avgjørelsen haster eller skriftlighet av andre grunner ikke er praktisk mulig. Når vedtaket ikke er skriftlig, skal det gis opplysninger som nevnt i første ledd. Vedtaksorganet skal bekrefte vedtaket og dets begrunnelse skriftlig hvis parten ber om det.

Vedtak treffes av Utlendingsdirektoratet eller politiet. Justis- og beredskapsdepartementet kan gi vedtakskompetanse til annen myndighet. Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer om vedtaksmyndighet.

Vedtak om bortvisning kan påklages til Utlendingsdirektoratet, eller til Utlendingsnemnda hvis Utlendingsdirektoratet har truffet vedtak i første instans, etter reglene i forvaltningsloven kapittel VI. Forvaltningsloven § 42 om utsatt iverksetting gjelder ikke.

Kongen kan i forskrift gi nærmere regler om saksbehandling.

§ 7 Utvisning

En utlending uten oppholdstillatelse kan utvises etter utlendingsloven § 66 første ledd bokstav a når utlendingen grovt eller gjentatte ganger har overtrådt innreiserestriksjonene i §§ 2 eller 3 eller har gitt vesentlig uriktige eller åpenbart villedende opplysninger i forbindelse med innreisekontroll eller senere behandling av spørsmålet om innreiseadgang etter loven her.

§ 8 Tvangsmidler

Reglene om bruk av tvangsmidler i utlendingsloven kapittel 12 gjelder tilsvarende som ved bortvisning etter utlendingsloven.

§ 9 Straff

Med bot eller med fengsel inntil seks måneder eller med begge deler straffes den som

- a) overtrer innreiserestriksjonene i § 2 eller 3, eller
- b) gir vesentlig uriktige eller åpenbart villedende opplysninger i forbindelse med innreisekontroll eller senere behandling av spørsmålet om innreiseadgang etter loven her.

§ 10 Ikrafttredelse og overgangsbestemmelser

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan gi overgangsbestemmelser.

Loven oppheves 1. november 2020.

§ 11 Endringer i andre lover

I lov 15. mai 2008 nr. 35 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her skal § 18 tredje ledd nytt annet punktum lyde:

Kongen kan også gi myndighet til politiet eller annen myndighet til å treffe vedtak om bortvisning av hensyn til folkehelsen etter utlendingsloven § 17 første ledd bokstav l.

Presidenten: Det voteres over § 2 første ledd bokstav b.

Fremskrittspartiet har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 71 mot 15 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 13.40.34)

Presidenten: Det voteres over § 6 tredje ledd annet punktum.

Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 79 mot 7 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 13.40.56)

Presidenten: Det voteres over resten av §§ 2 og 6 samt øvrige paragrafer.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli ført opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Votering i sak nr. 9, debattert 12. juni 2020

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om Midlertidig lov om forlenget frist og unntak fra krav til fysisk generalforsamling og årsmøte mv. i boligbyggelag, borettslag og eierseksjonssameier for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19 (Innst. 384 L (2019–2020), jf. Prop. 128 L (2019–2020))

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende vedtak til

m i d l e r t i d i g l o v

om forlenget frist og unntak fra krav til fysisk generalforsamling og årsmøte mv. i boligbyggelag, borettslag og eierseksjonssameier for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19

§ 1 Lovens virkeområde

For å avhjelpe konsekvenser av utbruddet av covid-19 fastsettes det i denne loven unntak fra følgende lover:

1. lov 6. juni 2003 nr. 38 om bustadbyggjelag
2. lov 6. juni 2003 nr. 39 om burettslag
3. lov 16. juni 2017 nr. 65 om eierseksjoner

Ved motstrid går bestemmelsene i denne loven foran det som er bestemt i lovene nevnt i første ledd og eventuelle vedtekter.

§ 2 Adgang til å gjennomføre generalforsamling og årsmøte uten fysisk oppmøte

Styret kan beslutte å gjennomføre generalforsamling og årsmøte uten fysisk oppmøte, herunder ved bruk av digitale møteapplikasjoner, telefon- eller videomøte eller på annen betryggende måte.

Styret må gi samtlige andels- eller seksjonseiere mulighet til å delta i behandlingen av sakene. Styret kan fastsette nærmere krav til gjennomføringen av deltakelsen og stemmegivning, herunder tillate bruk av forhåndsstemme.

Styret skal gi forretningsfører, revisor og eventuell daglig leder mulighet til å uttale seg om aktuelle saker.

Styreleder, eller annen møteleder som generalforsamlingen eller årsmøtet velger, skal sørge for at det føres protokoll etter reglene i bustadbyggjelagslova § 5-17, burettslagslova § 7-9 og eierseksjonsloven § 53.

Første til fjerde ledd gjelder tilsvarende så langt de passer dersom tingretten innkaller til generalforsamling eller årsmøte etter reglene i bustadbyggjelagslova § 5-8 annet ledd, burettslagslova § 7-6 annet ledd og eierseksjonsloven § 43 annet ledd.

For øvrig gjelder bestemmelsene i bustadbyggjelagslova kapittel 5, burettslagslova kapittel 7 og eierseksjonsloven kapittel VI.

§ 3 Adgang til å kreve fysisk møte

Dersom styret beslutter å gjennomføre generalforsamling eller årsmøte etter reglene i § 2, kan andels- eller seksjonseiere ikke kreve at møtet gjennomføres som fysisk møte.

Dersom noen krever ekstraordinær generalforsamling eller ekstraordinært årsmøte etter bustadbyggjelagslova § 5-7 annet ledd, burettslagslova § 7-5 eller eierseksjonsloven § 42, skal styret vurdere om det er mulig å gjennomføre dette etter reglene i § 2. Det kan ikke kreves at ekstraordinær generalforsamling eller ekstraordinært årsmøte gjennomføres som fysisk møte. Styret kan etter en slik vurdering beslutte at saken skal utsettes til det kan gjennomføres fysisk møte.

§ 4 Signatur på protokoll

Protokoll fra generalforsamling og årsmøte kan signeres ved bruk av betryggende elektronisk signatur.

Som signatur godtas også bilde av protokollen med underskrift.

§ 5 Elektronisk kommunikasjon

Boligbyggelag og borettslag kan uten hinder av kravet om uttrykkelig samtykke i bustadbyggjelagslova § 1-5 og burettslagslova § 1-6 kommunisere elektronisk med andelseierne. Det samme gjelder for kommunikasjon med seksjonseiere i eierseksjonssameier.

Seksjons- og andelseiere som ønsker innkalling og øvrige dokumenter tilsendt på papir, og har meddelt dette til styret, skal ha rett til å få dette.

§ 6 Forlenget frist for ordinær generalforsamling og årsmøte

Fristen for å gjennomføre ordinær generalforsamling, jf. bustadbyggjelagslova § 5-6 første ledd og burettslagslova § 7-4 første ledd og ordinært årsmøte, jf. eierseksjonsloven § 41, forlenges i 2020 til 31. august.

§ 7 Lovens ikrafttredelse og opphevelse

Loven trer i kraft straks. Loven oppheves 1. november 2020.

Møter det er innkalt til før 1. november 2020, kan avholdes etter bestemmelsene i denne loven.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli ført opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Votering i sak nr. 10, debattert 12. juni 2020

Innstilling fra justiskomiteen om Endringer i midlertidig lov om tilpasninger i prosessregelverket som følge av utbruddet av covid-19 mv. (forkynnelse mv.) (Innst. 381 L (2019–2020), jf. Prop. 122 L (2019–2020))

Presidenten: Under debatten har Petter Eide satt frem et forslag på vegne av Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen om å utarbeide en veileder eller sjekklister til bruk for telefonforkynnelser, jf. ny § 12 b i lov om endringer i midlertidig lov om tilpasninger i prosessregelverket som følge av utbruddet av covid-19 mv. (forkynnelse mv.), slik at det sikres korrekt forståelse av beskjeden hos mottaker.»

Miljøpartiet De Grønne og Rødt har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti ble med 54 mot 32 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 13.42.18)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende vedtak til

L o v

om endringer i midlertidig lov om tilpasninger i prosessregelverket som følge av utbruddet av covid-19 mv. (forkynnelse mv.)

I

I midlertidig lov 26. mai 2020 nr. 47 om tilpasninger i prosessregelverket mv. som følge av utbruddet av covid-19 gjøres følgende endringer:

Ny § 6 a skal lyde:

§ 6 a *Skriftlig behandling av tvist om grenser, eiendomsrett, rettigheter og annet*

Ved jordskifterettens behandling av tvist om grenser, eiendomsrett, rettigheter og annet etter jordskiftelova gjelder reglene i tvisteloven § 9-9 annet til fjerde ledd så langt de passer.

Ny § 6 b skal lyde:

§ 6 b *Skriftlig behandling av forslag til jordskifteavgjørelse og fastsetting av grenser mv.*

Jordskifteretten kan bestemme at forslag til jordskifteavgjørelse etter jordskiftelova § 6-21 skal behandles skriftlig når saken egner seg for det og skriftlig behandling er forsvarlig. Før retten treffer beslutning om skriftlig behandling, skal partene gis anledning til å uttale seg.

Første ledd gjelder tilsvarende for forslag til fastsetting av grenser, eiendomsrett, rettigheter og annet etter jordskiftelova § 6-22.

Ny § 6 c skal lyde:

§ 6 c *Utvidet adgang til tilståelsespådommelse i tingretten*

Tingretten kan pådømme en overtredelse av straffeloven § 232 annet ledd etter reglene i straffeprosessloven § 248 selv om lovbruddet kan medføre fengsel i mer enn 10 år.

Siktede skal alltid ha forsvarer når en sak som nevnt i første ledd er sendt retten til pådømmelse etter straffeprosessloven § 248. Påtalemyndigheten skal møte i rettsmøtet.

Retten kan ikke settes med dommerfullmektig i saker som nevnt i første ledd.

Ny § 6 d skal lyde:

§ 6 d *Trekningskretser for meddommere*

Domstolleder kan beslutte at meddommere skal trekkes fra den kommunen hvor rettsmøtet skal holdes, eller fra de kommunene som ligger nærmest denne kommunen.

Ny § 6 e skal lyde:

§ 6 e *Tilkalling av meddommere*

Tilkalling av meddommere etter domstoloven § 93 kan gjøres fra åtte virkedager forut for rettsmøtet.

Ny § 12 a skal lyde:

§ 12 a *Elektronisk forkynnelse*

Offentlige myndigheter som nevnt i domstoloven § 163 a annet ledd kan forkynne dokumenter ved elektronisk oversendelse til en digital postkasse som, når oversendelsen åpnes, automatisk returnerer en melding om at den er åpnet. Meldingen som returneres, anses som en mottakskvittering. Forkynnelsen skal anses som skjedd når meldingen er returnert.

Elektronisk forkynnelse kan også utføres ved oversendelse til en digital postkasse eller elektronisk adresse som ikke automatisk returnerer en melding som nevnt i første ledd. Forkynnelsen skal i så fall anses som skjedd når den som skal motta forkynnelsen, bekrefter å ha mottatt oversendelsen. Bekreftelsen skal gis gjennom løsningen som ble brukt ved oversendelsen. Dersom det

ikke lar seg gjøre å bekrefte gjennom den samme løsningen, kan bekreftelse skje ved å returnere en underskrevet kopi av oversendelsen, eller på annen måte. Bekreftelsen anses som en mottakskvittering.

Den som skal motta en forkynnelse, kan i rettsmøte pålegges å være tilgjengelig for elektronisk forkynnelse i et bestemt tidsrom. Pålegget skal føres inn i rettsboken. Er et slikt pålegg gitt, skal forkynnelsen anses som skjedd når mottakskvittering er returnert etter første eller annet ledd, men likevel senest ved utløpet av det tidsrommet som er fastsatt i pålegget, med mindre det er grunn til å tro at mottakeren har gyldig fravær.

Ny § 12 b skal lyde:

§ 12 b *Telefonforkynnelse*

Offentlige myndigheter som nevnt i domstoloven § 163 a annet ledd kan forkynne dokumenter over telefon eller ved hjelp av annet fjernmøteutstyr når det som skal forkynnes, etter sitt innhold og omfang er egnet for telefonforkynnelse.

Telefonforkynnelse utføres ved at dokumentet som skal forkynnes, gjengis overfor den som skal motta forkynnelsen. Forkynnelsen skal anses som skjedd når den som utfører forkynnelsen, har forsikret seg om at den det er opprettet kontakt med, er rette vedkommende, og har gjengitt dokumentet som skal forkynnes.

Den som skal motta en forkynnelse, kan i rettsmøte pålegges å være tilgjengelig for telefonforkynnelse i et bestemt tidsrom. Pålegget skal føres inn i rettsboken. Er et slikt pålegg gitt, skal forkynnelsen anses som skjedd hvis det ikke oppnås kontakt med mottakeren etter to forsøk i det aktuelle tidsrommet, med mindre det er grunn til å tro at mottakeren har gyldig fravær.

Når forkynnelse skjer som telefonforkynnelse etter denne bestemmelsen, skal en kopi av dokumentet som ble forkynt, sendes til den det ble forkynt overfor sammen med en bekreftelse på at forkynnelse har skjedd. Bekreftelsen skal angi når og hvordan dokumentet ble forkynt.

Ny § 12 c skal lyde:

§ 12 c *Overføring av saker mellom sideordnede domstoler*

Når det er påkrevd eller hensiktsmessig for å avhjelpe konsekvenser av utbruddet av covid-19, kan en lagmannsrett etter anmodning fra domstollederen i en tingrett eller jordskifterett beslutte at én eller flere av domstolens saker skal overføres til én eller flere andre domstoler i samme instans. På samme vilkår kan Høyesteretts ankeutvalg etter anmodning fra domstollederen i en lagmannsrett beslutte at én eller flere av lagmannsrettens saker skal overføres til én eller flere andre lagmannsretter.

Når en tingrett eller jordskifterett er satt ut av drift, kan lagmannsretten uten anmodning beslutte at én eller flere av den aktuelle domstolens saker skal overføres til én eller flere andre domstoler i samme instans. Høyesteretts ankeutvalg kan på samme vilkår beslutte at én eller flere av en lagmannsretts saker skal overføres til én eller flere andre lagmannsretter.

Partene, og domstolen som det er aktuelt å overføre én eller flere saker til, skal gis anledning til å uttale seg før det treffes beslutning om overføring.

Beslutning om overføring etter denne bestemmelsen kan ikke ankes.

Ny § 12 d skal lyde:

§ 12 d *Konstituering av statsadvokater*

Riksadvokaten kan konstituere førstestatsadvokater og statsadvokater for inntil ett år

- a) når vedkommende bare trengs for et begrenset tidsrom eller for å utføre et bestemt oppdrag, eller
- b) når vedkommende skal gjøre tjeneste i stedet for en annen (vikariat).

Statsansatteloven § 4 gjelder ikke.

Samlet konstitusjonstid ved konstitusjon utferdiget av Justis- og beredskapsdepartementet og riksadvokaten kan ikke overstige ett år.

§ 16 første ledd nytt annet punktum skal lyde:

På dømmelse som nevnt i § 6 c kan likevel ikke skje dersom loven oppheves før rettsmøtet er påbegynt.

II

1. Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid.
2. Kongen kan gi nærmere overgangsregler.

Presidenten: Det voteres over I, ny § 6 c.

Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 79 mot 7 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 13.42.48)

Presidenten: Det voteres over resten av I samt II.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli ført opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Votering i sak nr. 11, debattert 12. juni 2020

Innstilling fra næringskomiteen om Midlertidig lov om utsettelse av fristene for å fastsette årsregnskap mv. og avholde ordinær generalforsamling mv. for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19 (Innst. 363 L (2019–2020), jf. Prop. 129 L (2019–2020))

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende vedtak til

midlertidig lov

om utsettelse av fristene for å fastsette årsregnskap mv. og avholde ordinær generalforsamling mv. for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19

§ 1 Lovens formål

Lovens formål er å avhjelpe konsekvenser av utbruddet av covid-19 for foretak med regnskapsplikt.

§ 2 *Utsettelse av frist for å fastsette årsregnskap og årsberetning og frist for å ilegge forsinkelsesgebyr for manglende innsending til Regnskapsregisteret*

(1) Fristen i regnskapsloven § 3-1 tredje ledd for å fastsette årsregnskap og årsberetning utsettes med to måneder i 2020.

(2) Fristen i regnskapsloven § 8-3 første ledd første punktum for å ilegge forsinkelsesgebyr utsettes til 1. oktober i 2020.

(3) Første og annet ledd gjelder ikke for regnskapspliktige med omsettelige verdipapirer tatt opp til handel på regulert marked eller som er underlagt tilsyn av Finanstilsynet etter finanstilsynsloven.

§ 3 *Utsettelse av frist for å avgi revisjonsberetning*

(1) Fristen i revisorloven § 5-6 første ledd for å avgi revisjonsberetning utsettes med to måneder i 2020.

(2) Første ledd gjelder ikke for regnskapspliktige med omsettelige verdipapirer tatt opp til handel på regulert marked eller som er underlagt tilsyn av Finanstilsynet etter finanstilsynsloven.

§ 4 *Utsettelse av frist for å avholde ordinær generalforsamling og ordinært årsmøte i aksjeselskaper, allmennaksjeselskaper og samvirkeforetak*

(1) Fristene i aksjeloven § 5-5 første ledd og allmennaksjeloven § 5-6 første ledd for å avholde ordinær generalforsamling utsettes med to måneder i 2020.

(2) Fristen i samvirkelova § 41 første ledd første punktum for å avholde ordinært årsmøte utsettes med to måneder i 2020.

(3) Første og annet ledd gjelder ikke for foretak med omsettelige verdipapirer tatt opp til handel på regulert marked eller som er underlagt tilsyn av Finanstilsynet etter finanstilsynsloven.

§ 5 Lovens ikrafttredelse og varighet

Loven trer i kraft straks. Loven oppheves 1. januar 2021.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

Votering:

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli ført opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Sak nr. 12 [13:43:41]

Referat

1. (381) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Helge André Njåstad, Jon Georg Dale og Terje Halleland om gjennomgang av planene for vernede vassdrag med mål om å legge til rette for økt verdiskaping gjennom utbygging av vannkraft (Dokument 8:124 S (2019–2020))
Enst.: Sendes energi- og miljøkomiteen.
2. (382) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Himanshu Gulati, Silje Hjemdal, Bård Hoksrud, Morten Ørsal Johansen, Terje Halleland, Erlend Wiborg og Roy Steffensen om sikring av inntektsgrunnlaget for hestesporten i Norge (Dokument 8:126 S (2019–2020))
Enst.: Sendes familie- og kulturkomiteen.
3. (383) Brev til Stortinget fra Norges Banks representantskap om ansettelse av ny daglig leder av Norges Bank Investment Management (NBIM) (Dokument 9:1 (2019–2020))
Enst.: Sendes finanskomiteen.
4. (384) Representantforslag fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes om forskudd til arbeidsledige som

ikke har fått penger de har rett på (Dokument 8:127 S (2019–2020))

Presidenten: Presidenten vil foreslå at representantforslaget sendes finanskomiteen.

Representanten Bjørnar Moxnes har bedt om ordet.

Bjørnar Moxnes (R) [13:44:13]: Jeg ber om at forslaget om forskudd til arbeidsløse tas til behandling etter § 39 c i forretningsordenen og tas inn på dagsordenen for møtet på mandag. Det handler om sikkerhetsnett for de arbeidsløse, som Stortinget har ønsket å sikre. Det haster. Hvis Stortinget ikke ønsker å være med på en hastebehandling, håper jeg vi i finanskomiteen kan få til en rask behandling der.

Presidenten: Da forsto jeg representanten Moxnes dit hen at han fremmer forslag om at dette tas til behandling etter § 39 c i Stortingets forretningsorden?

Bjørnar Moxnes (R) [13:44:43]: Ja, det er forslaget vårt – til mandagens møte. Det gjelder jo utbetalinger før sommeren.

Presidenten: Det voteres over behandlingsmåten.

Det voteres alternativt mellom presidentens forslag om å sende forslaget til finanskomiteen og forslaget fra Rødt om å behandle forslaget etter § 39 c i forretningsordenen.

Votering:

Ved alternativ votering mellom presidentens forslag og forslaget fra Rødt ble presidentens forslag bifalt med 80 mot 6 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 13.46.35)

Videre ble referert:

5. (385) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Helge André Njåstad, Jon Georg Dale og Terje Halleland om å endre vannkraftbeskatningen for å få flere lønnsomme investeringer (Dokument 8:125 S (2019–2020))
Enst.: Sendes finanskomiteen.
6. (386) Endringer i statsborgerloven (tap av statsborgerskap av hensyn til grunnleggende nasjonale interesser) (Prop. 134 L (2019–2020))
Enst.: Sendes kommunal- og forvaltningskomiteen.
7. (387) Endringer i sameloven (endringer som følge av kommune- og regionreformen) (Prop. 132 L (2019–2020))
8. (388) Midlertidig lov om endring i valgloven for å avhjelpe konsekvenser av utbruddet av covid-19 (adgang til elektroniske underskrifter på liste-forslag) (Prop. 133 L (2019–2020))

Enst.: Nr. 7 og 8 sendes kontroll- og konstitusjonskomiteen.

9. (389) Eksport av forsvarsmateriell fra Norge i 2019, eksportkontroll og internasjonalt ikke-sprednings-samarbeid (Meld. St. 25 (2019–2020))

Enst.: Sendes utenriks- og forsvarskomiteen.

Presidenten: Dermed er dagens kart ferdigbehandlet. Forlanger noen ordet før møtet heves? – Møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 13.47.

